

Aage Brusgaard (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Ligestilling af reglerne vedrørende tilvejebringelse af region-, kommune- og lokalplaner for bygge- og anlægsarbejder og ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse).

(Lovforslag nr. L 240).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 8/4 94 om styrelsen af kommunernes skolevæsen.

(Redegørelse nr. R 15).

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Ved lov om ændring af lov om folkeskolen, jf. lov nr. 348 af 24. maj 1989, blev folkeskolens styrelsesbestemmelser med virkning fra 1. januar 1990 overført fra den daværende skolestyrelseslov til folkeskoleloven. Samtidig hermed blev reglerne underkastet omfattende ændringer. De hidtidige skolenævn blev erstattet af skolebestyrelser med udvidede beføjelser, lærerrådet blev erstattet af pædagogisk råd med rent rådgivende kompetence, skolekommissionerne og fælleslærerrådene blev afskaffet.

Formålet med ændringerne var at udvide og styrke den allerede påbegyndte decentralisering og selvforvaltning. Såvel ministeriet som kommunalbestyrelserne fik kompetence til at fastlægge kravene til folkeskolen ved hjælp af mål og rammer, som det i videst muligt omfang blev overladt til den enkelte skole at udfylde.

De nærmere formål med de ændrede styrelsesregler var bl.a. følgende:

1. En væsentlig forenkling af styrelsesreglerne og ophævelse af de særlige styrelsesregler for Københavns Kommune.
2. Mål- og rammestyling i stedet for detailstyring.
3. Højere grad af økonomisk og pædagogisk selvforvaltning.
4. Øget forældreindflydelse.
5. Styrkelse af skolelederen.
6. Forenkling af klagebestemmelserne.

I lovens overgangsbestemmelse blev det fastsat, at undervisningsministeren i folketingsåret 1992-93 skulle fremsætte en redegørelse om styrelsen af kommunernes skolevæsen med henblik på en eventuel revision af lovens bestemmelser herom. Denne frist blev ved lov nr. 354 af 9. juni 1993 om ændring af lov om folkeskolen ændret til folketingsåret 1993-94.

Undervisningsministeriet har gennem Forskningsinstituttet for Pædagogik og Uddannelse fået foretaget en landsdækkende erfaringsindsamling af styrelsen af kommunernes folkeskolevirksomhed i de første 3 år med de ændrede styrelsesregler. Denne undersøgelse viser sammen med undersøgelser foretaget af forskellige andre og ministeriets egne erfaringer, at reglerne i det store hele virker efter hensigten, hvilket dog ikke kan udelukke, at der er problemer. Det største generelle problem synes at være samspillet mellem kommunalbestyrelsen/forvaltningen og skolebestyrelsen. Skolebestyrelserne giver udtryk for, at de får for lidt indflydelse på kommunens samlede skolepolitik, ligesom især de forældrevalgte mener, at der er for lidt lydhørhed over for skolebestyrelsens synspunkter i kommunen.

Hertil kan bemærkes, at en af intentionerne med at ophæve de obligatoriske skolekommissioner var at understrege, at det var kommunalbestyrelsen, der skulle have hovedansvaret for beslutninger vedrørende den overordnede styring af kommunens skolevæsen, mens det samtidig var hensigten, at beslutninger i forbindelse med den enkelte skoles virksomhed i videst muligt omfang skulle uddelegeres til den enkelte skole.

Andre problemer er fortrinsvis personafhængige, dvs. afhængige af samspillet mellem de konkret involverede personer, ligesom der fortsat lokalt kan være tvivl om den konkrete kompetencefordeling de implicerede parter imellem. Dette har konkret vist sig i forbindelse med sager om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere.

En del af samarbejdsvanskelighederne kan være begyndervanskeligheder i et samarbejde mellem grupper, der som lægmænd og ansatte har forskellige forudsætninger. Hertil kommer, at forældrene nu i øget grad er blevet egentlige beslutningstagere.

[Undervisningsministeren]

Herudover kan det bemærkes, at mange kommuner de seneste år har foretaget en omstrukturering af deres forvaltninger, hvilket kan have været medvirkende til den svækkede forbindelse forvaltning og skoler imellem. Med tiden kan det dog forventes, at kommunerne også på dette område finder en model, der tilgodeser de enkelte skoler i kommunen.

Bemærkninger til de nærmere formål med de ændrede styrelsesregler:

Ad 1. En væsentlig forenkling af styrelsesreglerne og ophævelse af de særlige styrelsesregler for Københavns Kommune.

Lovændringen indebar en afskaffelse af skolekommissioner, lærerråd og fælleslærerråd. Den kompetence, der tidligere var tillagt skolekommissionen, er ifølge undersøgelsen overvejende blevet fordelt til det kommunale niveau, medens en mindre del er tillagt skolerne.

Med de nye regler er forvaltningen kompetencemæssigt generelt blevet styrket, også mere end loven nødvendigvis forudsatte, idet en stor del af den kompetence, der ikke direkte er blevet anbragt hos de enkelte organer, er endt i forvaltningen. Undersøgelsen viser således, at der er lagt mindre kompetence ud til skolerne, end loven giver mulighed for.

Loven giver mulighed for at oprette fælles rådgivende organer som en art bindeled mellem skolerne og kommunerne som erstatning for de tidligere skolekommissioner. En række kommuner har oprettet sådanne fælles rådgivende organer, men med meget varieret sammensætning. Nogle kommuner har således fællesråd uden deltagelse fra centralt niveau, nogle har fællesråd med deltagelse af kommunens fagudvalg og samtlige skolebestyrelsesmedlemmer, andre med et begrænset antal skolebestyrelsesmedlemmer. Endvidere kan kommunalbestyrelsen på skolebestyrelsens anmodning beslutte, at et af kommunalbestyrelsens medlemmer kan deltage i skolebestyrelsens møder.

Afskaffelsen af lærerrådet og fælleslærerrådet har som forventet betydet, at lærerne anser deres indflydelse for svækket. Pædagogisk råd, hvor alle medarbejdere med pædagogiske opgaver er medlemmer, har rådgivende kompetence. Imidlertid bliver pædagogisk råd hørt af såvel skolens leder som skolebestyrelsen. I praksis finder hovedparten af skolelederne og

skolebestyrelserne således, at det er naturligt at inddrage pædagogisk råd, ikke blot som rådgivende over for skolelederen, som loven siger, men også som rådgivende over for skolebestyrelsen.

Ifølge undersøgelsen har en enkelt kommune oprettet et fælles pædagogisk råd, medens fælles elevråd er etableret i ca. halvdelen af kommunerne.

Ophævelsen af de særlige styrelsesregler for Københavns Kommune har tilsyneladende ikke givet anledning til vanskeligheder.

Ad 2. Mål- og rammestyring i stedet for detaljstyring.

Med lovændringen blev mange beslutninger lagt ud til de enkelte kommuner med mulighed for at lægge beslutninger ud til de enkelte skoler, således at den enkelte skoles virksomhed kan tilrettelægges efter lokale ønsker og behov.

De fleste kommuner (ca. 90 pct.) har vedtaget en høj grad af decentralisering af den økonomiske kompetence (bortset fra udgifterne til lærerlønninger) til skolebestyrelserne, medens de fleste kommuner har været mere beherskede på øvrige områder. Kun omkring $\frac{1}{3}$ af kommunerne har planer om yderligere decentralisering. Der er således fortsat nogle kommuner, hvor man endnu ikke har fulgt opfordringen til at give den enkelte skole udstrakt adgang til selvstyre. Dette kan skyldes indstillingen hos såvel kommunalbestyrelsen som hos skolebestyrelsen. Nogle skolebestyrelser har f.eks. på grund af nedskæringer i skolens bevillingsramme selv ønsket, at det blev kommunalbestyrelsen, der foretog den mere konkrete udmøntning af de økonomiske rammer.

Ca. 95 pct. af skolebestyrelserne har iværksat arbejdet med at formulere principper for skolens virksomhed. Blandt de områder, der er prioriteret højt, kan nævnes skole-hjem-samarbejdet, elevernes udbytte af undervisningen, elevernes timetal på fag og klassetrin og fagfordelingen.

Inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte rammer er det typisk skolens leder og forældrerepræsentanterne, der tager initiativ til at udarbejde principper. Med hensyn til eleverne viser det sig, at ca. $\frac{1}{3}$ af elevrepræsentanterne aldrig inddrages i det forberedende arbejde, medens de resterende kun inddrages af og til.

[Undervisningsministeren]**Ad 3. Højere grad af økonomisk og pædagogisk selvforvaltning.**

Alle implicerede parter mener, at der i forbindelse med styrelsesreformen er sket en stærk forøgelse af såvel den økonomiske som den pædagogiske selvforvaltning. I almindelighed er der stor tilfredshed med det, der er sket. Imidlertid synes decentraliseringen i en række tilfælde at have skabt usikkerhed med hensyn til kompetencefastlæggelsen. For at opnå den stabile selvforvaltning, der er målet for ændringerne, synes der fortsat at være behov for information og uddannelse af de implicerede parter. Det er således nødvendigt, at både den part, der delegerer kompetence, og den part, der modtager kompetencen, er i besiddelse af den nødvendige faglige kundskab.

Ad 4. Øget forældreindflydelse.

Forældrene har via skolebestyrelsen fået en større indflydelse på skolens daglige liv. Dette gælder især den overordnede politik på skolen gennem fastlæggelsen af principper, rammer og vilkår. Forældrene ønsker herudover en øget indflydelse på undervisningens kvalitet.

Selv om en skolebestyrelse ikke behøver at have mere end 5 forældrevalgte medlemmer, har langt de fleste skolebestyrelser 7 forældrerepræsentanter. Dette har til dels sammenhæng med tildelingen af stemmeret til medarbejderrepræsentanterne, selv om afstemning sjældent forekommer.

Det har ikke været uden problemer at indføre de nye styrelsesregler, og også mange forældrerepræsentanter har især i begyndelsen oplevet en del barrierer. Ofte har dette haft sammenhæng med spørgsmålet om og afklaringen af, hvilken kompetence der er tillagt de implicerede hver for sig, for snævre økonomiske rammer, manglende information, holdningsforskelle og manglende åbenhed. Endvidere er mange forældre gået ind i arbejdet i den tro, at de kunne få konkret indflydelse på skolens hverdag og ikke blot, som loven giver adgang til, kompetence til at fastsætte overordnede retningslinjer for skolen.

Kun ca. 25 pct. af forældrerepræsentanterne havde erfaringer fra de tidligere skolenævn. Resten var nyvalgte og dermed uden nogen erfaring på området. Knap halvdelen af de forældrerepræsentanter, der havde mulighed for at genopstille ved det netop afholdte skolebe-

styrelsesvalg, ønskede at genopstille. Det er dobbelt så mange som under de tidligere skolenævn. Resten giver som begrundelse for ikke at ønske at genopstille bl.a. manglende tid, arbejdets kompleksitet, oplevelsen af manglende reel indflydelse og for snævre udmeldte rammer.

Ad 5. Styrkelse af skolelederen.

Med de nye regler skete der en præcisering af opgavefordelingen mellem bestyrelsen, pædagogisk råd og skolens leder. Skolelederen fik herved en større kompetence, og lederen er reelt blevet styrket. Dette mener såvel skolelederne som alle andre. Denne styrkelse af skolens leder er blevet fulgt op af den nye folkeskolelov, der tillægger skolens leder yderligere ansvar for undervisningens kvalitet m.v.

Ad 6. Forenkling af klagebestemmelserne.

Med indførelsen af de nye styrelsesregler blev adgangen til at klage over kommunalbestyrelsens afgørelser afskaffet. Spørgsmålet har imidlertid ikke været undersøgt selvstændigt, hvorfor det er for tidligt at sige yderligere herom. Generelt synes dette ikke at have skabt problemer.

Forenklingen har medført, at ministeriet modtager et forøget antal anmodninger om at afgive vejledende udtalelser især til afklaring af kompetencestridigheder parterne imellem, ligesom der tilsyneladende er sket en stigning i antallet af sager, der indbringes for tilsynsrådene.

Næsten samtlige af de berørte parter mener ifølge undersøgelsen, at de nye styrelsesbestemmelser er bedre end de tidligere. Dette gælder hovedparten af forvaltningscheferne og skolelederne, mens kun ca. halvdelen af medarbejderrepræsentanterne deler denne opfattelse.

Forældrerepræsentanternes indtryk af samarbejdet med skolelederen er positivt, det samme gælder samarbejdet med medarbejderrepræsentanterne.

Medarbejderrepræsentanterne, der altovervejende er lærere, oplever samarbejdet med såvel ledelsen som øvrige grupper som positivt, medens der samtidig gives udtryk for, at deres indflydelse er blevet indskrænket.

Samarbejdet med eleverne opleves som positivt, men elevernes indflydelse i skolebesty-

[Undervisningsministeren]

relsen er beskeden. Dette hænger bl.a. sammen med de emner, der debatteres, den måde, møderne tilrettelægges på, samt manglende inddragelse i forberedende møder og ad hoc-udvalg. Jo ældre elevrepræsentanterne er, des mere elevinteresse og indflydelse. Denne erfaring har allerede medført, at der i den nye folkeskolelov er åbnet adgang for skolebestyrelserne til at undlade elevrepræsentation ved skoler, der kun omfatter indtil 5. klassetrin. Imidlertid mener eleverne selv, at de har en større indflydelse, end de øvrige implicerede mener.

Afsluttende afsnit.

Efter vedtagelsen af de nye styrelsesregler blev der udarbejdet vejledende materiale og afholdt kurser af såvel ministeriet som Kommunernes Landsforening, Skole og Samfund, Danmarks Lærerforening m.fl. Dette har i væsentlig grad medvirket til at øge de impliceres indsigt og forståelse for de nye opgaver. Imidlertid er udviklingen med decentralisering og øget brugerindflydelse en løbende proces, hvor der fortsat vil være behov for vejledning og uddannelse af de implicerede parter.

I forbindelse med vedtagelsen af den nye folkeskolelov, jf. lov nr. 509 af 30. juni 1993, kan fremhæves følgende ændringer og justeringer af styrelsesbestemmelserne, der er sket for at imødekomme brugernes ønsker:

Der er nu skabt mulighed for, at der kan foretages nyvalg til skolebestyrelsen ved den skole, der i forbindelse med en skolenedlæggelse modtager alle eller en væsentlig del af eleverne fra en nedlagt skole. Herudover vil ved en sammenlægning af 2 skoler alle skolebestyrelsesmedlemmer kunne fungere sammen indtil udløbet af de enkelte medlemmers valgperiode.

Ved skoler, der kun har til og med 5. klassetrin, kan kommunalbestyrelsen efter anmodning fravige bestemmelsen om elevrepræsentation i skolebestyrelsen.

I forbindelse med, at folkeskolen kan tilbyde voksne at deltage i undervisningen, og at skolen (som kulturcenter) kan indgå i samarbejde med lokalsamfundet, har skolebestyrelsen fået tillagt kompetencen til at fastsætte retningslinjer for disse aktiviteter.

I anledning af de netop afholdte valg af forældrerepræsentanter til de nye skolebestyrelser pr. 1. april 1994 har der været omtale af

forældrenes manglende interesse for valget. Det har medført en offentlig debat om skolebestyrelsernes kompetence. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at konstatere, om de enkeltstående tilfælde af lav interesse er repræsentative. Undervisningsministeriet indhenter statistiske oplysninger fra samtlige folkeskoler og vil på et senere tidspunkt offentliggøre resultaterne heraf.

Hvis disse oplysninger viser, at aktiviteterne i forbindelse med valget har været begrænsede, behøver det ikke at blive opfattet som noget negativt. Også i det frivillige foreningsarbejde, i de politiske partiers arbejde og andre steder kan det knibe med at få tilstrækkelig mange til at deltage aktivt, uden at der af den grund sættes spørgsmålstejn ved engagementet eller demokratiets overlevelse. Manglende interesse for valget kan være udtryk for, at forældrene er godt tilfredse med skolen og foretrækker at lægge indsatsen mere direkte i deres børns klasse. Fredsvalg frem for kampvalg betyder, at det direkte demokrati har været i funktion på opstillingsmøderne. Høj valgdeltagelse er ikke efterstræbelsesværdig, hvis den er fremprovokeret af konkrete konflikter på den enkelte skole.

Konklusion.

På baggrund af undersøgelsen fra Forskningsinstituttet for Pædagogik og Uddannelse og ministeriets egne erfaringer er det mit hovedindtryk, at de implicerede parter lever op til Folketingets intentioner med de nye styrelsesregler. Med den justering, der skete i forbindelse med vedtagelsen af den nye folkeskolelov i 1993, synes styrelsesreglerne at have gode muligheder for, at kommunernes skolevæsen kan indrettes efter lokale ønsker og behov. Lovens rammer er ikke udnyttet fuldt ud. Der er inden for lovens rammer mulighed for at give skolebestyrelsen endnu større indflydelse på den enkelte skoles virksomhed, end tilfældet er i dag.

Det er derfor min opfattelse, at der ikke for tiden er behov for hurtige ændringer af folkeskolens styrelsesregler.

Derimod vil jeg ikke afvise, at der er behov for nøje at følge udviklingen på området og herudfra overveje, om der på lidt længere sigt vil være behov for ændringer i lovgrundlaget for skolebestyrelserne. Jeg agter derfor at iværksætte et arbejde, der kan tilvejebringe det

[Undervisningsministeren]

nødvendige grundlag herfor. Arbejdet vil blive gennemført, så et eventuelt forslag om lovændringer vil kunne fremsættes og vedtages forud for de kommende valg til skolebestyrelserne i foråret 1998.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

Spm. nr. S 972

1) Til *socialministeren* af:

Helge Adam Møller (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der ikke kan udbetales bistandshjælp til en person, der er eftersøgt af politiet, enten fordi vedkommende er flygtet fra en fængselsstraf, eller fordi der er udstedt en anholdelsesbegæring?«

Skriftlig begrundelse

Af omtale i dagspressen fremgår det, at en eftersøgt voldsanklaget mand fra Fladså Kommune har hævet bistandshjælp, mens han har været eftersøgt af politiet i ¾ år.

Det forekommer spørgeren i modstrid med hensynet til retsbevidstheden og urimeligt i forhold til politiets arbejde, at der kan udbetales bistandshjælp til personer, der enten er eftersøgt af politiet eller er undvejet fra et fængsel. En sådan praksis er medvirkende til at forlænge den periode, hvor den eftersøgte eller undvegne kan unddrage sig politiet og dermed på urimelig måde belaste korpsets ressourcer og samtidig unddrage sig en eventuel retssag eller fængselsstraf.

Helge Adam Møller (KF):

Når jeg har stillet dette spørgsmål her, er det, fordi det forekommer mig grotesk, at der kan udbetales bistandshjælp til personer, som er eftersøgt af politiet, enten fordi de er flygtet fra et fængsel, eller fordi der er udsendt en anholdelsesbegæring. Der er i hvert fald tre grunde til, at jeg synes, det er urimeligt og grotesk.

Den første er, at skatteyderne jo så er med til at finansiere, at de eftersøgte kan unddrage sig politiets og retsvæsenets indgriben.

Den anden er, at det medfører, at politiet må bruge unødvendig mange ressourcer; mens bistandssystemet giver den eftersøgte økonomisk mulighed, kan politiet ikke fange ham.

Den tredje og sidste grund er, at det jo er et krav for at få bistandshjælp, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet, og det gør man ikke, når man er eftersøgt af politiet.

Det er baggrunden for spørgsmålet.

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Jeg er ganske enig med spørgeren. Det er ikke acceptabelt, at en person, der er eftersøgt for en alvorligere forbrydelse eller er undvejet fra et fængsel, automatisk skal have udbetalt sin kontanthjælp til banken.

Der er en række andre betingelser, der skal være opfyldt, for at en person kan modtage kontanthjælp. Bl.a. skal en kontanthjælpsmodtager – som rigtigt sagt af spørgeren – stå til rådighed for arbejdsmarkedet eller deltage i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger.

Men det er kommunen, der træffer afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at modtage kontanthjælp er opfyldt. Det er typisk forvaltningen, der har fået delegeret kompetencen til at træffe præcis disse afgørelser.

Modtagelse eller ophør af kontanthjælp forudsætter et socialt helhedssyn på den enkelte og hans familie, og det er derfor overladt til kommunen at træffe afgørelser i sager om bl.a. kontanthjælp. Kompetencen kan derfor ikke overlades til andre myndigheder som f.eks. politiet.

Kommunen skal derfor standse den automatiske overførsel af kontanthjælpen til banken og i stedet for indkalde pågældende til møde i kommunen for at vurdere, om betingelserne for kontanthjælpen fortsat er opfyldt. Dette er også det mest korrekte set ud fra en social vurdering. Sagsbehandleren skal forsøge at komme i kontakt med pågældende, fordi der altid er mulighed for en frivillig løsning, ligesom der kan være familie, der har behov for en særlig støtte i situationen.

Men hvis nu kontanthjælpsmodtageren ikke møder op, kan det enten være tegn på, at behovet for hjælp ikke længere er opfyldt, eller at kontanthjælpsmodtageren gemmer sig for politiet og kommunen og dermed ikke står til rådighed. I begge tilfælde standses kontanthjælpen.

Det er alene kommunens opgave at varetage opgaverne efter den sociale lovgivning. Kommunen bør normalt ikke aktivt bistå politiet ved opklaring af forbrydelser. En kommune

[Socialministeren]

må heller ikke forhindre politiet i at udføre sit samfunds nødvendige arbejde.

Der er således en mulighed for at standse den automatiske udbetaling af kontanthjælp, hvis der er mistanke om, at pågældende er gået under jorden for at unddrage sig strafforfølgning eller afsoning. Der er i disse situationer ikke herudover noget hensyn at tage til tillidsforholdet mellem klient og sagsbehandler. Det er ikke en kommunal forvaltningsopgave at beskytte en eftersøgt person.

På denne baggrund finder jeg ikke anledning til at ændre bistandslovens regler.

Formanden:

Jeg er nødt til at gøre opmærksom på, at svartiden er to minutter.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg takker ministeren for svaret, men jeg savner måske et helt klart tilsagn om, hvordan ministeren vil sikre, at man i socialforvaltningen får de oplysninger, som er nødvendige – altså oplysningerne om, at her er der en mand eller kvinde, som er eftersøgt af politiet, og derfor skal bistandshjælpen stoppes. Er der lavet en aftale med justitsministeren, således at politiet automatisk sender oplysninger over til det lokale socialkontor om, at her er der en eftersøgt, og så stopper socialkontoret udbetalingen?

For alt det andet er fine og rigtige ord, men det løser jo ikke problemet, så vidt jeg kunne høre.

Svend Erik Hovmand (V):

Det er nøjagtig den samme problemstilling, som jeg ...

Formanden:

Jeg er ikke sikker på, at hr. Svend Erik Hovmands mikrofon var sluttet til. Det vil jeg bede hr. Svend Erik Hovmand være opmærksom på næste gang, han eventuelt stiller spørgsmål. Hvis ikke man er på mikrofonanlægget, går talen ikke ind på båndet, så jeg vil bede hr. Svend Erik Hovmand om at gentage sit spørgsmål.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg tror, teknikken skulle fungere nu.

Jeg vil gerne føje et nyt spørgsmål til det, som netop er stillet til socialministeren. Vil socialministeren på baggrund af det svar, socialministeren netop har givet, tage anledning til at henvende sig til landets kommuner og give meddelelse om den nye praksis, som socialministeren her har redegjort for.

Jeg har som bekendt stillet et spørgsmål til justitsministeren for at få afklaret Justitsministeriets holdning til denne efter min opfattelse groteske situation, og jeg spørger altså nu: Er det sådan, at man i socialforvaltningerne fra Socialministeriet vil få besked på, at man i tilfælde af, at en eftersøgt får bistandshjælp, kan iværksætte den procedure, som går på, at man indkalder vedkommende til forvaltningen?

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

... hvis forbrydelsen er af et sådant omfang, at hensynet til ...

Formanden:

Jeg er bange for, at ministeren bliver nødt til at begynde forfra med sit svar. Man skal være helt sikker på, at mikrofonen er tilsluttet, og det vil sige, at den grønne lampe skal lyse.

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Det vil jeg gerne. Jeg takker for vejledningen.

Det, jeg ville sige, var, at i visse tilfælde går hensynet til offentligheden og arten af den forbrydelse, som den eftersøgte har begået, jo forud for de sociale hensyn, det er klart, og i de tilfælde er der ikke noget problem.

Men generelt vil jeg sige, at jeg ved, der er tvivl i forbindelse med disse sager. Der er også tvivl om, hvad der egentlig hører med under vejledningen vedrørende tavshedspligt, og hvordan den bliver fortolket, og hvor stramt den bliver fortolket. Det problem vil jeg meget gerne tage op og kigge på og så revidere vejledningen, således at den kan løse nogle af de problemer, som vi alle sammen er interesseret i at få løst, fordi det er uacceptabelt.

Helge Adam Møller (KF):

Hvis jeg forstod ministerens svar rigtigt, så vil ministeren nu sikre, at socialforvaltningen indkalder en sådan person, som vi taler om, og derefter stopper hjælpen, under forudsætning af at man får en henvendelse fra politiet. Hvis det er korrekt opfattet, så er jeg glad for det.

[Helge Adam Møller]

Det andet og sidste spørgsmål er så: Vil ministeren drøfte denne sag med justitsministeren, for at man i fællesskab kan finde ud af en ordning, således at det er politiet, der automatisk, når vi har disse personer, som er eftersøgt, retter henvendelse til den lokale socialforvaltning; ellers har socialforvaltningen jo ikke mulighed for at være klar over, at det er en eftersøgt person.

Det kræver altså initiativ fra begge ministre, og derfor spørger jeg: Vil ministeren tage kontakt til justitsministeren og få det her klaret?

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Det er klart, at der skal foregå et meget tæt samarbejde mellem Justitsministeriet og Socialministeriet, fordi det er et ømtåligt område. Vi har jo på den ene side hensynet til klienterne i al almindelighed og spørgsmålet om, hvor langt politiet kan gå ind i sager vedrørende klienternes forhold. Men når det drejer sig om eftersøgte og der er tale om graverende forbrydelser, vil det på den anden side have en sådan prioritet, at jeg gerne vil tilsige at tage en samtale med justitsministeren om det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 974

2) Til statsministeren af:

Hanne Severinsen (V):

»Hvilke undersøgelser vil statsministeren igangsætte for at konstatere, om dansk lovgivning eller i hvert fald danske sikkerhedsforskrifter er overtrådt i forbindelse med de kontakter, som Socialdemokratiets daværende udenrigspolitiske ordfører, Lasse Budtz, i august 1982 havde med DDR's ambassade i København?«

Skriftlig begrundelse

På baggrund af en artikel i Ekstra Bladet den 20. marts 1994 har spørgeren tidligere stillet et spørgsmål til skriftlig besvarelse (spm. nr. S 893) til statsministeren, men statsministeren har nægtet at foretage sig noget i sagen. Derfor gentages her spørgsmålet. Selv om der er hengået snart 12 år og Lasse Budtz i mellemtiden har forladt Folketinget, mener spørgeren, at spørgsmålet om overtrædelse af sikkerhedsfor-

skrifter stadig er af interesse, herunder hvilke konsekvenser statsministeren og Socialdemokratiet i givet fald vil drage.

Som bekendt er Lasse Budtz stadig formand for Socialdemokratiets Udenrigsudvalg, ligesom han lejlighedsvis stadig påtager sig opgaver af offentlig karakter på udenrigspolitiske områder. Det vil derfor være af interesse i den forbindelse at tage stilling til, om han bør have stillet fortrolige oplysninger til rådighed på områder, der berører landets sikkerhed såvel som forholdet til andre lande og internationale organisationer.

Hanne Severinsen (V):

På baggrund af nogle oplysninger, der fremkom i Ekstra Bladet den 20. marts om kontakter mellem ledende socialdemokrater og DDR, som er kommet frem nu, fordi arkiverne er blevet åbnet, stillede jeg statsministeren et skriftligt spørgsmål om, hvorvidt han ville foranledige en nærmere undersøgelse af, i hvilket omfang der var sket overtrædelse af dansk lovgivning.

Statsministeren svarede, synes jeg, noget dårligt, idet han bare sagde, at artiklen ikke gav regeringen anledning til at tage retslige skridt. Men det var jo ikke det, jeg spurgte om.

Det, jeg gerne ville vide noget om, var, om der er sket noget, der kan siges at være i strid med retsregler, men også med forskrifter i Det Udenrigspolitiske Nævn, og det må da være i statsministerens egen interesse at få det afklaret, hvis statsministeren ikke mener, der er noget i den sag. Det vil da også være en fordel for hr. Lasse Budtz.

Derfor vil jeg gerne spørge statsministeren, om han nu vil redegøre nærmere for, om han vil finde ud af, om der er sket en overtrædelse af dansk lovgivning eller af sikkerhedsforskrifter.

Formanden:

Begrundelsen for et spørgsmål må vare 1 minut og ikke længere.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Jeg kan bekræfte det svar, jeg afgav skriftligt, som spørgeren henviser til. Den artikel i Ekstra Bladet den 20. marts i år, hvortil spørgeren henviser, giver, som jeg allerede har skrevet i min skriftlige besvarelse, ikke regeringen anledning til at tage retslige skridt.

Hanne Severinsen (V):

Hvordan kan statsministeren vide det, når statsministeren ikke på nogen måde har fået undersøgt, hvad der rent faktisk er blevet givet af fortrolige oplysninger?

Hvordan kan statsministeren være klar over, at det her ikke giver anledning til noget som helst, når der rent faktisk spørges om, hvad der egentlig er foregået?

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Jeg har vist givet svaret på det spørgsmål, fru Hanne Severinsen stillede, og af hensyn til Folketingets tid skal jeg ikke gentage det.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Statsministeren understreger, at der ikke vil blive foretaget retslige skridt. Jeg vil gerne spørge statsministeren, om der vil blive foretaget andre skridt såsom omrokeringer i den socialdemokratiske organisation, så Lasse Budtz fratages sine tillidshverv, eller han hensættes til andre poster?

Ellemann-Jensen (V):

Det undrer mig, at statsministeren er så afvisende over for at gå ind i problemstillingen. Derfor vil jeg spørge statsministeren, om han ikke er enig i, at hans dobbelte rolle som Danmarks statsminister og som formand for Socialdemokratiet giver ham en særlig forpligtelse til at gøre en indsats for at kaste lys over karakteren af de kontakter, som en repræsentant for hans parti har haft med en fjendtlig udenlandsk magt. Og når jeg bruger udtrykket fjendtlig om det tidligere DDR, skyldes det de oplysninger, der efter denne stats sammenbrud jo er kommet frem om DDR's uhyggeligt omfattende forberedelser til aggression imod bl.a. Danmark.

Thor Pedersen (V):

Jeg vil supplerende spørge statsministeren: Når statsministeren og regeringen i øvrigt viste meget stor handlekraft i forbindelse med mulig aflytning af ansatte – eller en ansat – på Københavns Universitet, med hvilken begrundelse mener statsministeren så ikke, at det kan være væsentligt at undersøge, hvad der måtte være sagt om rigets sikkerhed til en fjendtlig magt?

Hanne Severinsen (V):

Risikerer statsministeren ikke ved sin afvisende holdning netop at sætte en plet på, hvad der er foregået, fordi vi altså ikke kan få nogen som helst oplysning om, hvad der rent faktisk er foregået?

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Til fru Birthe Rønn Hornbech, som interesserer sig for den socialdemokratiske organisation, kan jeg sige, at det vil Socialdemokratiet helt og fuldt håndtere, som vi har gjort i alle årene. Vi tilstræber jo at have den bedst mulige partiorganisation, og det er da fortsat vores målsætning, og det føler jeg ikke nogen anledning til at kommentere yderligere.

Til hr. Ellemann-Jensens spørgsmål kan jeg svare klart, som jeg gjorde før, måske med den tilføjelse: Jeg tror ikke, det er klogt her at gøre det til en særlig oplysning, at DDR på daværende tidspunkt var en fjendtligt sindet nation, for det ved vi godt alle sammen. Jeg har ikke yderligere kommentarer. Enhver med kendskab til den sikkerhedspolitiske situation efter krigen er fuldt opmærksom på, at DDR sandelig ikke ville os det godt i Vesteuropa. Det skulle nødig blive et politisk debattema, for det er det faktisk ikke. Der deler jeg helt og holdent hr. Ellemann-Jensens synspunkt.

Til hr. Thor Pedersen: Jeg har bare den kommentar, at sammenligninger med aktuelle aflytningssager vel ikke er så relevante i dette spørgsmål, og jeg må henvise til det svar, jeg gav fru Hanne Severinsen før.

Og til fru Hanne Severinsen: Ja, man kan jo have forskellige politiske vurderinger – især i år, det er klart. Jeg må henvise til det svar, jeg allerede har givet.

Thor Pedersen (V):

Jamen jeg spurgte jo ikke, om man skulle sammenligne sagerne. Jeg spurgte, hvorfor det er vigtigt at undersøge, hvad der for år tilbage kunne være aflyttet på en ansat eller hos en ansat eller ved en ansat på Københavns Universitet. Hvorfor er det langt mere alvorligt end dette, at man kunne have skadet danske sikkerhedsinteresser ved at lække oplysninger til en fremmed magt? Hvor er formatet – at undersøge en ansat på Københavns Universitet og så at undlade at undersøge personers udsagn, der kunne have skadet danske sikkerhedsinteresser?

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Jeg tror, hr. Thor Pedersen er kendt med baggrunden for og håndteringen af aflytnings-sagen i relation til Københavns Universitet. Det skal jeg ikke genopfriske for hr. Thor Pedersen. Det er jo fuldt tilgængeligt i referaterne i Folketingstidende og også i den danske dags-presse. Det er jeg sikker på at partiet Venstres pressebureau kan hjælpe hr. Thor Pedersens hukommelse med at få genopfrisket.

Men jeg kan da oplyse i øvrigt, at det er politiets opgave at vurdere, om der er grundlag for den undersøgelse, man her giver udtryk for at man gerne ser. Da Ekstra Bladet for den 20. marts 1994 er politiet bekendt, ser jeg ingen grund til at gøre særligt opmærksom herpå.

Hanne Severinsen (V):

Vil det sige, at statsministeren betragter det som politiets opgave? Når der rent faktisk stilles et spørgsmål i Folketinget til statsministeren om, hvorvidt der er sket overtrædelse, sætter statsministeren sig så bare ned og venter på, at politiet tager affære?

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

En statsminister venter aldrig. Han har altid fart på, og det er han glad for. Meget. Og han vil gerne løse alle de problemer, han og regeringen overhovedet vurderer ligger inden for regeringens naturlige arbejdsfelt som regering i Danmark. Det kan jeg forsikre fru Hanne Severinsen for.

Jeg har heller ikke noget ønske om, nogen tanke om at bede politiet om at foretage sig noget. Jeg har bare villet gøre fru Hanne Severinsen opmærksom på, at en sådan undersøgelse kan man altid foretage fra politiets side, hvis man skønner, at der er grundlag derfor.

Det, jeg har givet udtryk for i dag, er, som jeg sagde det i mit første svar, at den artikel, der refereres til, ikke giver regeringen anledning til at tage retslige skridt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 975**3) Til statsministeren af:****Hanne Severinsen (V):**

»Vil statsministeren bekræfte, at det var skadeligt for Danmarks omdømme i EF-samar-

bejdet, at Lasse Budtz ved sit møde med DDR's ambassadør i august 1982 gav oplysninger om et kommende møde mellem den amerikanske regering og den danske udenrigsminister på et tidspunkt, da udenrigsministeren var formand for EF-Ministerrådet og derfor også optrådte på EF's vegne?»

Skriftlig begrundelse

Ved mødet med DDR's ambassadør var Lasse Budtz ikke alene medlem af Det Udenrigspolitiske Nævn, men også et fremtrædende medlem af den socialdemokratiske folketingsgruppe, hvorfor det var særlig uheldigt i forhold til EF, at der blev givet de i Ekstra Bladets artikel den 20. marts 1994 nævnte fortrolige oplysninger.

Hanne Severinsen (V):

Baggrunden for dette spørgsmål er, at vi på det tidspunkt havde formandskabet i EF. Derfor vil jeg gerne høre, om det ikke giver anledning til bekymring, når Lasse Budtz, der ikke alene var medlem af Udenrigspolitisk Nævn, men også formand for det udenrigspolitiske udvalg i Socialdemokratiet, i en formandskabsperiode fortæller en fremmed magt – og en fjendtlig magt – hvad man har tænkt sig at sige til USA.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Jeg finder ikke, at Ekstra Bladets artikel giver anledning til den vurdering, som spørgeren indlægger i sit spørgsmål.

Jeg skal – og jeg ved godt, det er formelt, men alligevel – for god ordens skyld oplyse, at EF-samarbejdet dengang, ligesom EU-samarbejdet er det i dag, er et samarbejde mellem regeringer, og Lasse Budtz var som bekendt ikke medlem af regeringen, men af Folketinget.

Hanne Severinsen (V):

Han var dog formand for det internationale udvalg og var med til at udforme politikken, og han var tæt informeret via Udenrigspolitisk Nævn. Det må dog give anledning til nogen bekymring i andre hovedstæder i EU, at man nu hører, at man ad den kanal kunne få at vide, hvad EF's formand havde tænkt sig at sige.

Ellemann-Jensen (V):

Jeg noterede mig, at statsministeren i besvarelser under det tidligere spørgsmål erkendte, at DDR jo ikke ville os det godt.

Derfor vil jeg spørge statsministeren: Hvordan vil statsministeren i dag karakterisere det valg af fortrolige samarbejdspartnere, som blev foretaget af Socialdemokratiets dengang vel nok mest fremtrædende sikkerhedspolitiske talsmand? Er statsministeren enig i, at det var betimeligt og i Danmarks interesse, at han valgte at holde fortrolige samtaler med DDR's ambassadør i Danmark netop på et tidspunkt, hvor Danmark havde formandskabet i EF? Et gammelt ord siger jo: »Sig mig, hvem du omgås, og jeg skal sige dig, hvem du er.« Derfor kan statsministerens vurdering i dag have interesse.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Nu bliver der jo sagt meget i onsdagsspørgstider. Det gør der. Og der bliver inddraget mange emner i det år, der hedder 1994. Det er jo også en kendsgerning. Men at vi nu skal ind i en debat om en situation i august 1982, det er da vist så langt væk, som man overhovedet kan bevæge sig fra den aktuelle politiske dagsorden. Men nuvel.

Der er ikke tale om nogen erkendelse fra min side i forhold til DDR. Som jeg sagde før: Det kan hr. Ellemann-Jensen eller andre ikke tage monopol på at mene. Jeg var på det tidspunkt – som alle andre, der fulgte det politiske billede – fuldt bevidst om, hvordan den sikkerhedspolitiske situation var i Europa. Jeg tror, jeg skal holde mig til det.

Hanne Severinsen (V):

Kan man forstå statsministerens svar på den måde, at det er en periode, som Socialdemokratiet helst vil glemme, fordi man altså set i bakspejlet øjensynligt kom til at spille en rolle, som var uheldig?

Ellemann-Jensen (V):

Der bliver sagt meget her om onsdagen, siger statsministeren. Ja, i dag er det altså ikke statsministeren, der siger ret meget.

Jeg må spørge statsministeren, om han da synes, det er fuldstændig ligegyldigt, hvad det er for aktiviteter, Socialdemokratiets talsmand i en overordentlig vigtig periode i dansk uden-

rigspolitik udfoldede i relation til, hvad vi er enige om var fjendtlige udenlandske magter.

Hvordan kan statsministeren mene, at det er fuldstændig ligegyldigt? I en situation, hvor Danmark har formandskabet, og hvor Danmark som talsmand for de øvrige lande står over for at skulle føre forhandlinger med USA på et tidspunkt – det er jeg sikker på at statsministeren vil erindre – hvor der var overordentlig vanskelige kurrer på tråden mellem USA og Europa, har Socialdemokratiet angiveligt følt behov for at fortælle DDR, at man var mere enig med dem end med USA. Er det fuldstændig ligegyldigt at få det undersøgt nærmere i dag?

Fischer (KF):

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om en orientering af den karakter, som fru Hanne Severinsen henviser til, og som angiveligt er givet en tredje magt – i dette tilfælde DDR – i en sådan situation, som hr. Ellemann-Jensen så præcist har beskrevet, kan gøre en regering mere tilbageholdende med at give Folketinget de oplysninger, som Folketinget rent faktisk har krav på?

Jens Thoft (SF):

Ville det ikke gøre formanden for Socialdemokratiet alvorligt bekymret, hvis hans partis udenrigspolitiske udvalgsformand ikke havde hyppige kontakter med såvel venligtsindede som fjendtlighedsindede ambassader?

Og kan statsministeren bekræfte, at forud for en lang række af de sikkerhedspolitiske debatter, vi havde i Folketinget i 1980'erne, havde politikere i statsministerens og i andre partier – det fremgik såmænd af dagspressen – hyppige kontakter med den amerikanske ambassade?

Og finder statsministeren ikke, at der i denne debat er tale om en helt urimelig mistænkkeliggørelse af en for en udenrigspolitisk ordfører helt regulær og sædvanlig udenrigspolitisk kontakt?

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Til fru Hanne Severinsen: Der er hverken nogen, der vil glemme, eller nogen, der betragter noget som ligegyldigt. Svaret har jeg allerede givet. Man kan heller ikke, uanset hvor meget man anstrenger sig her under onsdagsspor-

[Statsministeren]

getiden, lægge mig ord i munden – eller hensigter eller tanker – som jeg hverken har givet udtryk for eller måtte have.

Jeg synes, vi skal holde os til det, der er blevet spurgt om. Har regeringen tanker om at iværksætte en nærmere undersøgelse? Der er svaret, at på baggrund af en artikel i Ekstra Bladet finder regeringen ikke, at der er grundlag for at igangsætte en undersøgelse. Klart spørgsmål, klart svar. Jeg tror, vi skal lade det være ved det.

Hr. Fischer spurgte, om regeringen har planer om at begrænse oplysningerne til Folketinget. Jamen det kunne regeringen ikke drømme om. Det har den slet ikke planer om. Tværtimod bestræber regeringen sig til enhver tid på at leve op til de helt naturlige forpligtelser, der knytter sig hertil.

Hr. Jens Thoft stillede, synes jeg, gode, tænksomme spørgsmål. Jeg kan bekræfte, at der på den tid også var kontakter til venligtsindede nationer, det var der bestemt. Også til USA. Amerikas Forenede Stater var der bestemt hyppige kontakter til. Og jeg kan da også bekræfte, at det er klogt at vide, hvad der foregår i verden, at få informationer fra så mange steder, som man nu kan få det, for at deltage i den politiske debat. Så jeg synes, hr. Jens Thofts spørgsmål på en udmærket måde kompletterer de øvrige spørgsmål, der er blevet stillet.

Fischer (KF):

Det burde ikke være vanskeligt for statsministeren at citere korrekt, når statsministeren ønsker at citere, især når der er gået så kort tid efter, at jeg stillede mit spørgsmål, og derfor virker det ganske besynderligt, at statsministeren åbenlyst citerer mig direkte forkert. Jeg spurgte, om en orientering af den karakter, som fandt sted i forhold til DDR på det tidspunkt – og jeg henviste til fru Hanne Severinsens spørgsmål – kunne gøre en regering betænkelig. Det vil jeg gerne have statsministerens svar på og ikke statsministerens polemik.

Hanne Severinsen (V):

Jeg forstår da godt, at statsministeren synes, det er klogt, at en udenrigspolitisk ordfører søger information andre steder, men synes statsministeren, det er interessant, at man giver oplysninger – og specielt fortrolige oplysninger –

som har noget at gøre ikke alene med Danmark, men med hele Vesteuropas politik?

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

For nu at citere en forgænger – med al respekt for, at det er 1994, og at vi jo på et eller andet tidspunkt snart skal spørge vælgerne – tror jeg faktisk ikke, vi kommer det nærmere; jeg tror det ikke. Jeg tror det ikke; jeg er ked af det, jeg tror det virkelig ikke. Jeg kan forsikre fru Hanne Severinsen, at jeg læser aviser med stor interesse hver dag – ganske mange – og jeg tror ikke, vi kommer det nærmere. Det, der refereres til i Ekstra Bladet, har jeg svaret på.

Og til hr. Fischer: Jamen det er jo svært at svare på et spørgsmål, hvis teoretiske indhold er åbenlyst. Jeg kan kun sige, hvad jeg sagde før til hr. Fischer: Regeringen betragter det som en vigtig opgave at orientere Folketinget fuldt og helt i relation til alle dets gøremål og alle dets anliggender, og det vil regeringen naturligvis fortsat gøre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 976**4) Til statsministeren af:****Hanne Severinsen (V):**

»Vil statsministeren bekræfte, at Lasse Budtz ved sit møde med DDR's daværende ambassadør i august 1982 i hvert fald overskred de tavshedsregler, der gælder for medlemmer af Folketingets Udenrigspolitiske Nævn?«

Skriftlig begrundelse

Når medlemmer af nævnet mødte diplomatiske repræsentanter for Østblokken midt under den kolde krig, måtte man i hvert fald forlange, at der ikke blev givet fortrolige oplysninger om et kommende møde mellem den danske udenrigsminister og den amerikanske regering.

Hanne Severinsen (V):

Som et minimum synes jeg, at statsministeren jo da i hvert fald burde svare på, om man overskred de nævnte tavshedsregler, for når medlemmer af nævnet mødte diplomatiske repræsentanter fra Østblokken midt under den

[Hanne Severinsen]

kolde krig, så måtte man i hvert fald forlange, at der ikke blev givet fortrolige oplysninger.

Men man skal måske også her konstatere, at statsministeren ikke er interesseret i, at kendsgerningerne kommer frem.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Nu er vi jo heldigvis mange om at konstatere; det er jo et ord i det danske sprog, som ofte både bruges og måske ikke helt bruges efter hensigten.

Men det, jeg kan oplyse om det, fru Hanne Severinsen konkret har spurgt om – og lad os holde os til det – er, at Lasse Budtz ifølge Udenrigsministeriets optegnelser ikke var til stede under det møde i Det Udenrigspolitiske Nævn, der fandt sted den 1. juli 1982 forud for den daværende udenrigsministers rejse til USA den 16.-18. august 1982.

Og så kan jeg måske også lige erindre om, at den artikel i Ekstra Bladet, som man interesserer sig så meget for, i øvrigt ikke nævner Det Udenrigspolitiske Nævn.

Hanne Severinsen (V):

Nå, men så kan jeg da med glæde konstatere, at der i det mindste er noget, man har undersøgt. Jeg synes i virkeligheden, at man måske ville have gjort sig selv en tjeneste, hvis man også havde undersøgt de øvrige spørgsmål, som man jo altså ikke har besvaret; men jeg takker da for, at man i det mindste har undersøgt én ting.

Men så vil jeg da lige konstatere, at hr. Lasse Budtz jo stadig væk var formand for det internationale udvalg i Socialdemokratiet og partiets ordfører, så jeg går ud fra, at han var blevet indgående orienteret om, hvad der var sket i det pågældende møde.

Ellemann-Jensen (V):

Hvis de oplysninger, som fremgår af et nu tilgængeligt arkiv i SED, det tidligere østtyske kommunistparti, er korrekte, så er der en tilvished grænsende sandsynlighed for, at der er sket overskridelse af de regler, der gælder for Udenrigspolitisk Nævn. Lad så være, at den pågældende, der har begået disse overskridelser, ikke har været til stede ved et enkelt møde; der har jo været tale om løbende beskrivelser både dér og i andre sammenhænge.

Jeg siger udtrykkelig »hvis«, for vi kan naturligvis ikke vide, om der er pyntet i de arkiver. Nyttigt ville det derfor være, hvis Socialdemokratiets egne arkiver blev åbnet for en undersøgelse. Det er mærkeligt nok blevet afvist af hr. Lasse Budtz, der åbenbart sidder tungt på de arkiver.

Derfor opfordrer jeg statsministeren til at lade iværksætte en undersøgelse af, om der er sket overskridelse af danske regler og dansk lovgivning, og jeg skal bede statsministeren tilkendegive, om han agter at følge denne opfordring.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Statsministeren har tidligere i denne spørgetid ikke villet afvise, at Lasse Budtz fjernes fra sine opgaver i Socialdemokratiet. Statsministeren har ikke villet udtale sig om det. Jeg vil derfor gerne spørge, om det er en del af det politiske arbejde i statsministerens parti, at solister fra Socialdemokratiet sådan sendes ud og rejser rundt og giver den slags oplysninger til andre lande, som vi ikke er i alliance med.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Hr. Ellemann-Jensen kan være helt tryk ved, at Socialdemokratiet naturligvis forvalter sin politiske opgave under fuldt hensyn til landets overordnede sikkerhedspolitiske interesser. Det turde være overflødigt at nævne for et parti, der har været regeringsbærende i så stor en del af vores historie. Lad det blive derved.

Til fru Birthe Rønn Hornbech, der stillede et spørgsmål om solister: Ja, det kan man jo igen have mange meninger om. Jeg tror, at når aktive partifæller i vore forskellige partier lægger vægt på at følge den internationale udvikling i såvel venligtsindede som fjendtlighedsindede lande, så er det en aktivitet, som ethvert parti – endog det parti, som spørgeren tilhører – vel finder er helt naturlig.

Ellemann-Jensen (V):

Jamen så må jeg sige til statsministeren: Jeg føler mig aldeles ikke tryk, og det gør jeg ikke efter at have oplevet den periode op igennem 1980'erne, hvor Socialdemokratiet modarbejdede danske interesser og NATO-interesser i international politik. Det er ganske vist en periode, der ligger for statsministeren selv kom i Folketinget, men perioden står mejslet i min erindring.

[Ellemann-Jensen]

Det er derfor, det også af hensyn til Socialdemokratiets troværdighed i dag er nødvendigt, at statsministeren som statsminister og partiformand gør, hvad han kan for at få undersøgt disse ting, og jeg skal gentage min opfordring og mit spørgsmål til statsministeren om, hvorvidt han vil leve op til sit ansvar og iværksætte en sådan uvildig undersøgelse.

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil gerne – også efter at tidligere udenrigsminister Kjeld Olesen jo har afkræftet de påstande, som er fremført i dagspressen om hr. Lasse Budtz – spørge statsministeren, om statsministeren er bekendt med, om Venstre eller fru Hanne Severinsen på nogen som helst måde har forsøgt at få opklaret f.eks. baggrunden for det spørgsmål, vi taler om her i dag, hvilket jeg vil tro kunne være gjort af ethvert folketingsmedlem, og hvordan statsministeren føler sig berørt af, at Venstres medlemmer her under dække af de regler, der gælder for folketingsmedlemmers immunitet, retter halvt skjulte anklager mod en tidligere kollega her i salen i stedet for at gøre det, der ville være helt naturligt, nemlig at stå frem og bede politiet om at undersøge dette her. Det ville så ganske vist kræve, at man lagde navn til disse anklager og ikke dækkede sig bag den parlamentariske immunitet, som man har, når man udtaler sig på den måde, som man gør her i Folketinget.

Jens Thoft (SF):

Kan statsministeren bekræfte, at i de 23 sikkerhedspolitiske dagsordener, som i 1980'erne bragte den daværende udenrigsminister, hr. Ellemann-Jensen, og den regering, han var medlem af, i mindretal, alle var vedtaget af et flertal i Folketinget, et flertal, hvori også Socialdemokratiet indgik?

Kan statsministeren derfor bekræfte, at den sikkerhedspolitik, der blev ført i 1980'erne, var i overensstemmelse med Folketingets flertal og derfor også – det ligger i sagen natur – i overensstemmelse med landets interesser?

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Må jeg sige til hr. Ellemann-Jensen, at det ikke kommer som nogen fuldstændig uoverkommelig overraskelse, at hr. Ellemann-Jensen ikke føler sig helt tryk ved, hvad jeg svarer på hr. Ellemann-Jensens spørgsmål.

Det kommer ikke som nogen overraskelse, og jeg er nødt til et øjeblik at bevæge mig lidt ind på hr. Ellemann-Jensens stil, når han her i dag i en politisk debat, der vel er relateret til en begivenhed eller to eller mange for ca. 12 år siden, taler om Socialdemokratiets troværdighed i dag: Dér slap det ud, hr. Ellemann-Jensen! Det spørgsmål, der stilles her, drejer sig jo slet ikke om begivenhederne for 12 år siden. Det drejer sig om hr. Ellemann-Jensens forsøg på at rejse en ny vinkel i en helt aktuel – og i øvrigt meget vigtig – indsats omkring de virkelige centrale problemer i Danmarks situation. Det synes jeg vi skal huske at holde os til.

I øvrigt har Socialdemokratiet ikke modarbejdet danske interesser eller NATO's interesser. Det ser vi allerede af den kendsgerning, som hr. Jens Thoft stillede spørgsmål om, nemlig at grundlaget for dansk sikkerheds- og udenrigspolitik dengang, hr. Ellemann-Jensen, var præcis det samme som i dag, nemlig det, der fastlægges her i Folketinget. Det kan hr. Ellemann-Jensen have personlige opfattelser af, men sådan er det nu engang: Det er Folketinget og flertallet her, der tilrettelægger grundlaget – sådan må det være – og derfor kan jeg bekræfte, at de sikkerhedspolitiske dagsordener, der refereres til i spørgsmålet, deltog Socialdemokratiet også i dengang.

Til hr. Pelle Voigt, som spurgte, om jeg var berørt af de spørgsmål, der blev stillet, og forment, de blev stillet i, er mit svar: Man lærer at blive hårdfør i dansk politik, også i forhold til det parti, der i dag stiller spørgsmål.

Helge Adam Møller (KF):

Statsministeren sagde lige, at det ikke var Socialdemokratiet og Folketingets flertal, der med sine 23 dagsordener og fodnoter undergravede NATO's interesser. Må jeg så spørge statsministeren meget klart: Var det da de øvrige 15 NATO-lande, som havde en anden holdning, der undergravede NATO's interesser? Det må jo være konklusionen af statsministerens udsagn.

Formanden:

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der en grænse for, hvor langt uden for spørgsmålet især medspørgere kan gå.

Hanne Severinsen (V):

Man måtte i hvert fald konstatere, at dansk

[Hanne Severinsen]

udenrigspolitik, som selvfølgelig blev udformet her i det danske Folketing, på et tidspunkt blev overhalet indenom af Gorbatsjov.

Men for at vende tilbage til det spørgsmål, jeg har stillet: Jeg synes, at tilbage står, at statsministeren faktisk ikke har tilbagevist, at de her ting rent faktisk er foregået. Det kunne statsministeren måske have gjort, hvis statsministeren havde fulgt vores forslag om at foranstalte en undersøgelse.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Med hensyn til de supplerende spørgsmål, der her er stillet, kan jeg helt følge Folketingets formand i kommentaren til dem.

Hvis der er ønske om mere grundlæggende at diskutere den sikkerhedspolitiske situation i 1982, herunder de overordnede forskydninger, der var op til 1982 og efter 1982, er regeringen naturligvis helt rede til det.

Og til fru Hanne Severinsen: Ja, man kan igen have mange opfattelser af, hvordan billedet var for 12 år siden. Det er naturligvis også en politisk vurdering, og fru Hanne Severinsen har én, og jeg har en anden. Mere fornuftigt er der vel ikke at sige om den sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 999

5) Til *statsministeren* af:

Jørgen Winther (V):

»Mener statsministeren, at det er udtryk for åbenhed og god moral, at sundhedsministeren tilbageholder oplysninger om antallet af hjertepatienter, der er afgået ved ventelistedød i 1993?«

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Der er jo et stort spring fra en situation for 12 år siden til et aktuelt spørgsmål, som jeg nu skal besvare.

Jeg går ud fra, at spørgeren henviser til besvarelsen af spørgsmål nr. 61 fra Sundhedsudvalget om, hvor mange der er døde i 1993, mens de stod på venteliste til en hjerteoperation.

Sundhedsministeren afgav foreløbigt svar til Folketingets Sundhedsudvalg den 22. november sidste år og bad samtidig Sundhedsstyrelsen om en redegørelse.

Sundhedsministerens endelige besvarelse af spørgsmålet er afgivet til Sundhedsudvalget i mandags, den 11. april.

Som sundhedsministeren allerede oplyste i spørgetiden sidste onsdag, har ministeren ønsket at bruge lidt tid på udarbejdelsen af besvarelsen af dette følsomme spørgsmål og vel at mærke gøre det så omhyggeligt og så ordentligt som vel menneskeligt muligt.

Jeg vil gerne understrege, at begrundelsen for, at sundhedsministeren har ønsket at give den grundige besvarelse, selvsagt er, at enkeltstående tal på dette område kan føre til megen unødigt angst og utryghed hos både patienter og pårørende.

Jørgen Winther (V):

Jeg siger tak for svaret og vil gerne præcisere, at det er med vilje, jeg har valgt en meget blid og meget venlig formulering af spørgsmålet til statsministeren, for virkeligheden er jo sådan, at det drejer sig om en bevidst tilbageholdelse af svaret med de nævnte dødstal og det endda på trods af, at Sundhedsudvalget har stillet spørgsmålet. Jeg synes, det er to ekstra skærpene omstændigheder.

Så vil jeg gerne stille statsministeren det spørgsmål, om det overrasker statsministeren, at der var mindst 70 hjertepatienter, der døde på venteliste alene i 1993.

Jeg vil også gerne nævne, at professor Torsten Toftegaard Nielsen, Skejby Sygehus ved Århus, mener, at det rigtige dødstal er betydeligt større.

Er det ikke overraskende for statsministeren, eller var det et tal, som statsministeren forventede?

Formanden:

Jeg mener at kunne sige, at man ikke i spørgsmålet har bedt statsministeren om at svare på specifikke oplysninger i de svar, der er givet til Sundhedsudvalget; det siger jeg bare, inden statsministeren får ordet.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Jeg må begrænse mig til den kommentar, at den reelle sandhed om hele den debat, vi har om hjertepatienter, vel er, at spørgsmålet om, hvem og hvor mange der er afgået ved døden, mens de samtidig var på venteliste, når det kommer til stykket er langt mere sammensat og

[Statsministeren]

komplikeret, end spørgeren ønsker at gøre det til. Det vidner sundhedsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 61 jo også om.

Jeg tror, jeg vil holde mig til det, og hvad teknisk betonedede spørgsmål og statistikspørgsmål angår, vil jeg gerne henvise til sundhedsministeren.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Den 21. maj 1991 var der planlagt en forespørgselsdebat her i Tinget netop om nedbringelse af ventelisterne for behandling på landets sygehuse. Den var stillet af Socialdemokratiet, men der skete det, at den daværende ordfører – den nuværende sundhedsminister – hr. Torben Lund, gik på talerstolen og meddelte, at man ikke ønskede forespørgslen opretholdt. Jeg kan citere en enkelt ting, der blev sagt af hr. Torben Lund på daværende tidspunkt – Folketingstidende 1990-91 (2. samling), forhandlingerne sp. 6316:

»Jeg må sige, at jeg synes ikke, at det er nogen anstændig behandling af Folketinget.«

Når han sagde det, var det begrundet i, at man ikke på daværende tidspunkt kunne få tilstrækkelige oplysninger fra den daværende sundhedsminister til at kunne gennemføre forespørgselsdebatten. Det blev endda sagt, at man ville gå til Folketingets formand eller Folketingets Præsidium, hvis der ikke forelå et svar; på det tidspunkt havde man ventet 5 uger.

Er statsministeren enig med den daværende ordfører for Socialdemokratiet i kritikken på daværende tidspunkt, eller er statsministeren uenig?

Thor Pedersen (V):

Statsministeren siger, at man skal være meget tilbageholdende med at give konkrete tal. I tv-duellen i TV 2 i november 1993 mellem statsministeren og Venstres formand, hr. Ellemann-Jensen, fremførte statsministeren, at Venstre havde fået svar på nogle spørgsmål til Finansudvalget; statsministeren gjorde sig til helt over, at Venstres formand ikke kendte disse svar. Nu var der det problem i det, at svarene ikke var givet af regeringen, og at vi derfor ikke kunne kende svarene. Statsministeren løj altså for åben skærm.

I samme tv-duel sagde statsministeren:

»Der er ingen – og jeg gentager ingen – hjertesyge i en dødstruende situation, der dør på ventelisten.«

Jeg vil gerne spørge statsministeren: Hvorfor løj statsministeren med dette udsagn om antallet af personer, der var døde?

Formanden:

Der er en grænse for, hvilke udtryk man kan bruge på nuværende tidspunkt om sandheden af de udsagn, der gives af ministre, hr. Thor Pedersen. Det er udtrykket løj, jeg anfægter.

Lis Noer Holmberg (V):

Der er jo ventelister og ventetid på mangt og meget og også på hjerteoperationer, men altså også på oplysninger, når det drejer sig om spørgsmål, der er stillet til ministrene. Nu har vi så langt om længe fået at vide, at der altså var 70, der døde på venteliste i 1993. Når man i pressen ser ministre udtale sig om, at patienter også dør af andre grunde, og sundhedsministeren har sagt, at der også var hoftepatienter på ventelister, der døde af andre årsager, vil jeg gerne spørge statsministeren, om statsministeren vil foranledige, at vi får en liste over de personer, der er døde af en anden årsag end den, de stod på venteliste til at blive behandlet for.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Til hr. Jan Kørpe Christensens spørgsmål om den daværende sundhedsminister og Socialdemokratiets daværende sundhedspolitiske ordfører vil jeg ganske kort sige, at det vil jeg simpelt hen ikke kommentere. Det er en debat, vi har passeret, og jeg har ikke behov for at gå ind i det spørgsmål.

Til hr. Thor Pedersen vil jeg gerne sige, at jeg egentlig tror, at den måde, der her bliver spurgt på, og de ord, der bliver anvendt om min person, siger mere om hr. Thor Pedersen end om noget som helst andet. Uanset hr. Thor Pedersens forsøg på at hidse mig op eller virke krænkende må jeg sige til hr. Thor Pedersen, at det vil ikke lykkes.

For sagen er, at jeg har en udskrift fra den noksom omtalte tv-duel med hr. Ellemann-Jensen, og hvis vi endelig skal ind i at tale om korrekte citater eller om sandhed eller det modsatte, så kan vi i hvert fald i dag konstatere, at jeg ikke i TV 2-duellen har sagt, at der

[Statsministeren]

ikke er mennesker, der dør på ventelister. Det, jeg har sagt, er følgende:

»Det, der er kendsgerningen, er, at enhver, der vil opereres, og som er i en akut situation, er i en dødstruende situation, kan blive opereret til enhver tid i det offentlige hospitalssystem. Lad nu være med at fremføre den påstand! Der er ingen danske patienter, der har været i en dødstruende situation, der ikke har kunnet blive opereret øjeblikkeligt i det danske hospitalsvæsen.«

Det, der menes – og som er korrekt, hr. Thor Pedersen – er, at når en læge vurderer en hjerterpatient til at være i en dødstruende situation og derfor at have behov for akut indlæggelse, så bliver patienten indlagt. Det er det, der er det centrale.

Man kan så godt gøre det til et politisk spørgsmål i øvrigt og anvende alle mulige udtryk. Hvis Venstre vil nyde respekt, så tror jeg ikke, det er klogt, men det er jo Venstres vurdering.

Til fru Lis Noer Holmberg vil jeg sige, at jeg tror, det vil være klogest, at sundhedsministeren besvarer fru Lis Noer Holmbergs spørgsmål om udarbejdelse af en liste over de personer, der er døde af andre årsager.

Jørgen Winther (V):

Statsministeren anvendte udtrykket: »Der er ingen hjertesyg i en dødstruende situation, der dør, mens de venter på en operation«; det vil jeg gerne have statsministeren til at afkræfte eller bekræfte. Man så det forleden aften i TV 2 i Nyhederne, og man kan læse det som citat i flere aviser.

Det, der nok er sagen, er, at statsministeren måske tror, at det er på samme måde, som hvis man har en blindtarmsbetændelse; dér kan man sige, at en situation er sådan, at nu skal der opereres, ellers er det dødstruende. Men virkeligheden er jo sådan, at enhver patient, der har fået konstateret en kraftig forkalkning af kranspulsåren, er i en situation, hvor der er risiko for, at vedkommende dør af sygdommen. Ingen læger kan sige, hvem af dem det vil ske for, men risikoen er der for dem alle.

Derfor vil jeg gerne gentage spørgsmålet – og jeg vil da mene, at det er noget, man har lov til at spørge en statsminister om: Var det overraskende, at 70 patienter – og tallet er endda højere – døde, mens de stod på venteliste i

1993? Var det en overraskelse for statsministeren, eller var det, hvad statsministeren regnede med?

Jeg vil også gerne spørge: Af hvem har statsministeren fået oplysningen om, at der ikke er nogen, der dør i en dødstruende situation, mens de står på venteliste? Ordet dødstruende er korrekt citeret, vil jeg gerne sige.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Naturligvis skal man have lov til at spørge ministre. Der er nogle, der engang har sagt, at ministre er tjenere for folketingsmedlemmerne. Så synes jeg da også, det er rimeligt at få et svar på de spørgsmål, man stiller.

Jeg vil gerne spørge endnu en gang: Er statsministeren enig med mig i, at fem måneders ventetid på en opgørelse over, hvor mange der døde på en venteliste til hjerteoperationer, er uacceptabel i forhold til de fem uger, som jeg nævnte tidligere, hvor man fra den tidligere oppositions socialdemokratiske sundhedsordfører havde bedt om oplysninger? Er det ikke korrekt, når jeg siger, at det er uacceptabelt med fem måneder kontra fem uger? Man var altså utilfreds med fem uger på daværende tidspunkt; nu siger man så, at det er rimeligt med fem måneders svartid. Er ministeren enig med mig i det?

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Jeg skal måske gentage, hvad jeg sagde til hr. Jørgen Winther før. Der er ikke andre her i landet – og det er jeg tryk ved – der kan vurdere, om en hjerterpatient skal akutindlægges nu og her, end vore dygtige danske læger.

Hvis politikere skulle blande sig i, hvornår en hjerterpatient skal akutindlægges, så ville vi virkelig have problemer. Det er lægerne, der – så svært det end er, og det tror jeg vi alle kan se – afgør, hvornår en hjerterpatient skal have akut behandling. Ingen andre kan afgøre den sag. Derfor er der også grund til at fastslå endnu en gang, at når en læge har sagt til hospitalet og til patienten, at det er afgørende, at patienten nu indlægges til akut behandling, så bliver patienten indlagt til akut behandling.

Hr. Jan Kørpe Christensen spurgte, om det er acceptabelt eller uacceptabelt med fem måneders ventetid. Jeg deler det synspunkt, at vore ventetider og ventelister skal mindskes, så hurtigt det overhovedet er politisk og menne-

[Statsministeren]

skeligt muligt. Det er også derfor, regeringen har indgået en ny aftale med personalegrupperne for få dage siden, og det er derfor, regeringen har indgået en ny aftale for trekvart år siden med kommunerne og amtskommunerne om at nedbringe ventetiderne til under tre måneder inden udgangen af 1995.

Jørgen Winther (V):

Statsministeren nævner, at det er de dygtige læger, der kan vurdere, hvornår patienter skal opereres. Jeg vil gerne citere en af de allerdygtigste læger i Danmark, professor Torsten Toftegaard Nielsen fra Skejby Sygehus. Han har udtalt til tv-medierne, at tallet i virkeligheden er langt større end 70. Samtidig siger Torsten Toftegaard Nielsen, at hvis ventetiden havde været på et rimeligt niveau, var kun omkring 15-20 afgået ved døden; det vil sige, at den ypperste lægevidenskab mener, at mindst 50-55 er døde på grund af de lange ventetider.

Man må ikke sige, at statsministeren lyver; det vil jeg heller ikke gøre, men jeg vil gerne sige, at statsministeren taler usandt, når han ikke vil vedkende sig udtrykket: »Der er ingen hjertesyg i en dødstruende situation, der dør på ventelisten.« Hvis statsministeren havde set TV 2 forleden aften, ville statsministeren have set det.

Ellemann-Jensen (V):

Det er lidt utroligt, som statsministeren kan få snakket sig væk fra og uden om det, som er problemets kerne. Problemets kerne er jo: Hvor alvorligt er problemet med disse ventelister?

I efteråret havde vi en diskussion om det. Statsministeren ville gerne gøre problemet mindre, end jeg syntes det var, og så kom statsministeren tydeligvis til at sige noget, som i dag har vist sig at være forkert. Det er jo det, det i virkeligheden drejer sig om.

Erkender statsministeren i dag, at han gav en forkert oplysning, og at problemet i virkeligheden er større, end han troede dengang? Det er jo det, vi hele tiden prøver at få statsministeren til at erkende netop for at få diskussionen bredt ud til, hvilke midler man så yderligere kunne tage i anvendelse for at få ventelisterne bragt ned – bl.a. ved anvendelse af privat kapacitet.

Det er jo det, der er problemets kerne, og jeg opfordrer statsministeren til at gå tilbage til det og erkende, at der er sagt noget forkert, og at problemet faktisk er større, end statsministeren dengang troede.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Der er ikke sagt noget forkert! Hr. Ellemann-Jensen og partiet Venstre vil prøve at slå politisk plat af en meget følsom diskussion om danske hjertepatienter, og det kan man godt prøve, men det vil ikke lykkes.

Nu skal jeg forklare, hvad hr. Ellemann-Jensen glemmer i denne debat:

Spørgsmålet om hjertepatienter og de ventelister, der er alt, alt for lange, er langt mere kompliceret, end hr. Ellemann-Jensen vil gøre det til. Hr. Ellemann-Jensen vil gerne gøre det til en debat om, hvorvidt to privathospitaler kan afskaffe ventelisterne, og det kan de jo ikke, for det er et spørgsmål om at få personalegrupper til at arbejde bedre sammen, om at få det bedre organiseret, om flere ressourcer og om, at amterne må være endnu mere agtpagende over for sygehusvæsenet og de aftaler, der er indgået med den nuværende regering. Kan vi ikke snart nå dertil, at man ikke prøver at hænge en bestemt sundhedsminister op på, hvor mange katastrofer – og jeg mener det – der er sket, og hvor mange hjertepatienter der er døde, mens de stod på venteliste? Det er altså ikke et spørgsmål om, hvorvidt sundhedsministeren vil det godt eller ikke vil det godt for danske hjertepatienter; det er en dybt ulykkelig vinkel, man her anlægger på et overordentlig sammensat problem, og vi skulle i stedet gå sammen om at få involveret alle de parter, der kan medvirke til at løse det, hvilket alle mennesker i Danmark har en fælles interesse i – ikke mindst den danske regering.

Ellemann-Jensen (V):

Jeg vil bare bede statsministeren forklare, hvad han mener med udtrykket politisk plat.

Thor Pedersen (V):

Jeg forstår godt, at det er et problem for statsministeren, at man konstaterer, at det, statsministeren siger, er usandt. Lyv eller ej; hvis vi går fra TV 2 til Ekstra Bladet fra den 10. november 1993, kan jeg citere, at statsministeren sagde, at livstruede syge selvfølgelig også

[Thor Pedersen]

kunne komme på hospitalet og blive opereret omgående. Omgående! Når nu dette er en følsom sag, idet der er tale om folk, der er i den yderste helbredsmæssige nød, hvorfor omgås man så sandheden så lemfældigt, at man må konstatere, at det er usandt, hvad statsministeren siger? Hvilket behov har statsministeren for ikke at tale sandt om et så væsentligt område?

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Jeg tror, hr. Thor Pedersen må indstille sig på, at hvis han vil have svar fra mig, må spørgsmålet stilles på et højere niveau end det, hr. Thor Pedersen for længe har anvendt.

Til hr. Ellemann-Jensen kan jeg måske illustrere, hvad jeg mener, ved at referere til, at de tal, der her diskuteres – og det har jeg undladt at gøre opmærksom på indtil dette øjeblik – er fra 1993. Tallene på ventelisterne er resultatet af den sygehuspolitiske indsats, der er gjort igennem 1980'erne, men naturligvis også af meget andet.

Jeg skal slet ikke gå ind i en debat om, hvorvidt den tidligere regering har gjort tilstrækkeligt for sundhedsvæsenet, selv om jeg har min mening om det. Jeg vil meget hellere bruge kræfter på, at vi i et bredt samarbejde kan nedbringe ventelisterne for hjertepatienter og for andre patienter, der venter for længe i det danske sundhedsvæsen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 997

6) Til *sundhedsministeren* af:

Jørgen Winther (V):

»Hvor mange hjertepatienter kan de to privathospitaler Hamlet og Copenhagen Heart Center maksimalt operere i 1994, hvis kapaciteten udnyttes fuldt ud?«

Sundhedsministeren (Torben Lund):

De to nævnte private sygehuse i Københavnsområdet, der udfører bypassoperationer, har over for mig oplyst følgende:

Copenhagen Heart Center har i de forløbne 3 måneder af 1994 opereret 104-107 hjertepatienter og mener at kunne gennemføre ca. 500 operationer i resten af året.

Hamlet har tilsvarende oplyst, at man i årets første 3 måneder har opereret 20-25 patienter, og at man umiddelbart vil kunne operere ca. 350 i resten af 1994.

Jeg finder det ikke rigtigt af mig at vurdere realismen i disse oplysninger. Jeg skal kun sige, at det kan undre, at eksempelvis Hamlet på grund af det beskedne antal operationer, man til dato har gennemført – 20-25 på 3 måneder – alligevel forventer at kunne operere 350 patienter i den resterende del af året. Det vil i hvert fald kræve yderligere personaleressourcer at gennemføre en sådan udvidelse, og netop mangelen på relevant personale – hjertekirurger, intensivsygeplejersker og andre – har jo været afgørende for den takt, hvormed udbygningen af den hjertekirurgiske kapacitet i det offentlige sygehusvæsen kan gennemføres, hvilken udbygning skal gennemføres som aftalt.

Blot for en ordens skyld – og det må formentlig så være for 21. gang – skal jeg nævne, at det er amtet, som afgør, hvilken behandling den enkelte patient har behov for, og at det også er amtet, der med respekt for det frie sygehusvalg afgør, om behandlingen skal finde sted på amtets egne sygehuse, på andre sygehuse eller i udlandet.

Jørgen Winther (V):

Jeg takker for svaret, som jeg har forstået sådan, at der alt i alt vil kunne opereres omkring 850 hjertepatienter i resten af året på de to privathospitaler. Det er faktisk et dobbelt så stort antal som det antal hjertepatienter, der lige for nuværende venter på en hjerteroperation, så ved ret simpel hovedregning kan man finde ud af, at i løbet af en periode på omkring 5 måneder vil man ved at bruge privathospitalerne kunne rydde ventelisterne.

Min opfattelse er, at privathospitalerne kan operere virkelig mange af de patienter, der står på venteliste, og jeg vil stille sundhedsministeren det simple spørgsmål, om ventetiden for de enkelte patienter vil blive kortere, hvis man også bruger kapaciteten på privathospitalerne.

Fischer (KF):

Jeg ved godt, hvor kompetencen ligger, og den har ministeren også henvist til, men jeg vil godt spørge sundhedsministeren, om ministeren mener, det er at foretrække, at den pågæl-

[Fischer]

dende behandling kan foregå på danske privathospitaler, frem for at patienter sendes til udlandet, og om ministeren har taget kontakt til de pågældende danske privathospitaler, som er nævnt her.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Kan ministeren bekræfte, at for at få amterne til at bruge privathospitaler, -klinikker eller udenlandske hospitaler, kræves det, at Folketinget pålægger amterne det?

Vi har hørt til hudløshed, at man ønsker, at man skal benytte privathospitaler, -klinikker og udenlandske hospitaler, men kan ministeren bekræfte, at vi må pålægge amterne det, hvis det skal kunne lade sig gøre, og vil ministeren i bekræftende fald tage initiativ til at pålægge amterne det?

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil godt spørge sundhedsministeren, om sundhedsministeren kan bekræfte, at sundhedsministeren i oktober måned svarede mig på et spørgsmål om, hvor mange fastansatte hjertekirurger der var i privat regi, at der var tre fastansatte kirurger i privat regi.

Jeg ved ikke, om jeg fik udtrykt mig klart. Jeg spurgte, om ministeren kunne bekræfte, at den kapacitet, der i oktober 1993 var til rådighed for operationer på Hamlet og på Copenhagen Heart Center, var tre kirurger.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Først vil jeg gerne til det med, om det kan give kortere ventetid at benytte de pågældende hospitaler, sige, at det kommer an på, hvor man får de personalemæssige ressourcer fra til løsning af opgaven.

Hr. Fischer spurgte, om jeg ville foretrække det ene eller det andet, og jeg kan sige, at det ikke er mig, der skal foretrække det ene eller det andet. Jeg har – og nu siger jeg det så for 22. gang – sagt, at det er amtskommunerne og naturligvis deres læger med den faglige ekspertise, de har, der afgør, hvor patienterne skal behandles, og i hvilken rækkefølge de skal behandles.

Det er altså også amterne, der afgør, om de vil benytte andre tilbud her i landet eller benytte udenlandske tilbud, og nogle amter har i denne situation valgt at benytte tilbud i bl.a. Sverige, og måske er der også noget på vej med

Norge; det ved jeg ikke. Jeg skal naturligvis ikke gå nærmere ind på, at nogle amter har valgt at betjene sig af udenlandske tilbud, og det skal jeg heller ikke, hvad angår hr. Jan Kørpe Christensens spørgsmål om amterne og det med at pålægge amterne bestemte dispositioner i denne sag. Jeg skal ikke som statslig myndighed bestemme – og det tror jeg egentlig heller ikke hr. Jan Kørpe Christensen kan mene – hvilke behandlingstilbud de enkelte amter skal give borgerne.

Det har i alle årene været sådan, at det var en amtskommunal beslutning, der blev klaret på de amtslige sygehuse, hvordan man henviste patienterne, hvem der havde hvilke behov, og i hvilken rækkefølge de pågældende patienter skulle behandles. Jeg tror mildest talt, at det kunne blive en mærkværdig og ubehagelig situation, hvis det var beslutninger, der skulle træffes herindefra.

Fischer (KF):

Nu bad jeg ikke ministeren om en redegørelse for formalia, men om ministerens holdning, og det behøver vel ikke være en hemmelighed for Folketinget, hvad ministerens holdning er. Derfor vil jeg godt gentage det så klart, som jeg kan: Mener ministeren, at det er bedre, at hjertepatienter bliver behandlet her i landet på danske privathospitaler, frem for at de bliver sendt til udlandet? Det tror jeg da at ministeren kan svare på.

Da svaret på mit andet spørgsmål vist ikke var særlig klart, vil jeg gerne spørge igen, om ministeren mener, at ventetiderne for danske hjertepatienter bliver kortere, hvis man benytter danske privathospitaler.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Nu må sundhedsministeren til at holde op! Vi har gang på gang set, at antallet af patienter på disse ventelister ikke er gået ned, og samlet set er de nu for opadgående. Derfor er det mig helt ubegribeligt, at ministeren nu siger, at det ville være en mærkværdig og ubehagelig situation, hvis Folketinget ville pålægge amterne noget som helst med at sende patienter til udlandet. Jeg mener, at vi længe har været så langt fremme, at vi må pålægge amterne at bruge udenlandske hospitaler. Vi kan bare se, at det i Sverige er billigere at få udført hjerteoperationer. Jeg synes, det er ubehageligt for

[Jan Kørpe Christensen]

de patienter, der ikke kan blive behandlet, og derfor vil jeg godt spørge ministeren, om det vitterlig er alvorligt ment, at selv om der er patienter, der dør, mens de står på venteliste, vil man ikke pålægge amterne at få disse ventelister fjernet til gavn for borgerne.

Lis Noer Holmberg (V):

Jeg vil gerne i forbindelse med det meget fine papir, jeg står med her, der hedder »Patienten i centrum«, som regeringen har udsendt, og hvor der står, at de lange ventetider skal nedbringes, spørge sundhedsministeren, om sundhedsministeren ikke finder det beklageligt, at amterne ikke henviser til de private hospitaler.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg må nødvendigvis svare kort på de stillede spørgsmål, idet der jo stilles mange.

Jeg vil først sige til hr. Fischer, at min holdning er, at amtskommunen skal benytte de tilbud, som amtskommunen mener er relevante for de pågældende patienter. Jeg kan ikke herindefra vurdere, om tilbudet til fru Jensen eller til hr. Petersen skal være det ene eller det andet. Det kan man ude på det enkelte sygehus, og jeg har ingen grund til at tro, at de enkelte amtskommuner ikke skulle forvalte det med lige så stor ansvarlighed, som en hr. Fischer eller et andet folketingsmedlem ville gøre det. Det er min holdning til det spørgsmål.

Så vil jeg sige om det med, at ventelisterne skulle være for opadgående, at det er rigtigt, at der har været en stigning i antallet af patienter, der i løbet af 1993 blev henvist til forundersøgelse, men hvis man ser på udviklingen i de første måneder af 1994 – det er de tal, jeg har offentliggjort i dag – kan man se, at den stigning er ophørt, og at ventetiden for personer, der efter forundersøgelse skal opereres, er faldet endda ganske betydeligt. Det hænger naturligvis sammen med den udbygning af det hjertekirurgiske område, som regeringen har aftalt med amterne, og som burde være foretaget for flere år siden, hvilket igen får mig til at erindre om – som også statsministeren var lidt inde på – hvem det var, der sad med ansvaret for sygehusvæsenet på det tidspunkt, hvor man kunne have imødegået, at vi fik disse ventetider. Det er et fuldstændigt paradoks, at vi skal høre på disse indlæg og disse evindelige

spørgsmål om onsdagen fra netop de folk, der har siddet på denne ministerpost i den periode, hvor ventetiderne på hjerteoperationer fik lov at udvikle sig. Nu skælder man så os andre ud over, at vi rent faktisk har gjort noget på området, nemlig at vi har lavet en aftale, så vi er i gang med at udbygge kapaciteten. Det må dog være en måbende befolkning, der onsdag efter onsdag følger denne debat, hvor der ikke bliver sagt ét nyt ord; men det har åbenbart et selvstændigt formål at forsøge at holde diskussionen i gang.

Fogh Rasmussen (V):

Sundhedsministerens ideologiske holdning til privathospitaler er bemærkelsesværdig, for det er jo ikke så lang tid siden, at sundhedsministeren var meget modigere, end sundhedsministeren er i dag. Jeg står her med et udklip fra dagbladet Børsen fra marts 1993, hvor der er en stor overskrift, der hedder: »Minister i krig mod privathospitaler«. Jeg står også med et udklip fra Weekendavisen den 3. september 1993, hvor der står, at sundhedsministeren stadig er modstander af privathospitaler, men da der ikke er flertal for direkte at kræve dem fjernet, koncentrerer han sig om at gøre livet surt for dem. Jeg vil gerne spørge sundhedsministeren, om han stadig er af den opfattelse, at det gælder om at føre krig mod privathospitalerne og at gøre livet surt for dem.

Jørgen Winther (V):

Sundhedsministeren udtalte, at vi taler om det samme onsdag efter onsdag. Det gjorde vi også med orlovsordningerne, og endelig vendte Socialdemokratiet og fik en ny holdning.

Jeg er også sikker på, at når vi fortsætter onsdag efter onsdag og befolkningen efterhånden forstår, hvad vi mener, vil nogle Socialdemokrater nok også forstå det, og så skifter man også holdning dér.

Så nævnte sundhedsministeren, at amterne behandler ventelisterne forsvarligt. Jeg vil gerne nævne et konkret eksempel, som var i TV 2/Østjylland i går. Lad os kalde hende fru Jensen, selv om hun sagde sit eget navn i TV 2. Men hun bor i Århus Amt, har først ventet godt 4 måneder på en forundersøgelse, har så lige fået et brev fra Skejby Sygehus om, at hun kan blive opereret i uge 48. Det er altså sidst på året, og det vil sige, at der er en ventetid på 8 måneder.

[Jørgen Winther]

Synes ministeren virkelig, at det er en forsvarelig ventetid, når der er masser af ledig kapacitet på privathospitalerne?

Jeg vil også gerne nævne, at på Copenhagen Heart Center – det ene privathospital – opereres udelukkende tyske patienter. Det er godt nok, men jeg vil gerne spørge ministeren: Ville ventetiden blive kortere for danske patienter, hvis det var danske patienter, der blev opereret på dette privathospital?

Det er et ret klart spørgsmål, som jeg tror jeg kan få svar på.

Formanden:

Jeg finder anledning til at erindre om, at spørgsmålet lyder:

»Hvor mange hjertepatienter kan de to privathospitaler Hamlet og Copenhagen Heart Center maksimalt operere i 1994, hvis kapaciteten udnyttes fuldt ud?«

Jeg må sige, at medlemmerne efter min opfattelse i deres sidespørgsmål går ret langt væk fra dette klare spørgsmål.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Både til hr. Fogh Rasmussen og til hr. Jørgen Winther vil jeg sige, at det er og bliver amtskommunerne, som skal tage stilling til, hvor patienterne skal behandles, og uanset hvor mange spørgsmål man stiller, og på hvilke måder man stiller dem, vil det være det svar, der skal gives.

Under tidligere regeringer og under denne regering er det amtskommunerne, vi har udlagt sygehusvæsenet og driftsansvaret for sygehusvæsenet til, og jeg tror oprigtig talt ikke, at det kan være Venstres mening, at vi skulle flytte driftsansvaret for sygehusvæsenet væk fra amtskommunerne og over i en statslig model. Jeg tror det ikke, men man kan selvfølgelig blive overrasket.

Til det med overskriften fra dagbladet Børsen vil jeg sige, at hvis man skal stå til ansvar for ordlyden af de overskrifter, der af og til kan ses i dagspressen, er vi mange i dette Folketing – i hvert fald af de aktive medlemmer – som vil komme i besynderlige situationer, og jeg er sikker på, det også vil gælde hr. Fogh Rasmussen – hvor man nødig ville skulle forsvare det ordvalg, der måtte være valgt som overskrift i et dagblad.

Det, jeg har sagt om private hospitaler i forhold til det offentlige sundhedsvæsen, er, at jeg ikke kan lide selve princippet i privathospitaler om, at patienten skal betale for at blive behandlet. Det er et princip, vi aldrig har haft i sygehusvæsenet her i landet, og det er ingen hemmelighed, at jeg ikke bryder mig om det. Jeg har aldrig lagt skjul på, at jeg synes, at den solidariske måde, vi finansierer vores sundhedsvæsen på, er bedre, og at det så står til rådighed for os, når vi har brug for det.

Det, jeg koncentrerer mit arbejde som sundhedsminister om, er at udbygge det offentlige sundhedsvæsen sådan, at vi kan give borgerne en service, borgerne kan være tilfredse med, og heri ligger kampen mod lange ventetider på forskellige områder, herunder hjerteområdet. Det opfatter jeg som min opgave som landets sundhedsminister.

Fogh Rasmussen (V):

Udgangspunktet er et spørgsmål, der går på kapaciteten på private hospitaler. Efter sundhedsministerens oplysninger ligger det klart, at der er ledig kapacitet på private hospitaler, så ventetiderne kan nedbringes. Derfor er det selvfølgelig af offentlig interesse at få afklaret, om sundhedsministeren har en holdning, der går ud på at bekriige privathospitalerne og gøre livet surt for dem, eller om sundhedsministeren vil anspore til at udnytte den ledige kapacitet på privathospitalerne.

Det er ikke tilfredsstillende for Folketinget, at sundhedsministeren i den henseende bare dækker sig ind under, at det er amternes ansvar. Sundhedsministeren viger jo ikke tilbage for at forhandle med amterne om nedbringelse af ventetider, og derfor er det selvfølgelig af interesse for Folketinget at vide, om ministeren vil bekriige privathospitalerne eller ministeren vil anspore til at udnytte den ledige kapacitet, som vi i dag har fået oplyst af sundhedsministeren der er.

Formanden:

Det kniber somme tider at finde det spørgsmål, der skal være i enhver medspørgers indlæg.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Det må blive en gentagelse, for det er de samme spørgsmål, der bliver stillet hele tiden.

[Sundhedsministeren]

Min opgave er at udbygge det offentlige sundhedsvæsen sådan, at det får en bedre kvalitet, end det havde, da vi overtog regeringsmagten, så vi får et offentligt sundhedsvæsen, hvor folk ikke skal vente på behandling i lang tid og får en ordentlig service.

Jeg har indgået aftale med de driftsansvarlige for sygehusvæsenet om, at vi må have bragt disse ventetider ned, og det er det, jeg ser som min opgave. Jeg er ikke ambassadør for private hospitaler eller andre i denne sammenhæng; min opgave som sundhedsminister i en dansk regering er at sørge for, at det offentlige sundhedsvæsen, som står til rådighed for os alle sammen, fungerer så godt som muligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 998

7) Til *sundhedsministeren* af:

Jørgen Winther (V):

»Kan sundhedsministeren med de stadig voksende ventelister for hjertepatienter fortsat garantere, at ventetiden bringes ned på maksimalt 3 måneder ved udgangen af 1995?«

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg skal til indledning kort korrigere påstanden om, at der skulle være stadig voksende ventelister. Som jeg var inde på før, viser opgørelsen af ventelisterne for årets 2 første måneder faktisk, at der er et fald i ventetiderne på hjerteoperationer og en stagnation i antallet af ventende til forundersøgelse.

Jeg har netop offentliggjort tallene, og de viser, at fra 1. januar til 1. marts i år er antallet af personer, der venter på operation, faldet fra 550 til ca. 400, men det ændrer naturligvis ikke ved, at ventetiden var for lang og stadig er for lang; derfor var ventetidsproblemet i vores sundhedsvæsen, som det vil være bekendt, også et af de første problemer, regeringen ved sin tiltræden tog fat på at løse.

Som jeg har haft lejlighed til at sige det mange gange før, er der på hjerteområdet en konkret handlingsplan for nedbringelse af ventetid på både forundersøgelse og operation. Den indeholder en målsætning om at øge operationskapaciteten fra ca. 2.450 i 1992 til 5.595 i løbet af en kort periode. Det vil altså sige, at der er tale om en handlingsplan, der indebærer en

fordobling af antallet af hjerteoperationer her i landet.

Jeg har også fra Sundhedsstyrelsen fået en status over, hvordan det går med denne handlingsplan, og den har jeg i formiddag oversendt til Folketingets Sundhedsudvalg. Det bekræftes heri, at måltallene for udgangen af 1995 forventes at blive nået, sådan som det var planlagt. Kort og godt ser det ud til, at planen samlet set overholdes.

Jørgen Winther (V):

Vi måtte ikke spørge statsministeren, om statsministeren mente, at det var et overraskende stort tal, at 70 hjertepatienter afgik ved døden sidste år, men jeg håber, at jeg må få en kommentar fra sundhedsministeren. Synes sundhedsministeren, at det er et overraskende stort tal?

Min opfattelse er, at hvis man fortsætter på samme måde i indenværende år uden at inddrage privathospitalerne, vil der være en nærliggende risiko for, at der igen vil dø mange – for mange – på ventelisterne. Jeg vil gerne erindre om, at professor Torsten Toftegaard Nielsen mener, at de 70 dødsfald er i underkanten af det rigtige tal, og at dødstallet kunne være nede på omkring 20, hvis vi havde rimelige ventetider.

Jeg lagde også mærke til, at sundhedsministeren sagde, at ventetiderne på forundersøgelsen – den, der hedder koronarteografi – er stagnerende, men der er omkring 1.000, der venter på denne undersøgelse, nogle venter i 7-8 måneder på den, og prisen er faktisk kun 8.000-10.000 kr. Synes ministeren virkelig, det er rimeligt, når der er masser af ledig kapacitet på privathospitalerne?

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg kan sige om tallet, som der også var en del diskussion om i det spørgsmål, der var stillet til statsministeren, at jeg har været meget omhyggelig i min besvarelse af det spørgsmål, fordi det ingen mening har at offentliggøre det antal mennesker, der er afgået ved døden, mens de stod på venteliste til en hjerteoperation, uden samtidig at forklare, hvad dette tal kan indeholde, hvilke usikkerhedsmomenter der knytter sig til den pågældende sygdom osv., og det vil jeg gerne holde fast i.

[Sundhedsministeren]

Jeg vil meget bede om bare en rimelig vær-dighed i Folketingets behandling af disse spørgsmål, og at man ikke fra Venstres side forsøger at køre en eller anden politisk sag på et meget lavt niveau i denne sammenhæng. Det, der er tale om, er uhyre kompliceret, og vi ved, at netop alvorlig hjertesygdom er meget uforudsigelig. Vi ved også, at de mennesker, der skønnes at være akut behandlingskræven-de, naturligvis behandles akut.

Medicinaldirektøren sørgede sidste efterår for, at de patienter, man kunne sige var i højri-sikogruppe, bliver behandlet inden for 8-14 dage. Jeg tror altså, at vi skal passe meget på, at vi nu ikke får skabt ubegrundet utryghed og usikkerhed i befolkningen. Der er alt for man-ge mennesker, der er berørt af det, til, at en sådan politisk debat på nogen mulig måde vil være værdig for Folketinget – og det ved hr. Jørgen Winther godt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1004

8) Til *sundhedsministeren* af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Hvilke kommentarer har ministeren til Sundhedsstyrelsens chefs udtalelser til Mor-genavisen Jyllands-Posten den 8. april 1994 om, at »udviklingen er foruroligende, og jeg er bekymret for fremtiden for hjertepatienterne«? Herunder bedes oplyst, om ministeren deler Sundhedsstyrelsens chefs bekymring for hjer-tepatienternes fremtid.«

Jan Kørpe Christensen (FP):

Situationen med hensyn til ventelisterne er foruroligende, kan vi læse i dagspressen, og som det fremgår af spørgsmålet, er det åben-bart noget, som har været drøftet i Sundheds-styrelsen.

Det er klart, at når sådanne meldinger kom-mer frem, bliver de også foruroligende for dem, der læser dem. De, der følger med i ud-viklingen, synes absolut ikke, det er tilfredsstil-lende, at man fra sagkyndigt hold får at vide, at hele situationen er foruroligende og bekym-rende for hjertepatienternes fremtid, og det er derfor, Fremskridtspartiet har ønsket at få spørgsmålet bedre belyst. Jeg går ud fra, at sundhedsministeren er på linje med Sundheds-

styrelsen, og hvis det ikke er tilfældet, vil jeg gerne have lidt at vide om, hvorfor ministeren ikke er det.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Denne regering har gjort noget og gør stadig noget ved disse problemer, så derfor vil jeg si-ge, at min bekymring måske snarere retter sig mod de ting, der burde have været gjort på et tidligere tidspunkt. Sagen er jo, at når vi i dag står med et kapacitetsproblem på hjerteområ-det og ikke kan foretage tilstrækkelig mange operationer, skyldes det, at der ikke for lang tid siden, for år tilbage, blev taget initiativer på det pågældende område.

Med den handlingsplan for udbygning af kapaciteten på hjerteområdet, som denne rege-ring har indgået med amterne, er der nu taget fat på at rette op på efterslæbet på antallet af hjerteoperationer. Som jeg var inde på før, har jeg i dag kunnet orientere Folketingets Sund-hedsudvalg om, at samtlige hjertecentre for-venter at nå op på den fordobling af kapacite-ten inden udgangen af 1995, som er indeholdt i planen, og at man er i fuld gang med udbyg-ningen. Det synes jeg i al beskedenhed lover godt for hjertepatienterne.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Det vil altså sige – ud fra det, vi nu har hørt – at ministeren ikke er enig med Sundhedssty-relsens chef. Jeg går ud fra, at når Sundheds-styrelsens chef udtaler sig, er det på baggrund af de diskussioner, man har haft, og den viden, man har i Sundhedsstyrelsen; men jeg kan alt-så forstå, at ministeren er på kollisionskurs med Sundhedsstyrelsen i denne sag. Er det rig-tigt forstået, hr. minister?

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Nej, så enkelt er det nok ikke, at vi skulle være på kollisionskurs med hinanden. Man kan have forskellige måder at udtrykke sig på, men vi deler da alle sammen en bekymring over, at så mange mennesker står på venteliste til en hjerteoperation. Det skal der ikke være nogen tvivl om, og jeg er sikker på, at det også er det, medicinaldirektøren har forsøgt at ud-trykke i interviewet i Jyllands-Posten.

Jeg siger bare, at det, man virkelig kan være bekymret over – og grunden til, at man i dag kan være bekymret over situationen med de

[Sundhedsministeren]

lange ventetider – er jo, at man ikke tidligere greb ind over for udviklingen med de lange ventetider. Det har vi diskuteret så mange gange her i Folketinget, og jeg behøver ikke gentage, at jeg synes, der var visse partier og visse personer her i Folketinget, der med en vis selvrespekt skulle være lidt optaget af det spørgsmål i stedet for at jage de personer i denne regering, som rent faktisk forsøger at løse nogle af problemerne.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Når ministeren hentyder til visse personer, er det altså ikke undertegnede, der direkte har haft ansvar for den udvikling, og jeg er ganske enig med ministeren i, at man også skal se længere tilbage i tiden. Men det er da kun positivt, at de tidligere regeringspartiers medlemmer nu er blevet klogere og kan se, at situationen er meget alvorlig, og at der derfor skal gøres noget. Jeg synes netop, man skal rose Venstre, fordi de ligesom Fremskridtspartiet er gået i offensiven for at få gjort noget.

Men modsat ministeren synes jeg også, at ministeren burde være lykkelig, fordi bl.a. Fremskridtspartiet fører debatten frem, i stedet for at stå frem og sige, at folk bliver mere og mere foruroligede, og at man gør patienterne nervøse. Jeg vil gerne spørge ministeren: Er ministeren ikke enig med mig i, at på nuværende tidspunkt er patienterne i bund og grund nervøse? Og det har de ikke bare været inden for den sidste måned, hvor debatten er blusset op, men i meget lang tid.

Og med hensyn til de personer, der står på venteliste, og som vi som folketingsmedlemmer har kontakt med: Er ministeren ikke enig med mig i det, at det er personer, som virkelig har brug for hjælp her og nu? Her nytter det ikke noget, at vi hele tiden skubber skylden over på amterne; vi må også vise, at vi selv har et ansvar.

Jeg vil også spørge ministeren: Er det rigtigt forstået, at Sundhedsstyrelsens chef også har udtalt, at amterne er kommet for sent i gang med de aftalte udbygningsplaner på hjertekirurgiområdet? Og kan ministeren i bekræftende fald oplyse, hvordan regeringen vil sikre, at den planlagte hjerteoperationskapacitet og de planlagte aktiviteter kan opfyldes? Jeg ved, ministeren tidligere har været inde på, at der foreligger en hel del aftaler med amterne, som

skulle rette op på tingene; men selv om ministeren ikke er enig med Sundhedsstyrelsens chef i det, som er anført i spørgsmålet, kan vi så ikke være enige i, at man er kommet alt, alt for sent i gang med hensyn til udbygningsplanerne på hjertekirurgiområdet?

Jørgen Winther (V):

Jeg vil gerne forsøge at forklare sundhedsministeren sammenhængen mellem den forrige regerings og den nuværende regerings ansvar for ventetiden for hjertepatienterne.

Det er sådan, at den socialdemokratiske regering trådte til i januar 1993 – det tror jeg da vi kan blive enige om – og det interessante er, at de to privathospitaler netop åbnede for tilgang af patienter efter det tidspunkt, hvor den socialdemokratiske regering kom til. Privathospitalet Hamlet havde den første patient i maj 1993, og Copenhagen Heart Center opererede kun nogle ganske få patienter i 1992; først i 1993 kom der for alvor gang i operationerne. Det vil sige, at da Venstre og De Konservative havde regeringsmagten, havde vi ikke denne mulighed for at henvise til privathospitaler. Den mulighed har vi først nu, og jeg kan forstå, at det er det, som sundhedsministeren indtil nu ikke har kunnet eller ikke har villet opfatte. Men det er deri, den store forskel ligger, og det er derfor, vi først nu kan fremkomme med disse forslag.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg skal først sige til hr. Jan Kørpe Christensen, at jeg er helt sikker på, der er mange hjertepatienter, som er bekymrede, og det er der også grund til. Det er alvorligt at have en hjertesygdom.

Jeg er også glad for, at hr. Jan Kørpe Christensen er afdæmpet i sin tale, for vi skal jo være åbne. Når patienter, der henvises til en hjerteoperation, vurderes som akutte tilfælde, skal det være sådan, at de også bliver behandlet akut, og er de i højrisiko, skal de behandles meget hurtigt. Der skal altså foretages en vægtning af, i hvilken rækkefølge hjertepatienterne bliver behandlet. De, der er mest behandlingskrævende, skal naturligvis behandles først, og de, der er absolut behandlingskrævende her og nu, skal behandles med det samme. Det er meget vigtigt, at vi har dette i tankerne, når vi drøfter disse spørgsmål.

[Sundhedsministeren]

Det er rigtigt, at man måske kom lidt for sent i gang nogle steder; der har visse steder været en forskydning på nogle måneder i kapacitetsudbygningen. Men det er erklæret samstemmende fra de pågældende centre, at man kan opfylde den herteplan, som er fastlagt.

Må jeg så sige til hr. Jørgen Winther: Jeg synes oprigtig talt, at nu bliver det totalt ynkeligt. Nu bruger hr. Jørgen Winther altså som forklaring på det faktum, at den tidligere regering ikke foretog sig noget for at få udbygget hjertekapaciteten her i landet, at man ikke havde de private hospitaler på det tidspunkt, og det er jo en stærk erkendelse fra hr. Jørgen Winthers side. Dengang var man altså ligeglad med, hvordan hjertekapaciteten var i det offentlige sygehusvæsen, som står til rådighed for os alle sammen, og da kunne man ikke gøre noget. Hvor er det dog ynkeligt at høre! Hvis man havde gjort det samme, som denne regering nu har foretaget sig på området, havde vi overhovedet ikke haft noget problem i dag med ventetid på hjerteoperationer. Hvad er det dog for noget? Det kan man da ikke stå og sige her i Folketinget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1006

9) Til *sundhedsministeren* af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om det er teknisk muligt for regeringen at tage initiativer for at undgå, at operationsaktiviteten på hjerteoperationer nedsættes i sommerperioden, og i bekræftende fald herunder oplyse hvilke initiativer, samt om regeringen agter at tage initiativer for at undgå, at operationsaktiviteten på hjerteoperationer nedsættes i sommerperioden?«

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Spørgsmålet drejer sig om operationskapaciteten i sommertiden, og jeg vil gerne sige, at aktiviteten på operationer er traditionelt lavere om sommeren end på andre tider af året. Sådan har det altid været, og det hænger jo sammen med, at man på en eller anden måde skal have afviklet personalets ferie på vore hospitaler. Det er der ikke noget dramatisk i, og det er der ikke noget nyt i; sådan har det som sagt altid været.

Måltallet for antallet af undersøgelser og operationer i hjertesektoren er selvfølgelig også angivet ud fra kapaciteten på årsplan. Der er altså mulighed for som led i en hensigtsmæssig arbejdstilrettelæggelse at lade antallet af planlagte, ikkeakutte operationer variere over de enkelte måneder, herunder også sommermånederne. Måltallene er altså et tal på årsplan, og regeringen har ingen planer om at gribe ind i hverken tilrettelæggelsen af arbejdet på det enkelte sygehus eller tilrettelæggelsen af personalets ferie.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Her er vi nok igen meget uenige med sundhedsministeren. Vi mener, at netop vi folketingspolitikere og sundhedsministeren som sådan også bør gribe ind på netop de nævnte områder.

Som jeg var inde på tidligere, mener vi, man bør pålægge amterne, at patienterne også skal være i centrum i sommerperioden, og at man skal have at vide i god tid, om der kommer problemer. Jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren mere eller mindre kan garantere for, at det, vi nu har oplevet – hvor regeringen har lavet nye aftaler med organisationerne om varslingsfristen i orlovsordningerne – vil være medvirkende til, at vi ikke oplever nogle uacceptable situationer i sommerperioden. Netop derfor har jeg taget spørgsmålet op i god tid, så man også kan være på vagt i amterne over for de problemer, der kan opstå i denne periode, og jeg vil gerne spørge ministeren, om det har været med inde i drøftelserne med amterne – som man jo har haft op til flere gange – at det netop må være således, at der ikke sker forringelser i den nævnte periode.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg kan bekræfte, at der har været drøftelser om, hvordan man skal klare arbejdstilrettelæggelsen på sygehusene, herunder arbejdstilrettelæggelsen i den kommende sommer. Og på baggrund af de drøftelser er jeg helt sikker på, at man ude i det enkelte amt og på det enkelte sygehus er meget opmærksomme og forsøger at få tilrettelagt arbejdet i sommerperioden på en sådan måde, at man også i denne periode får hjulpet de flest mulige patienter på en fornuftig måde og med en god service. Men vi ved jo, at der hvert eneste år sker en neddrøs-

[Sundhedsministeren]

ling af aktiviteten på sygehusene i sommermånederne. Sådan har det altid været, og sådan må det nødvendigvis være, al den stund at der er et stort, stort personale, som skal have afviklet sin ferie. Men som sagt: Jeg har ikke grund til at tro, at man ikke også i år skulle søge at få arbejdet tilrettelagt på en forsvarlig måde ude på sygehusene.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1010

10) Til *sundhedsministeren* af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at der er samfundsøkonomiske besparelser forbundet med at behandle hjertepatienter hurtigt, og inden de bliver rigtig syge?«

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg vil gerne indledningsvis takke spørgeren for den tillid, spørgeren viser mig ved at overveje, om man ikke skulle overføre hele ansvaret for sygehusvæsenet til Sundhedsministeriet. Jeg må forstå, at det er noget af det, der kan ligge i spørgsmålet, og det er selvfølgelig en stor tillid at vise. . .

Anden næstformand (Grove):

Det er spørgsmål nr. 10.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Det må formanden undskylde! Der er så mange spørgsmål for tiden, at man dårligt kan finde ud af rækkefølgen af dem, men her drejer det sig altså om det samfundsøkonomiske.

Jeg vil godt slå fast, at for regeringen er det sådan, at vi prioriterer indsatsen på hjerteområdet højt af én eneste grund, nemlig at vi gerne vil vise et hensyn over for den enkelte patient. Jeg har også lyst til at sige, at der er ikke tale om at behandle patienterne, før de bliver rigtig syge, som det ligger i det stillede spørgsmål. Sådan kan man ikke formulere det. Hjertepatienter, der kommer i behandling, er syge. De har behov for behandling, og derfor prioriterer vi også denne indsats højt. Jeg mener derfor at kunne sige, at samfundsøkonomiske overvejelser ikke er og heller aldrig må blive afgørende for indsatsen på hjerteområdet. Kort sagt: Det er indsatsen over for den enkel-

te patient, jeg synes vi skal drøfte, og ikke samfundsøkonomiske overvejelser.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Ja, hr. minister, det er jo absolut også vigtigt, at man har det aspekt med, at det primære – og her er jeg enig med ministeren – er patienten, der skal hjælpes, og så kommer økonomien bagefter.

Men når det samtidig kan dokumenteres, at der er en samfundsøkonomisk besparelse i at fjerne ventelisterne – uanset om ventelisterne bliver fjernet på grund af indlæggelse på private hospitaler og klinikker eller på udenlandske hospitaler – må det være en yderligere begrundelse for, at man netop pålægger amterne eventuelt at bruge udenlandske hospitaler. Det er ud fra den betragtning, man skal se spørgsmålet, og jeg er enig med ministeren i, at naturligvis er det forkert formuleret. Hjertepatienter på venteliste er syge, og mange af dem – ja, stort set vel alle – er dødssyge. Det får vi jo desværre bekræftet af de tal, der er kommet frem på det sidste.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Med mit korte svar ønsker jeg blot at tilkendegive, at når vi tilrettelægger politikken og laver vores planlægning på dette område, må det være hensynet til den enkelte patient, der er det afgørende. Det har i hvert fald ikke på noget tidspunkt været inde i billedet i de overvejelser, vi har gjort os, og de aftaler, vi har indgået om hjertepatienterne, at foretage samfundsøkonomiske overvejelser af, hvad der nu bedst kunne betale sig eller ikke betale sig. Jeg mener ikke, det er et relevant element i denne sammenhæng, men at det drejer sig om at sygehusbehandle de mennesker, som har behov for det.

Jørgen Winther (V):

Jeg siger mange tak, for den sidste oplysning var interessant.

Nu drejer det sig altså om hensynet til den enkelte patient. Den enkelte patient kan behandles hurtigere, hvis man bruger den ledige kapacitet på privathospitalerne, og jeg vil gerne stille sundhedsministeren det spørgsmål, om ministeren vil opfordre amterne – og især de amter, der har en socialdemokratisk amtsborgmester – til at bruge privathospitalerne i

[Jørgen Winther]

større udstrækning, især de danske privathospitaler. Hvis ministeren ikke ved det, kan jeg oplyse, at der er nogle amter, der overhovedet ikke vil bruge privathospitaler, men jeg håber ikke, det er en ny oplysning.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg vil som en sidebemærkning også opfordre amterne med borgmestre fra andre partier i spidsen til at bruge disse private hospitaler og klinikker, men også udenlandske hospitaler. Jeg forstår ikke, at ministeren gang på gang viger udenom og ikke ret gerne vil tale om de udenlandske hospitaler; der er ligesom noget, der halter her.

Som jeg sagde tidligere, viser undersøgelserne, at det f.eks. er 35 pct. billigere at få en hjerteoperation i Sverige end her i landet. Man kører altså med dumpingpriser – åbenbart for at få patienter, som kan blive opereret – og jeg synes, at hvis vi virkelig kan pålægge amterne at bruge disse udenlandske hospitaler og klinikker, så lad os dog gøre det! Fremskridtspartiet har gang på gang appelleret til, at vi pålægger – og jeg er ikke bange for at sige »pålægger« – amterne at gøre det. Vi tror ikke længere på amternes forvaltning af problemet, så derfor må der helt andre midler til.

Med hensyn til økonomien vil jeg godt spørge ministeren: Kan det ikke yderligere underbygge værdien af at bruge udenlandske hospitaler, når det samtidig viser sig, at der er besparelser ved at fjerne ventelisterne? Det er trods alt kun en sidegevinst, det primære er selvfølgelig at sætte patienterne i centrum og hjælpe disse stakkels patienter; men derudover må det da være en fordel, at det samtidig er økonomisk besparende. Jeg vil godt endnu en gang citere fra Folketingets forhandlinger, spalte 6316 den 21. maj 1991, hvor ministeren – som på daværende tidspunkt var sundhedsordfører for Socialdemokratiet – sagde:

»Det er ikke acceptabelt for borgerne med disse ventelister. Det er også samfundsøkonomisk forkert, at vi har disse ventelister.«

Jeg går ud fra, at ministeren stadig har den samme holdning og er enig med mig i, at rekreationsopholdet også bliver længere, jo længere man står på ventelisten, samtidig med at der er udgifter til medicin, sygedagpenge osv. Samlet set vil det give store besparelser efter vor opfattelse, som Socialdemokratiet åbenbart tidligere har været enig i.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Når jeg ikke går så stærkt ind i en drøftelse af det samfundsøkonomiske aspekt, skyldes det, at vi meget, meget nødtigt skulle give indtryk af, at debatten her i Folketinget drejer sig om, hvad der kan eller ikke kan betale sig på dette område. Det er derfor, jeg brugte hele min svartid på at sige, at det drejer sig om at forsøge at hjælpe de mennesker, som har en sygdom, de skal behandles for.

Så vil jeg igen sige til spørgsmålet om de udenlandske hospitaler – jeg tror, jeg har nævnt det i hvert fald én gang tidligere i dag og formentlig også talrige foregående onsdage – at der er amter, som henviser patienter til og køber et vist antal operationer på udenlandske hospitaler. Vi har eksempler fra Vejle og Nordjyllands Amter, og der er også andre, der har været inde på den tanke. Også når det drejer sig om udenlandske hospitaler, står amtskommunerne med driftsansvaret; det er dem, der skal foretage afvejningen og træffe den politiske beslutning – om de vil gøre det eller ej – på nøjagtig samme måde, som når det gælder anvendelsen af andre sygehuse her i landet end de hjertecentre, vi har opbygget i offentligt regi. Det er altså amtskommunerne, der træffer beslutningen.

Jeg synes egentlig, at hr. Jørgen Winther igen selv leverede bevis for, hvad det er, det hele handler om. Når hr. Jørgen Winther taler om de private hospitaler, siger hr. Jørgen Winther, at jeg primært skulle komme med en opfordring til de socialdemokratiske borgmestre, og det viser lige nøjagtig, hvad det er, hr. Jørgen Winther bruger Folketingets tid til hver eneste onsdag, når vi behandler disse spørgsmål. Hr. Jørgen Winther er revnende ligeglad med patienterne. Det er politik for hr. Jørgen Winther; det er et spørgsmål, om der er en socialdemokratisk borgmester eller sygehusudvalgsformand eller ej, og mig bekendt er det i øvrigt en Venstremand, der er formand for sygehusudvalget i Århus Amt. Men lad det nu være; det er da virkelig for ringe, at vi skal føre en debat om et så vigtigt spørgsmål på det niveau!

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg er enig med ministeren i, at det er amterne, der har driftsansvaret i dag; men vi ved jo også godt, at vi fra Folketingets side kan på-

[Jan Kørpe Christensen]

lægge amterne visse ting, og i denne forbindelse at gøre brug af udenlandske hospitaler.

Jeg vil gerne spørge ministeren: Hvor lang tid skal der gå, og hvor mange patienter på venteliste skal afgå ved døden, før man overvejer at pålægge amterne at bruge udenlandske hospitaler? Jeg ved godt, at spørgsmålet måske kan virke lidt groft, men jeg mener vitterlig, at vi har overskredet grænsen for at kunne acceptere amternes forvaltning af netop det område. De kan ikke; de har bevist det til hudløshed over for Folketinget, og Folketinget bliver ved med at lægge ansvaret ud til amterne. Ministeren gjorde det igen for lidt siden, da han sagde, at det er amternes ansvar, og at amterne må klare problemet med, at patienterne dør. Hvad er det dog for en måde at behandle patienterne på, hr. minister?

Anden næstformand (Grove):

Nu er vi igen gået uden for det stillede spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1012

11) Til *sundhedsministeren* af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om det er teknisk muligt at flytte ansvaret for landets offentlige sygehuse fra amterne til i stedet at høre under Sundhedsministeriet/Folketinget, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse, hvordan det teknisk vil være muligt?«

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg håber, jeg rammer den rigtige besvarelse denne gang.

Spørgsmålet går på, om man skal flytte ansvaret for sygehusvæsenets drift fra amtskommunerne over i – sådan må jeg forstå spørgsmålet – statsligt regi, og som jeg fik lejlighed til at sige før, er det selvfølgelig udtryk for en vis tillid til sundhedsministeren og Sundhedsministeriet, at man vil flytte ansvaret for sygehusvæsenet herover.

Men jeg vil gerne sige, at det har vi ingen planer om at gøre. Som det er fremgået af regeringens oplæg »Patienten i centrum«, er det regeringens opfattelse, at ansvaret for sygehusvæsenet fortsat skal være placeret i amterne.

Jeg vil også gerne sige, at det naturligvis stiller krav om, at der er et tæt samarbejde mellem regeringen og amterne, så de overordnede sundhedspolitiske mål kan blive nået og kan blive opfyldt her i landet.

Men vi foretrækker altså fra regeringens side at nå disse overordnede sundhedspolitiske mål gennem forhandling og aftaler med amterne.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg skal ikke gentage det spørgsmål, jeg stillede tidligere, for så kunne det være, ministeren ville svare på det denne gang.

Jeg vil spørge ministeren: Hvad nu, hvis vi forudsætter – og meget tyder på, at det bliver tilfældet – at disse aftaler om at fjerne ventelisterne for hjertepatienter ikke er opfyldt ved udgangen af 1995? Ministeren kan selvfølgelig sige, at alt det med hvis og hvis og hvis vil man ikke diskutere, men det er yderst sandsynligt – også hvis vi ser tilbage på de aftaler, der er lavet i de tidligere år – at de nuværende heller ikke bliver opfyldt, noget, som Sundhedsstyrelsens chef også har været inde på. Vil man til den tid overveje at pålægge amterne at bruge disse udenlandske hospitaler, der ikke bliver brugt i dag? Eller vil ministeren sige, at det finder vi ud af til den tid?

Jeg synes, det sidste ville være forkert, og man bør i hvert fald primært gøre borgerne og patienterne opmærksom på, hvilke tanker ministeren har på nuværende tidspunkt. Det er jo også vigtigt i et valgår, at vælgerne ved, hvad ministeren vil. Vil han virkelig arbejde videre med sagen, og vil han – undskyld udtrykket – banke amterne på plads, hvis de ikke opfylder det, der er aftalt, særlig på hjertekapacitetsområdet? Det er utrolig vigtigt for mig at få et fornuftigt svar på det.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg kan sige ganske kort, at vi følger udviklingen meget nøje. Rent faktisk er det sådan, at med de tekniske muligheder, vi nu har fået skabt, kan vi følge måned for måned, hvordan det går på hjerteområdet, og derfor kommer vi ikke i en situation, hvor vi pludselig ved udgangen af 1995 står med et utilfredsstillende facit, når det drejer sig om udbygning af kapaciteten på hjerteområdet. Vi følger udviklingen meget tæt, og vi er naturligvis også klar til at justere i det omfang, der måtte være behov for

[Sundhedsministeren]

det. Det er derfor, vi følger med måned for måned.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Nu hører vi jo altid, at ansvaret ligger hos amterne, som jeg sagde tidligere; men jeg synes efterhånden, det er for nemt for os folketingspolitikere og ministre at lægge ansvaret ud til amterne, når de ligefrem ligger på knæ og har bevist gennem åringer, at de ikke kan opnå de resultater, de er blevet pålagt at fremvise. Og så er det, Fremskridtspartiet ønsker, at man alvorligt overvejer at lægge sundhedssektoren ind under ministeriet – Folketinget som sådan – så vi ikke længere kan smide ansvaret fra os.

Det er utrolig vigtigt for os, at vi ikke gang på gang gør det nemme ved blot at sige, at det er den og den amtsborgmester, der må styre det; det er ikke vores problem. Det er trods alt menneskeliv, det drejer sig om, og jeg må beklageligvis sige, at jeg forstår ikke rigtig, at ministeren har været så ophedet over, at netop Fremskridtspartiet og til dels også Venstre har taget debatten op. Ministeren har brugt ord om, at det var usmageligt osv., og at man gjorde patienterne mere angst. Jeg mener ikke, det er tilfældet. Jeg tror, det ville være mere bekymrende for ministeren, hvis han havde en opposition, der bare sad med hænderne i skødet og ikke koncentrerede sig om noget så vigtigt som at fjerne ventelisterne. Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren ikke på et eller andet tidspunkt vil sætte amterne stolen for døren og sige: Hertil og ikke længere! Nu må der altså ske noget, ellers må vi overveje at flytte hele sygehusektoren væk fra amterne.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Debatten kører jo lidt i samme spor, må man sige. Men jeg vil gerne sige, at vi følger som sagt måned for måned, om vore aftaler med amterne på bl.a. hjerteområdet bliver opfyldt, og det kan jeg love at vi også vil gøre i den kommende tid.

Jeg har måske en gang imellem appelleret til, om ikke vi kunne passe lidt på i denne debat om så følsomt et område, og så hører man pludselig et udtryk fra hr. Jan Kørpe Christensen om, at det er menneskeliv, det drejer sig om; og det er jo fuldstændig rigtigt. Men hr. Jan Kørpe Christensen bruger det i den sam-

menhæng, at når det er menneskeliv, det drejer sig om, skulle man flytte ansvaret væk fra amterne og over til staten.

Hvad er det, hr. Jan Kørpe Christensen i virkeligheden udtrykker med en sådan bemærkning? Skulle man ude i amterne være mindre opmærksomme på, at det er alvorlige hjertesygdomme, det drejer sig om, end vi skulle være det herinde? Det er da en fuldstændig utrolig tanke at fremkomme med her i Folketinget. Jeg synes ikke, det er den rigtige måde at betragte sagen på, og derfor appellerer jeg til, at vi er meget forsigtige med, hvordan vi formulerer os om disse helt afgørende spørgsmål – også for ikke at komme til at beskylde hinanden for alt muligt, som er helt ude af proportion.

I dette tilfælde var det altså amtspolitikkerne, det gik ud over. De amtskommunale politikere og forvaltninger har selvfølgelig samme vilje til at løse opgaven, som vi har her i Folketinget, og jeg kunne da minde om – hvis man endelig ville se på det statslige – at staten tidligere har taget sig af nogle af disse lidt mere bløde områder, f.eks. åndssvageforsorgen og psykiatrien. Jeg tror nok, man må sige, at de vilkår, vi præsterede de pågældende for fra statslig side, bestemt ikke var værd at sammenligne med den udvikling, der er sket, efter at de pågældende opgaver er flyttet ud i amtsligt regi. Kvaliteten af servicen over for borgerne er i hvert fald ikke blevet ringere.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Hr. minister! Det er jo ikke noget, jeg påstår, at amterne ikke kan leve op til at få fjernet ventelisterne. Det er faktisk noget, amterne har dokumenteret både over for ministeren og for alle borgere i dette land; de har dokumenteret til hudløshed, at de ikke magter opgaven. Sådan er virkelighedens verden for de patienter, der ikke kan blive behandlet.

Spørgsmålet lyder, om det er teknisk muligt at flytte ansvaret fra amterne til i stedet at høre under Sundhedsministeriet/Folketinget, og det fornemmer jeg at jeg ikke rigtig har fået svar på. Jeg ved ikke, om det står i ministerens papirer, men hvis det gør, vil jeg da gerne have et svar.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg skal nøjes med at svare på det sidste med

[Sundhedsministeren]

hensyn til det tekniske: Alt kan lade sig gøre inden for grundlovens rammer; det vil i givet fald kræve en lovgivning vedtaget her i Folketinget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1001

12) Til økonomiministeren af:

Helge Sander (V):

»Kan ministeren bekræfte, at regeringen forventer en stigning i den samlede beskæftigelse på 14.000 personer fra 1993 til 1994 og på 35.000 personer fra 1994 til 1995?«

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

De tal for skønnene over stigningen i beskæftigelsen 1994 og 1995 på henholdsvis 14.000 og 35.000 personer, der er anført i spørgsmålet, svarer til tallene i bilaget til det notat, der er kaldt »Det er økonomiske resultater, der tæller«, som regeringen offentliggjorde efter regeringsseminaret på Thoruplund i marts måned i år. Så spørgsmålet kan besvares med et ja.

Men nu tvivler jeg på, at hr. Helge Sander spørger for at blive bekendt med, hvilke tal der står i en allerede offentliggjort publikation. Jeg kan forestille mig, at hr. Helge Sanders spørgsmål hænger sammen med hans tidligere skriftlige spørgsmål til mig om, hvordan Danmarks Statistik vil placere personer, der går til de nye orlovordninger fra beskæftigelse. Det fremgår af svaret på et tidligere spørgsmål, at Danmarks Statistik nu har oplyst, at de vil placere personerne i arbejdsstyrken og dermed som beskæftigede, når det drejer sig om personer, der går på orlov fra beskæftigelse.

I regeringens hidtidige prognoser for den økonomiske udvikling i 1994 og 1995 har man derimod valgt at anse alle personer, der går på orlov under de nye ordninger, som værende uden for arbejdsstyrken og dermed også ude af beskæftigelse. Det vil sige, at de skøn over beskæftigelsen, som der refereres til i spørgsmålet, er eksklusive alle personer, der går på orlov under de nye ordninger.

Helge Sander (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for oplysningerne om, at den statistisk opgjorte beskæfti-

gelse forventes at stige med de 14.000 personer, som er omtalt i det nævnte notat.

Jeg vil gerne som opfølgning bede ministeren bekræfte, at denne statistiske stigning ikke er et retvisende udtryk for udviklingen i beskæftigelsen. I Venstre lægger vi stor vægt på, at den politiske diskussion om den økonomiske udvikling skal foregå på et så reelt grundlag som muligt, og det er derfor, vi finder det nødvendigt at korrigere det officielle beskæftigelsestal, så man foretager en korrekt vurdering.

Regeringens skøn om en vækst i beskæftigelsen på 14.000 dækker jo over, at omkring 10.000 personer flere overflyttes fra ledighed til forskellige beskæftigelsesprojekter, og det kan ikke siges at være udtryk for en reel beskæftigelsesvækst.

Samtidig har ministeren oplyst over for Folketinget som netop gengivet, at de mange tusinde, der går fra beskæftigelse til orlov – og jeg gentager: fra beskæftigelse til orlov – fortsat tælles med i beskæftigelsen.

Selv om man nu skulle antage, at antallet af orlovspersoner bliver relativt lavt, ændrer det ikke ved den konklusion, at den reelle beskæftigelse faktisk vil falde mærkbart i 1994, formentlig med langt over 8.000 personer. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om hun ikke er enig i, at det tjener lødigheden i den politiske debat, hvis vi alle i vores kommentarer til den økonomiske udvikling husker at understrege, at det, der ligner en vækst i beskæftigelsen, reelt er udtryk for et fald.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Hr. Helge Sander konstaterer som sin opfattelse, at de statistiske stigninger ikke er udtryk for den reelle stigning i beskæftigelsen, som den ser ud i virkeligheden. Det vil jeg ikke bekræfte. Jeg vil understrege, at prognoser er prognoser, og tiden vil jo vise, om beskæftigelsen stiger eller den ikke stiger.

Når vi har gjort, som vi har gjort i Økonomiministeriet, at holde alle orlovspersoner uden for tallene for beskæftigelsen, gælder det også, at vi har holdt dem uden for tallene for arbejdsstyrken. Danmarks Statistik har oplyst, at de vil følge ILO, altså det internationale samarbejde, med hensyn til, hvordan man placerer folk, der midlertidigt går ud af beskæftigelsen, og vi vil selvfølgelig følge Danmarks Statistiks

[Økonomiministeren]

måde at gøre det på; det vedrører jo ikke ledighedstallet.

Hr. Helge Sander og andre, der er interesseret i dette her, vil til hver en tid kunne få oplyst nøjagtigt, hvor mange personer der går på orlov fra beskæftigelse eller fra ledighed. Danmarks Statistik afleverer måned efter måned ledighedstallene.

Alle forudsætninger for de tal, der kommer frem, kan diskuteres og kan ses; intet holdes skjult i disse opgørelser og prognoser.

Fogh Rasmussen (V):

Lad os nu holde os til ministerens egen prognose. Ifølge den siger ministeren, at beskæftigelsen vil stige med 14.000 fra 1993 til 1994. Samtidig ved vi, at i hvert fald 22.000 af disse ikke er i beskæftigelse, fordi de enten er i kunstige beskæftigelsesprojekter med tilskud eller på orlov. Er ministeren så ikke enig i, at så skal disse i hvert fald mindst 22.000 trækkes fra de 14.000? Så får man et minus, man får en nedgang i beskæftigelsen på 8.000. Er ministeren ikke enig i, at det er et mere retvisende billede af beskæftigelsesudviklingen, at der er et fald på 8.000 og ikke en stigning på 14.000?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Det vil jeg ikke bekræfte, og jeg vil advare imod, at vi laver en taleksercits i spørgetiden. Jeg er parat til at svare på alle de skriftlige spørgsmål, som Venstres ordfører gerne vil have besvaret på dette område.

Jeg har også noteret mig, at det fremgår af pressen – en artikel i Jyllands-Posten, jeg mener det var i går – at Venstre har et notat, der når frem til nogle andre tal end dem, der fremgår af regeringens prognoser. Det notat er jeg da parat til at diskutere. Jeg vil gerne modtage det, og lad os så få en reel diskussion om, hvad forskellen er i den måde, vi gør tallene op på. Vi har ingen, jeg har ingen, og regeringen har ingen interesse i, at der ikke kommer så mange faktuelle oplysninger frem som muligt om udviklingen i beskæftigelsen og ledigheden, arbejdsstyrken, og hvad der ellers kan være interesse omkring. Men jeg vil gerne understrege, at det, at man placerer orlovspersoner på den ene eller den anden måde som beskrevet i det skriftlige svar og her suppleret af mit mundtlige svar, ikke berører ledighedstallene.

Fogh Rasmussen (V):

Er ministeren ikke enig i, at det giver et falsk billede af både arbejdsløshed og beskæftigelse, når mennesker, der rent faktisk ikke er i beskæftigelse, nemlig dem, der er på orlov, tæller med, som om de er i beskæftigelse? De arbejder jo ikke, de er på orlov, og alligevel tæller de med, som om de var beskæftigede. Er ministeren ikke enig i, at det giver et falsk billede af den reelle beskæftigelse, så meget mere som arbejdsløshedstallet jo kunstigt bringes ned i tilfælde af, at orlovstillingen bliver genbesat.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg er reelt – og jeg er ikke engang polemisk – forbavset over spørgsmålet, for det at tælle beskæftigede mennesker, som altså har en fast tilknytning til en arbejdsplads og midlertidigt forlader arbejdspladsen med henblik på at vende tilbage, med i arbejdsstyrken, er altså en internationalt vedtaget måde at opgøre de tal på.

Det gælder også for beskæftigede, der er på barselorlov, på ferie, på kurser og lign. Sådan har det været i mange år, og det synes jeg i og for sig er en reel beskrivelse og opgørelse af det, fordi de mennesker er knyttet til en arbejdsplads. Det samme gælder personer, der går på barselorlov i et halvt år, og på hvis arbejdsplads der jo i mange tilfælde er vikarer. Det er der heller ikke noget nyt i. Det har været talt op på den måde tidligere også, vil jeg gerne understrege.

Jeg mener ikke, det er misvisende. Især er det ikke misvisende, når man til hver en tid kan få de nøjagtige tal for, hvor mange der er på de nye orlovsordninger – og i øvrigt på barselorlov osv., hvis det er det, man er interesseret i. Det kan jo oplyses – og vil blive oplyst.

Helge Sander (V):

Jeg kan da være enig med økonomiministeren i, at vi ikke skal køre frem med den store taleksercits her i onsdagsspørgetiden. Men det forekommer mig nu, at det er forholdsvis enkle og overskuelige tal, som vi præsenterer i forbindelse med dette spørgsmål. Derfor kunne man måske føle sig foranlediget til at spørge i relation til ministerens første besvarelse, om det er således, at ministeren ikke længere tror på regeringens egne tal. Det lå ligesom mellem linjerne i ministerens første besvarelse.

[Helge Sander]

Det, det hele handler om, er jo ikke, kan man sige, opgørelsesmetoden som sådan, for det er da klart, at vi skal overholde de internationale konventioner. Det er Venstre ikke uenig i, men for at vi kan få en politisk diskussion, der er så kvalificeret som mulig, må det være væsentligt, at vi holder os til det reelle, nemlig hvor mange der er i beskæftigelse.

Helt i tråd med det, hr. Fogh Rasmussen spurgte om, vil jeg sige, at det ikke kan være således, at man, når man for så lang en periode, som det er tilfældet for de fleste, der er på orlov, forlader sin arbejdsplads, så tæller med som værende i arbejde. Det vil sige, at enhver arbejdsplads i dette land i tilfælde af orlov tæller for to. Det tror jeg ikke der er nogen der kan forstå, og det er i hvert fald ikke med til at højne niveauet for den politiske diskussion om beskæftigelsen.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg hører to modsatrettede udsagn i hr. Helge Sanders sidste indlæg. Hr. Helge Sander anerkender, at vi følger de internationale definitioner af, hvordan man opgør beskæftigelse af arbejdsstyrken. Jeg gjorde rede for det i det svar, der er kommet på det skriftlige spørgsmål.

I slutningen af sit indlæg siger hr. Helge Sander, om det ikke var bedre, at vi gjorde det på en anden måde; det var mere reelt, at man trak orlovspersoner, der går fra beskæftigelse, ud af tallet for arbejdsstyrken. De to ting harmonerer altså ikke. Når vi ikke gjorde det i første omgang i den økonomiske oversigt fra december, hvor vi valgte at tage orlovspersoner, uanset om de kommer fra beskæftigelse eller fra ledighed, ud, var det for at være så forsigtig som overhovedet muligt.

Hr. Helge Sander sagde, at jeg i mit første svar gav indtryk af, at jeg ikke troede på regeringens egne tal. Det må jeg afvise. Jeg vil gerne understrege, at prognoser er prognoser. Virkeligheden vil jo på et tidspunkt dokumentere, hvem der får ret. Og jeg er ikke i tvivl: Beskæftigelsen vil stige.

Helge Sander (V):

Jamen uanset opgørelsesmetoden vil jeg gerne bede ministeren bekræfte, at der ikke kan blive tale om en reel vækst i beskæftigelsen, når vi henholder os til de tal, som hr. Fogh Rasmussen gengav.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg har sagt, at jeg vil ikke gå ind i nogen taleksercits. Det er ikke så enkelt at gøre det tal op, som hr. Fogh Rasmussen gjorde det til. Jeg er parat til at svare på alle skriftlige spørgsmål, hvis vi skal gå ind i tallene. Der er jo forskel på, om de orlovspersoner, som hr. Fogh Rasmussen trækker fra, kommer fra den ene eller den anden kategori, men jeg er også interesseret i at få en afklaring på dette her, for det er jo en utålelig diskussion – i og for sig også for befolkningen – for det er jo ikke til at finde ud af, og det er derfor, jeg advarer imod en taleksercits her. Jeg er interesseret i at få det notat, som Jyllands-Posten refererer at Venstre har udarbejdet, og lad os så få en skriftlig kommunikation eller en mundtlig i et udvalg, så vi kan få afklaret disse ting. Det er jeg helt parat til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1015

13) Til *arbejdsministeren* af:

Helge Sander (V):

»Hvad er ministerens kommentar til artiklen i Berlingske Tidende den 8. april 1994, hvor ordførerne for Centrum-Demokraterne, Kristeligt Folkeparti og Det Radikale Venstre foreslår at ændre lov om forældreorlov og give arbejdsgiveren en længere frist til at finde vikarer?«

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg havde egentlig forventet, at hr. Helge Sander havde valgt at trække sit spørgsmål tilbage, på samme måde som hr. Poul Nødgaard gjorde det i forbindelse med første behandling af ændringerne i orlovsordningen, men det viste sig at være en forkert forventning. Hr. Poul Nødgaard oplyste i går, at der sådan set ikke var nogen grund til at opretholde spørgsmålet, men jeg kan forstå, at hr. Helge Sander gerne vil have et svar.

Jeg vil så henvise til det lovforslag, vi førstebehandlede i går, som jo giver adgang til, at arbejdsgiveren kan udsætte påbegyndelsen af lønmodtagerens orlov, såfremt arbejdsgiveren ikke kan få en vikar, og bevisbyrden herfor ligger hos arbejdsgiveren. Hvis man kan få en vikar, antastes lønmodtagerens ret til ikke på

[Arbejdsministeren]

nogen måde, og jeg synes, og regeringen synes, at denne udsættelsesadgang er et godt instrument til at imødekomme mange behov. Lønmodtageren har stadig sin individuelle ret til orlov, arbejdsgiveren får nogle bedre planlægningsperioder, og arbejdsformidlingen og uddannelsesinstitutionerne får også nogle muligheder for at få en kontakt på virksomhederne, når virksomhederne pålægges at henvende sig til arbejdsformidlingen for at søge en vikar.

Helge Sander (V):

Jeg takker arbejdsministeren for svaret, der jo, som ministeren selv giver udtryk for, ikke var særlig overraskende.

Når jeg har ønsket at fastholde spørgsmålet, skyldes det, at vi har haft en sand bølge af ændringer både til arbejdsmarkedsreformen og skattereformen, og jeg har noteret mig, at arbejdsministeren nu har sagt, at det skal være slut med ændringer. Derfor vil jeg gerne spørge i tilknytning netop til debatten om denne del af arbejdsmarkedsreformen og det lovforslag, som var til første behandling i går, om det så er udtryk for, at det nu er slut med ændringer – ikke lige til disse lovforslag, men til den pakke, som regeringen gennemførte med en enkelt stemmes flertal sidste sommer. Betyder det også, at det er slut med cirkulærer og bekendtgørelser til samme?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det forekommer mig, at spørgsmålet ligger noget uden for onsdagsspørgsmålet, men jeg vil svare på den måde, at jeg undrer mig over, at der skulle være kommet en sand bølge af ændringer til arbejdsmarkedsreformen og orlovsreformen. Der er ikke kommet bølger af ændringsforslag fra ministeren. Der har været ét: ændring af den reform, vi vedtog i foråret 1993, nemlig i december måned vedrørende arbejdsmarkedsreformen, og nu er der tale om, at vi ændrer orlovsordningen for at få et bedre planlægningsgrundlag og også af hensyn til lønmodtagernes mulighed for fortsat at have ret til orlov. Så det vil sige, at der i forbindelse med to meget store reformer er tale om to ændringer. At kalde det en sand bølge af ændringsforslag synes jeg nok er noget af en overfortolkning.

Jeg kan ikke stå her og sige, at der på sigt ikke kommer justeringer på arbejdsmarkeds-

politikken eller på orlovsområdet; selvfølgelig kan jeg ikke det. Det ville være fuldstændig uansvarligt at gøre det, for hvis der opstår situationer, som nødvendiggør justeringer, er man da politisk forpligtet til at justere.

Men jeg kan sige til hr. Helge Sander, at der ikke er nogen planer om ændringer hverken af arbejdsmarkedsreformen eller orlovsreformen ud over det forslag, der ligger til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Helge Sander (V):

Arbejdsministeren bedes være opmærksom på, at jeg netop sagde begge reformer, og jeg tænkte selvfølgelig også på bruttoskatten, som jo har en vis tilknytning til arbejdsmarkedet.

Men for at runde af vil jeg i relation til spørgsmålet om de tre midterpartier gerne spørge, om ministeren forestiller sig, at hun med dette initiativ, hvor hun har imødekommet Centrum-Demokraterne, Kristeligt Folkeparti og Det Radikale Venstre, også har sikret, at man er kommet ud over de problemer, som er i det private erhvervsliv – altså i relation til det, spørgsmålet omhandler, nemlig lovforslaget om orlov.

Risgaard Knudsen (S):

Jeg føler, at Venstremanden hr. Helge Sander har vanskeligt ved at forstå arbejdsministerens meget klare præciseringer over for Folketinget. Derfor vil jeg gerne spørge arbejdsministeren, om arbejdsministerens meget klare præciseringer over for Folketinget ikke er udtryk for regeringens holdning. Eller sagt på denne måde: Er det ikke på vegne af en samlet regering, at arbejdsministeren har ytret sig her for et øjeblik siden?

Jeg tror, hr. Helge Sander har behov for at få nogle yderligere klare præciseringer ud over dem, hr. Helge Sander tidligere har fået. Det er jo ikke alle, der fatter lige hurtigt.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg er enig i, at der er noget, der tyder på, at hr. Helge Sander har brug for en klar præcisering af, at jeg taler på regeringens vegne: Det lovforslag, der blev førstebehandlet i går, er fremsat på regeringens vegne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1016

14) Til *arbejdsministeren* af:

Helge Sander (V):

»Kan ministeren oplyse, om det er sædvanlig lovgivningsmæssig praksis gennem udsendelse af administrativ instruks at fravige borgernes retskrav som f.eks. i forbindelse med lediges ret til at få udarbejdet en individuel handlingsplan?«

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Ved min besvarelse af spørgsmål nr. S 934 af 25. marts stillet af hr. Helge Sander om antallet af handlingsplaner tilkendegav jeg, at jeg havde til hensigt at foretage en justering af arbejdet med handlingsplanerne. Denne administrative justering betyder ikke, at de ledige ikke har ret til handlingsplaner, at de ledige ikke skal have udarbejdet handlingsplaner.

Budskabet, som jeg har sendt ud både her i onsdagsspørgsmålet og også ved et brev til de regionale arbejdsmarkedsråd og arbejdsformidlingerne, har været, at man skulle sætte tempoet for arbejdet med handlingsplanerne op. Det er også det, der er i gang nu; man skal simpelt hen sætte tempoet op, men alle, der ønsker en handlingsplan, får udarbejdet en handlingsplan.

Handlingsplaner kan være noget mere eller noget mindre, og det, der har været tale om, er konkret, at kommunerne skal have veldefinerede jobtræningspladser. Hvis der derudover er ledige, som gerne vil have et jobtræningsforløb, som skal have udarbejdet en handlingsplan, der omfatter jobtræningsforløbet og måske noget mere – hvad ved jeg – er det den konkrete sagsbehandlers individuelle afgørelse.

Helge Sander (V):

Jeg takker for svaret.

Det kommer selvfølgelig ikke bag på mig, at alle får udarbejdet en handlingsplan, men det, der er hele problemstillingen her, er jo den tidshorisont, som der har været. Det har været et problem, lige siden man tog fat på at realisere arbejdsmarkedsreformen.

Nu siger arbejdsministeren, at man er blevet bedt om at sætte tempoet op ude i arbejdsformidlingerne. Så er vi lige ved at nå frem til sagens kerne, det, vi tog fat på sidste onsdag,

nemlig at arbejdsmarkedsreformen ikke fungerer. Derfor vil jeg gerne bede om ministerens kommentarer til en stort opsat artikel i Berlingske Tidende i dag, hvor overskriften er: »AF-kontorer suspenderer arbejdsmarkedsreform«, og i artiklen hedder det: »AF-København suspenderer reelt arbejdsmarkedsreformen til efter sommerferien.« Er det tilfredsstillende for ministeren, at det forholder sig sådan?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg skal ikke kommentere en artikel i Berlingske Tidende her; det hører ikke til under dette onsdagsspørgsmål.

Jeg kan sige, at landets arbejdsformidlinger handler i overensstemmelse med arbejdsmarkedsreformen, og det, der alene er tale om, er et ønske, et behov, et krav om, at tempoet speedes op, og det bliver det. Der er ikke tale om suspendering på administrativt plan af arbejdsmarkedsreformen. Det ville være utilladeligt, og det foregår selvfølgelig ikke.

Charlotte Antonsen (V):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren er enig med direktøren for den københavnske arbejdsformidling om, at det, man gør nu, ligner det gamle system inden arbejdsmarkedsreformen. Da man talte om denne plan, talte man meget om, hvor vigtig en del af arbejdsmarkedsreformen det var, at alle ledige nu skulle have en plan, så man vidste, hvad man gjorde med de ledige, så de fik større chance for at komme i job. Så udbryder kaos. Er ministeren i øvrigt enig i, at der er kaos? Når der så er udbrudt kaos, udsender man nogle nye administrative regler, der reelt fører systemet tilbage til det, det var under den gamle lovgivning.

Jeg vil også gerne spørge ministeren, hvordan ministeren vurderer arbejdsformidlingens muligheder for at klare handlingsplanproblemet, når man samtidig i lov om orlov pålægger arbejdsformidlingen ekstra opgaver.

Helge Sander (V):

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at det primært er det gennemførte krav om handlingsplaner, der giver de store problemer og det tidspres, som arbejdsformidlingerne ikke har været i stand til at imødekomme. Derfor vil

[Helge Sander]

jeg gerne spørge, om ministeren vil iredtesætte de arbejdsformidlingskontorer, som kommer med udtalelser som den, vi oplever i dag i Berlingske Tidende, nemlig at man udsætter arbejdsmarkedsreformen til efter sommerferien.

Jeg vil meget gerne gøre arbejdsministeren opmærksom på, at nu er det AF-København, der er citeret i Berlingske Tidende, men jeg ville da være meget overrasket, hvis ikke arbejdsministeren har den samme oplevelse, som mange af os har, nemlig at sådan er situationen alle steder. Det afsløres også alene af de tal, vi hidtil har fået, nemlig at der kun er udarbejdet knap 4.000 handlingsplaner på nuværende tidspunkt. Nu siger man, man vil sætte tallet op til 7.000 pr. uge fra nu af.

Jeg vil gerne spørge, om arbejdsministeren synes, at det virker realistisk, samt om arbejdsministeren vil sørge for, at arbejdsformidlingerne ikke udsætter arbejdsmarkedsreformen til efter sommerferien.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg er ked af at måtte skuffe de to spillere, for deres spørgsmål hviler på en misforståelse. Der er ikke udsendt nye administrative instrukser. De regler, der er for arbejdsformidlingen, hviler på lovgivningen, hviler på udarbejdede bekendtgørelser. Sådan er det. Der er ikke nogen nye regler, der er ikke nogen nye bekendtgørelser, og der er ikke nogen, der suspenderer arbejdsmarkedsreformen.

Hvad jeg mener, og hvad jeg vil gøre i anledning af udtalelserne i Berlingske Tidende i dag, agter jeg ikke at redegøre for i onsdags-spørgetiden.

Charlotte Antonsen (V):

Det er selvfølgelig sørgeligt, at ministeren ikke kan svare på et konkret spørgsmål om arbejdsformidlingen i forbindelse med disse handlingsplaner, når det netop er det, spørgsmålet drejer sig om. Men vi skal da gerne vende tilbage på næste onsdag, hvis det viser sig nødvendigt.

Jeg vil gerne stille et nyt spørgsmål. Det, der har været signalet fra ministeren bl.a. i dagspressen, er, at denne handlingsplan, som var en meget vigtig del af arbejdsmarkedsreformen, nu kan indskrænkes til en linje, hvor der står: »Vi sender den arbejdsløse ud i jobtilbud«. Er det korrekt, at det var ideen og fortsat

er ideen med handlingsplanen, at det er en linje om, at man godt må søge et job, eller vil det være i strid med loven, hvis man gør det? Det er jo det, som AF-kontoret i København tilsynerladende gør.

Helge Sander (V):

Hele denne sag startede med en artikel i Jyllands-Posten for godt en uges tid siden. Når jeg nævner det til indledning, er det jo, fordi arbejdsministeren siger, at der ikke er – sådan forstod jeg det i hvert fald – sendt noget ud til arbejdsformidlingskontorerne om nye forhold, når det drejer sig om udarbejdelse af disse handlingsplaner.

Derfor vil jeg gerne spørge: Hvad var det så, der gav anledning til den artikel i Jyllands-Posten, hvoraf det netop fremgik, at man nu skulle til at reagere anderledes ude i arbejdsformidlingerne, fordi man var så langt bagefter med udarbejdelse af disse handlingsplaner?

Så må jeg sige, at ministeren naturligvis er i sin fulde ret til her ikke at ville meddele, hvad hun vil foretage sig over for arbejdsformidlingerne, men det giver selvfølgelig anledning til, at vi kommer tilbage til spørgsmålet, for dette her har jo betydning ikke bare for arbejdsformidlingerne, for virksomhederne og for de ledige, det betyder noget for alle, for det drejer sig om så mange mennesker – når vi taler individuelle handlingsplaner, er det i hvert fald op mod 200.000 – at vi må vende tilbage til sagen, når der er bedre mulighed for det, og acceptere, at arbejdsministeren i dag er tilbageholdende.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil egentlig bede fru Charlotte Antonsen og hr. Helge Sander om at høre efter. Det, jeg har sagt, er, at der ikke er lavet nogen nye regler eller bekendtgørelser. Der er sendt et brev ud med en opfordring til at speede tempoet op og lave handlingsplaner i forhold til de konkrete tilbud, der er meldt ind fra kommunerne om jobtræningspladser. Der er ikke sendt nogen nye regler ud; der er sendt et brev ud om, at jeg ønsker arbejdet speedet op, og det er det, der sker.

Jeg er ikke i tvivl om, at både fru Charlotte Antonsen og hr. Helge Sander vil vende tilbage onsdag efter onsdag efter onsdag med spørgsmål om handlingsplaner eller noget an-

[Arbejdsministeren]

det. Men jeg undrer mig lidt over den optagethed af handlingsplaner, som vi har lagt og fortsat lægger vægt på skal udarbejdes ud fra de lediges forudsætninger, de lediges behov og de konkrete tilbud, for jeg kan huske sidste forår, hvordan fru Charlotte Antonsen og hr. Helge Sander hidsede sig meget op over det påståede bureaukrati i forbindelse med disse handlingsplaner, og nu er man altså vildt optaget af, at der skal være så meget bureaukrati som overhovedet muligt. Det, jeg faktisk har sagt, er, at der skal være så lidt bureaukrati som overhovedet muligt knyttet til arbejdet med handlingsplaner. Men jeg ser frem til nye begavede spørgsmål næste onsdag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anden næstformand (Grove):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 989, der var stillet af hr. Fischer (KF) til udenrigsministeren, den 8. april 1994 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Spm. nr. S 989

Til *udenrigsministeren* (7/4 94) af:

Fischer (KF):

»Vil udenrigsministeren protestere over for den russiske regering i anledning af planerne om oprettelse af en russisk militærbase i Letland?«

Anden næstformand (Grove):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 1003, nr. S 1005, nr. S 1007, nr. S 1008, nr. S 1009, nr. S 1011, nr. S 1013 og nr. S 1014, der var stillet af hr. Jan Kørpe Christensen (FP) til sundhedsministeren, den 11. april 1994 for det første spørgsmåls vedkommende og den 12. april 1994 for de øvrige spørgsmåls vedkommende er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålene, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Spm. nr. S 1003

Til *sundhedsministeren* (8/4 94) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Er ministeren enig med Sundhedsstyrelsen i, at det er urealistisk med nedbringelse af ventelisterne til 3 måneder for hjertepatienter inden udgangen af 1995?«

Spm. nr. S 1005

Til *sundhedsministeren* (8/4 94) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Kan ministeren bekræfte Sundhedsstyrelsens chefs udtalelser om, at amterne er kommet for sent i gang med de aftalte udbygningsplaner på hjertekirurgiområdet, og i bekræftende fald vil ministeren da oplyse, hvordan regeringen vil sikre, at den planlagte hjerteoperationsaktivitet og -kapacitet kan opfyldes?«

Spm. nr. S 1007

Til *sundhedsministeren* (8/4 94) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Hvor mange hjertepatienter, der var på venteliste i 1993 til operation, er døde?«

Spm. nr. S 1008

Til *sundhedsministeren* (8/4 94) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Hvad agter ministeren at foretage sig for at få amterne til omgående at tage initiativ til at få ventelisterne fjernet på hjerteoperationer?«

Spm. nr. S 1009

Til *sundhedsministeren* (8/4 94) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Kan ministeren bekræfte den store stigning, der er på ventelister til hjerteoperationer?«

Spm. nr. S 1011

Til *sundhedsministeren* (8/4 94) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvilke amter der vil leve op til den handlingsplan, der er aftalt mellem amterne og regeringen, og hvilke der ikke vil leve op til den aftalte handlingsplan, og vil ministeren herunder oplyse, hvilke initiativer regeringen har taget for at sikre, at alle sygehuse kan leve op til den aftalte handlingsplan?«

[Formanden]

Spm. nr. S 1013Til *sundhedsministeren* (8/4 94) af:**Jan Køpke Christensen (FP):**

»Kan ministeren bekræfte Sundhedsstyrelsens chefs udtalelser om, at Fyns Amt har måttet opgive en planlagt udbygning af kapaciteten på grund af mangel på sygeplejersker på intensivafdelingen, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse, hvilke initiativer regeringen vil tage for at sikre, at mangel på sygeplejersker ikke medfører, at amterne ikke kan overholde den aftalte plan for nedbringelse af ventelisterne, herunder hjerteoperationsaktivitet og -kapacitet?«

Spm. nr. S 1014Til *sundhedsministeren* (8/4 94) af:**Jan Køpke Christensen (FP):**

»Er ministeren enig i, at varslingsperioden på fire uger ved orlov, herunder sygeplejerskers orlovvarslinger på sygehusene, er alt for kort, og vil ministeren arbejde for at udvide varslingsperioden for sygeplejersker?«

Anden næstformand (Grove):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 1002, der var stillet af hr. Poul Nødgaard (FP) til arbejdsministeren, den 12. april 1994 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Spm. nr. S 1002Til *arbejdsministeren* (8/4 94) af:**Poul Nødgaard (FP):**

»Hvad er regeringens politik vedrørende eventuelle ændringer i loven om forældreorlov efter de seneste udtalelser fra Centrum-Demokraterne, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti?«

Skriftlig begrundelse

Tre af de fire regeringspartier har nu indset, at loven er umulig at praktisere, idet den medfører mange problemer for det private erhvervsliv, offentlige kontorer og ikke mindst for sundheds- og sygehussektoren.

De tre regeringspartier, der ønsker loven ændret, påpeger at det er vigtigt at give ar-

bejdsgiverne en længere frist til at finde vikarer til de stillinger, der bliver ledige som følge af medarbejdere på orlov.

Da tre ud af fire regeringspartier nu mener, at loven må ændres, må det være rimeligt at få at vide, hvad regeringens holdning er, og hvilke ændringer regeringen eventuelt vil foreslå, så både de private og offentlige arbejdsgivere og lønmodtagere ved, hvad de har at rette sig efter.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Anden næstformand (Grove):**

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Ahlmann-Ohlsen (KF): spm. nr. S 847 og 883
Andersen, Else Winther (V): spm. nr. S 946
Bach, Kai Dige (KF): spm. nr. S 907

Behnke, Kim (FP): spm. nr. S 823 og 824

Behnke, Tom (FP): spm. nr. S 858

Donner, Ole (FP): spm. nr. S 854

Duetoft, Peter (CD): spm. nr. S 897

Frahm, Pernille (SF): spm. nr. S 906

Glerup, Martin (S): spm. nr. S 898

Gyldenkilde, Lilli (SF): spm. nr. S 933

Husmark, Birgitte (SF): spm. nr. S 715 (suppl. besv.), 930 og 931

Hækkerup, Klaus (S): spm. nr. S 908

Jacobsen, Kirsten (FP): spm. nr. S 911-913

Mikkelsen, Sonja (S): spm. nr. S 925-927

Møller, Per Stig (KF): spm. nr. S 916 og 917

Severinsen, Hanne (V): spm. nr. S 893

Rechendorff, Torben (KF): spm. nr. S 923

Steenholdt (V): spm. nr. S 915

Thoft, Jens (V): spm. nr. S 891

Thrane, Bodil (V): spm. nr. S 941 og 942

Spm. nr. S 847Til *udenrigsministeren* (15/3 94) af:**Ahlmann-Ohlsen (KF):**

»Vil udenrigsministeren redegøre for regeringens boykotpolitik over for Israel?«

Begrundelse

Formanden for Det Udenrigspolitiske Nævn, Peter Duetoft (CD), udtaler den 15. marts 1994 til Berlingske Tidende, at boykotter-

[Ahlmann-Ohlsen]

klæringerne over for Israel skulle forbydes, sådan som f.eks. Frankrig og USA har gjort.

Svar (7/4 94):

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Regeringen har ingen boykotpolitik over for Israel. Regeringens holdning til den arabiske økonomiske boykot fra 1948 mod Israel er, at denne er i strid med internationale handelsregler. Den har udgjort en hæmsko for fredsprocessen i Mellemøsten, der også drejer sig om regionens økonomiske udvikling. Dette har regeringen ved flere lejligheder, bl.a. under det danske EF-formandskab i første halvår af 1993, understreget over for de arabiske lande, ligesom Fællesskabet også senere har demarcheret over for disse lande. Fra dansk side har man generelt fundet, at der må en fælles EU-lovgivning – snarere end national lovgivning – til for at undgå uheldig konkurrence mellem EU-landene.

I den nuværende situation må en ophævelse af boykotten indgå som et af de tillidsskabende led i den mellemøstlige fredsordning, vi alle håber så stærkt på.

Spm. nr. S 883

Til *udenrigsministeren* (18/3 94) af:

Ahlmann-Ohlsen (KF):

»Kan udenrigsministeren bekræfte, at Danmark vil lukke den danske ambassade i Costa Rica, et af de få demokratier i Mellemamerika?«

Begrundelse

Fra Costa Rica forlyder det, at Danmark vil lukke den danske ambassade i San José. Der er store flygtningestrømme fra bl.a. Nicaragua til Costa Rica, som er et af de få demokratier i området. Bl.a. derfor vil en nedprioritering af dette land være uheldig.

Svar (30/3 94):

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

På mødet i Det Udenrigspolitiske Nævn den 16. december 1993 blev nævnet orienteret om en række omprioriteringer i udenrigstjenesten. Det fremgik heraf, at der i 1994 vil blive oprettet danske repræsentationer i 3 nye hovedmod-

tagerlande for den danske udviklingsbistand, herunder i Nicaragua. Den nye ambassade i Managua, Nicaragua, forventes oprettet pr. 1. september 1994.

Danmark har i dag en ambassade i San José, Costa Rica, som hidtil har varetaget administrationen af den danske udviklingsbistand til landene i Mellemamerika, hvor Nicaragua er det største modtagerland.

Med åbningen af ambassaden i Managua vil Danmark i givet fald have to repræsentationer i Mellemamerika, og som led i udenrigstjenestens løbende prioritering af ressourcerne bl.a. gennem tilpasninger af repræsentationsstrukturen pågår derfor overvejelser om at nedlægge den danske ambassade i San José.

Regeringen vil tage spørgsmålet om repræsentationsforholdene i Mellemamerika op i Det Udenrigspolitiske Nævn i den nærmeste fremtid.

Spm. nr. S 946

Til *undervisningsministeren* (25/3 94) af:

Else Winther Andersen (V):

»Er det med ministerens godkendelse, at man skal over bistandssystemet for at få en stilling som pædagogmedhjælper, og i benægtende fald, hvad har ministeren så tænkt sig at gøre, for at Århusordningen, hvorefter bistandsklienter optrænes over 9 måneder til at blive pædagogmedhjælpere, ikke danner præcedens?«

Begrundelse

Århus Kommune vil have bistandsklienter optrænet over 9 måneder til at blive pædagogmedhjælpere i daginstitutioner. Efter de 9 måneders optræning skal de have tilbudt den første ledige plads i en daginstitution. Dette vil sandsynligvis medføre, at ansøgere til pædagogstudiet ikke kan få en pædagogmedhjælperstilling for at få erhvervserfaring, og derved bliver de ikke optaget på studiet.

Svar (7/4 94):

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Som svar på den første del af spørgsmålet kan jeg oplyse, at undervisningsministeren ikke skal godkende, om en kommune bruger bistandssystemet som led i rekrutteringen af pædagogmedhjælpere.

[Undervisningsministeren]

Som det fremgår af socialministerens svar på spørgsmål nr. S 945, er der heller ikke i bistandsloven bestemmelser om uddannelsesmæssige krav til personalet inden for daginstitutionsområdet.

Den anden del af spørgsmålet vedrører unges mulighed for at opnå relevant erhvervs erfaring i en pædagogmedhjælperstilling med henblik på at søge optagelse på pædagoguddannelsen.

Det er ikke en betingelse for optagelse på pædagoguddannelsen, at man har erhvervs erfaring fra en pædagogmedhjælperstilling.

Optagelsessystemet fungerer således, at man via kvote I optages efter eksamensgennemsnit ved den adgangsgivende eksamen, og i kvote II foretages udvælgelsen individuelt ud fra forskellige relevante kvalifikationskriterier. Relevant erhvervs erfaring kan også indgå i bedømmelsen, men er ikke et krav for optagelse.

5 års relevant erhvervs erfaring er derimod et krav ved optagelse på den særlige »merituddannelse« på pædagoguddannelsen under åben uddannelse.

Samtidig kan jeg oplyse, at jeg netop har nedsat et udvalg, der skal komme med et forslag til en ny uddannelse til pædagogmedhjælper. Det er hensigten at etablere uddannelsen som både en ungdomsuddannelse og en voksenuddannelse med merit for erfarne pædagogmedhjælpere.

Spm. nr. S 907

Til *industri- og samordningsministeren* (22/3 94) af:

Kai Dige Bach (KF):

»Vil ministeren oplyse, på hvilket erfaringsmæssigt grundlag »Erhvervsredegørelse 1993« flere steder fremhæver systemeksport af velfærdssamfundet som en erhvervspolitisk styrkeposition?«

Begrundelse

Spørgsmålet er en opfølgning på besvarelsen af spørgsmål nr. S 717 af 17. februar 1994, stillet af spørgeren. Svaret henviser udelukkende til, at praktiske begrundelser for ministeriets forventninger til de samfundsøkonomiske resultater af velfærdssamfundet udnyttet til systemeksport vil fremgå af det igangværende udredningsarbejde i »Velfærdskommissio-

nen« og »Udvalget for offentligt-privat samspil«. Men disse henvisninger til et først nu påbegyndt udredningsarbejde besvarer ikke, om eksempler på samfundsøkonomiske resultater har været til rådighed for ministeriet, da det i sin »Erhvervsredegørelse 1993« udpegede systemeksport af velfærdssamfundet som en erhvervspolitisk styrkeposition. Dette nye opfølgende spørgsmål har derfor til formål at skabe klarhed over, hvorvidt erhvervsredegørelsens anbefaling på et område, som den selv tillægger væsentlig betydning, er baseret på konkrete danske eksporterfaringer, der var til rådighed for ministeriet ved redegørelsens udarbejdelse, eller dens anbefalinger evt. alene er baseret på en erhvervspolitisk teori.

Svar (5/4 94):

Industri- og samordningsministeren (Mimi Jakobsen):

I »Erhvervsredegørelse 1993« fremhæves det, at samspillet mellem virksomhederne og det offentlige bør udnyttes til at etablere komplette servicesystemer på områder, hvor der kan drages fordel af viden og erfaring hos virksomheder og i det offentlige, især i sundheds-, uddannelses- og socialektoren. Det fremhæves endvidere, at der sandsynligvis kan ske en bedre udnyttelse af det offentliges dobbelte rolle som kvalitetsbevidst efterspørger og serviceproducent, hvilket kan danne basis for systemeksport.

Baggrunden for betragtningerne er, at den danske offentlige sektor er mere veludbygget end i de fleste andre lande, f.eks. inden for social-, uddannelses- og sundhedsområderne samt fysisk infrastruktur. Vi har derfor en lang række erfaringer, som formentlig kan nyttiggøres i forbindelse med, at en lang række lande nu skal til at foretage nogle af de samme investeringer, som vi i Danmark allerede har foretaget.

Vi har dermed nogle gode forudsætninger, som vi i Industri- og Samordningsministeriet arbejder på at få konkretiseret, bl.a. igennem arbejdet i udvalget om offentligt-privat samspil og i kommissionen om fremtidens beskæftigelses- og erhvervsmuligheder.

Systemeksport er afhængig af et effektivt offentligt-privat samspil, hvor virksomhederne kan opbygge deres styrkeposition ved at trække på de erfaringer og kompetencer, som man

[Industri- og samordningsministeren]

har opbygget i det offentlige med henblik på at kunne levere mere integrerede løsninger med produkter, som indgår i sociale systemer.

Det spændende bliver, om vi i de kommende år kan effektivisere samspillet mellem den offentlige og den private sektor og på den måde udnytte vores styrke på området. I øvrigt kan det oplyses, at der i udvalget om offentligt-privat samspil, hvis arbejde forventes afsluttet i juni måned, konkret arbejdes med adskillige projekter med deltagelse fra både den offentlige og den private sektor.

Spm. nr. S 823

Til *trafikministeren* (10/3 94) af:

Kim Behnke (FP):

»Med hvilken begrundelse bliver DSB's koncession med reklamefirmaet Trans-Media ikke udbudt i åben licitation?«

Begrundelse

I mere end 20 år har reklamefirmaet Trans-Media løst opgaver for DSB med opsætning af reklamer på offentligt tilgængelige arealer.

Så sent som i 1985 blev koncessionen, monopol, forlænget uden nogen form for licitation eller udbud.

Spørgsmålet skal derfor afdække, hvilke forhold der gør, at DSB fravælger muligheden for gennem frit udbud at få et antal tilbud at vælge imellem.

Svar (5/4 94):

Trafikministeren (Trøjborg):

DSB oplyser, at man med virkning fra den 1. januar 1990 har indgået en statsforpagtningsaftale med Trans-Media A/S, hvorefter Trans-Media A/S gives nogle rettigheder og DSB til gengæld modtager en forpagtningsafgift i 1993 af størrelsesordenen 20 mio. kr. Aftalen løber indtil videre med et års opsigelse fra begge sider.

Statsforpagtningsaftalen omfatter de samlede aktiviteter i Trans-Media A/S, som indgår i beregningen af forpagtningsafgiften. Disse består ud over Trans-Media A/S' salg og administration af reklamepladser, som DSB råder over, også af salg og administration af reklamepladser i henhold til aftaler indgået mellem Trans-Media A/S og tredjemand, som hoved-

sagelig er private busselskaber, privatbaner og kommuner.

DSB anser det for økonomisk uhensigtsmæssigt at udbyde den del af statsforpagtningsaftalen isoleret, som alene vedrører salg og administration af reklamepladser, som DSB råder over.

Spm. nr. S 824

Til *trafikministeren* (10/3 94) af:

Kim Behnke (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt DSB fremover kan undslå sig for at udbyde forpagtningsaftalen med Trans-Media, jf. EU-reglerne om udbud?«

Begrundelse

Danmark har ratificeret alle EU-regler vedrørende udbud af kontrakter og koncessioner. Det ønskes derfor i svaret oplyst, hvorvidt DSB's kontrakt med Trans-Media også fremover kan blive unddraget et frit udbud.

Svar (5/4 94):

Trafikministeren (Trøjborg):

Kammeradvokaten har oplyst mig følgende: »EU-reglerne om udbud vedrører kun tilfælde, hvor en offentlig myndighed køber en vare eller en tjenesteydelse af en leverandør, mens direktiverne ikke regulerer tilfælde, hvor det er den offentlige myndighed, der sælger en ydelse, i det foreliggende tilfælde reklameplads.«

Forpagtningsaftalen med Trans-Media er som nævnt indgået i 1990, og der gjaldt ifølge Kammeradvokaten ikke dengang regler om udbud af opgaver, der kan betegnes som statslige driftsopgaver. Finansministeriet har imidlertid i januar 1992 udfærdiget et cirkulære om udlicitering af statslige drifts- og anlægsopgaver, og cirkulæret er nu afløst af cirkulære nr. 42 af 1. marts 1994. Efter min opfattelse har forpagtningsaftalen med Trans-Media A/S endnu ikke haft en sådan varighed, at det er aktuelt at overveje et udbud, men Trafikministeriet vil i samråd med det udliciteringsråd, der er nedsat efter § 16 i Finansministeriets nævnte cirkulære, overveje, om der senere bør gennemføres et udbud på dette område.

Spm. nr. S 858

Til *indenrigsministeren* (17/3 94) af:

Tom Behnke (FP):

»Hvad vil ministeren gøre ved de meget store transaktioner af penge ud af Danmark, som nogle udlændinge foretager?«

Begrundelse

I henhold til *Morgenavisen Jyllands-Posten* søndag den 6. marts 1994, side 2, 1. sektion, foretager udlændinge transaktioner af meget store pengebeløb ud af Danmark via sindrige systemer.

En 32-årig tamilsk flygtning har således gennem 2 år sendt 3,2 millioner kroner ud af Danmark.

Politiet kan ikke gøre noget ved det, oplyser politiet i artiklen.

Politiet efterlyser samtidig en politisk stiltingen til disse transaktioner.

Det virker mistænkeligt, når en flygtning på bistandshjælp kan sende beløb i størrelsesordenen 300.000 kr. ud af landet.

Svar (30/3 94):

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Indenrigsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Industriministeriet.

Industriministeriet har oplyst, at med gennemførelsen af 4. kapitalliberaliseringsdirektiv (direktiv 88/361/EØF) fra 1988 blev de tilbageværende danske valutarestriktioner ophævet samtidig med, at der blev fastsat særlige regler for skattekontrol med valuta-indlændinges finansielle aktiver i udlandet i Industriministeriets bekendtgørelse nr. 522 af 31. august 1988 om valutaforhold. Denne skattekontrol fastholdes i lovforslag nr. L 164 (forslag til lov om ændring af skattekontrolloven), som er fremsat af skatteministeren den 19. januar 1994.

Der findes således, når der bortses fra de lande, over for hvilke der er indført embargo eller andre handelsmæssige restriktioner, ingen begrænsninger i adgangen til at foretage transaktioner, hvorved der føres penge ud af landet til et andet land.

Der gælder på dette område ens regler for alle personer, der opholder sig i Danmark.

I det omfang de midler, der sendes ud af landet, måtte være erhvervet ved kriminelle handlinger, vil det henhøre under politiet at foretage den fornødne efterforskning med henblik på, at der ved anklagemyndighedens foranstaltning kan rejses tiltale for en eventuelt begået lovovertrædelse.

Spm. nr. S 854

Til *skatteministeren* (16/3 94) af:

Ole Donner (FP):

»Vil ministeren oplyse, om der ved ikrafttrædelsen af »skattereformens indgreb« mod lempelserne omkring dobbeltbeskatning har været foretaget en synkronisering af de danske traktater med andre lande, f.eks. Portugal?«

Begrundelse

Spørgeren er af den mening, at »skattereformens indgreb« mod lempelserne omkring dobbeltbeskatning har stillet danske investorer dårligere end de traktater, der er indgået med andre lande, f.eks. Portugal. Det siger sig selv, at danske investorer har rettet sig efter de traktater og aftaler, der var gældende på investeringstidspunktet. »Skattereformen«s kortere tidshorisont, der efterleves af Told- og Skattestyrelsen, har derfor medført store tab for danske investorer, der i tillid til de eksisterende traktater havde indledt forretninger med længere tidshorisont, f.eks. 6 måneder.

Svar (5/4 94):

Skatteministeren (Stavad):

Ved »skattereformens indgreb« mod lempelse omkring dobbeltbeskatning er der fastsat udtrykkelige bestemmelser om, at udenlandsk indkomst skal opgøres ligningsmæssigt som nettoindkomst, også når der er tale om indkomstarter, der beskattes i udlandet på bruttobasis, således som tilfældet er for renter, udbytter og royalties.

Hvis udenlandsk investeringer således er foretaget for lånte midler, skal renterne på sådanne lån fragå i den udenlandske indkomst.

På basis af denne nettoindkomst beregnes herefter dansk skat, og skattelempelse gives i denne i overensstemmelse med lempelsesbestemmelsen i dobbeltbeskatningsoverenskomsten med det land, som indkomsten stammer fra.

[Skatteministeren]

Der er tale om interne ligningsmæssige regler. Disse gælder fuldstændig ens, uanset fra hvilket udland indkomsten stammer, det være sig Portugal eller et hvilket som helst andet land.

Det er op til hvert enkelt land at fastsætte sine egne interne ligningsmæssige regler.

Indgåelsen af dobbeltbeskatningsaftaler ændrer ikke ved dette.

Der er ikke ved »skattereformens indgreb« sket nogen ændringer i bestående dobbeltbeskatningsaftaler.

Spm. nr. S 897

Til *sundhedsministeren* (21/3 94) af:

Peter Duetoft (CD):

»Kan ministeren bekræfte de oplysninger vedrørende screening af alt donorblod for HTLV-I- og -II-virus, der fremgår af et indlæg i Weekendavisen den 11. marts 1994 af henholdsvis en professor, dr.med., og en overlæge, dr.med.?«

Begrundelse

Prioritering af udgifterne til sundhedsområdet i almindelighed er et særdeles følsomt politisk emne, og spørgsmål vedrørende donorblod er det i særdeleshed. Derfor er anvendelse af et forsigtighedsprincip både forståelig og nødvendig, men det er beklageligt, hvis der lægges beslag på offentlige midler i betydeligt omfang som følge af en mediebåret udbredelse af overdreven eller ubegrundet angst i befolkningen og vel at mærke midler, hvis nyttevirkning kunne antages at være betydeligt større ved anvendelse på andre områder.

Svar (30/3 94):

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Screeningen af donorblod for HTLV-virus iværksættes ligesom i Sverige som en forsøgsordning foreløbig for ét år. Udgifterne til forsøgsordningen er anslået til ca. 20 mio. kr.

Som anført i det i spørgsmålet omtalte indlæg antages det, at forekomsten af HTLV-smitte blandt danske bloddonorer er meget lav. Udenlandske undersøgelser viser desuden, at mindre end 5 pct. af de personer, der smittes, vil udvikle sygdom som følge af smitten.

Jeg har imidlertid besluttet at iværksætte denne forsøgsordning dels af hensyn til befolkningens tillid til donorblodet, dels for at tilvejebringe en præcis viden om HTLV-virusets forekomst blandt bloddonorerne med henblik på, at det fornødne grundlag for en stillingtagen til, om der er behov for at videreføre ordningen, kan være til stede.

Spm. nr. S 906

Til *indenrigsministeren* (22/3 94) af:

Pernille Frahm (SF):

»Vil ministeren oplyse, om der kan ydes vederlag til formænd for § 17, stk. 4-udvalg i kommunerne ud over de i bekendtgørelse nr. 82 af 19. februar 1993 ekspliciterede, f.eks. formænd for beskæftigelsesudvalg?«

Svar (30/3 94):

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg kan oplyse, at det fremgår af § 1 i Indenrigsministeriets bekendtgørelse om vederlag til formænd for kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes udvalg (bekendtgørelse nr. 82 af 19. februar 1993, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1171 af 23. december 1993), at der kan ydes vederlag til formænd for stående udvalg, formænd for børn og unge-udvalget efter § 126 i lov om social bistand, formænd for et eventuelt beskæftigelsesudvalg og formænd for skatteankenævnet. I kommuner med magistratsordning kan der ikke ydes vederlag til formænd for de faste udvalg.

Når der ses bort fra formænd for et eventuelt beskæftigelsesudvalg, er der således ikke efter bekendtgørelsen mulighed for at yde vederlag til formænd for et særligt udvalg, som kommunalbestyrelsen nedsætter i henhold til § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 526 af 22. juni 1993) til varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner for kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget eller de stående udvalg.

Der er således ikke i almindelighed adgang til at yde vederlag til formænd for de såkaldte § 17, stk. 4-udvalg.

Spm. nr. S 898

Til *sundhedsministeren* (21/3 94) af:

Martin Glerup (S):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om mulige sammenhænge mellem giftstoffer/miljøfremmede stoffer i Danmarks grund- og drikkevand og befolkningens sundhedsrisiko?«

Begrundelse

Vandmiljøplanens overvågningsprogram har påvist miljøfremmede stoffer fra gamle lossepladser, pesticidrester fra landbrugsdrift m.v. samt stigende nitratindehold i grundvandet. Da 98 pct. af Danmarks drikkevandsforsyning stammer direkte fra grundvandet, er det vigtigt for befolkningens adgang til uforurenat vandforsyning, at vandkvaliteten er i orden.

Sundhedsministeriets forskningsrapport om middellevetid viser en foruroligende ringe forbedring af middellevetiden i Danmark de sidste 15 år i sammenligning med andre lande, som vi normalt sammenligner os med.

Derfor vil jeg med spørgsmålet gerne have afklaret, hvorvidt den stigende miljøbelastning – her i form af grundvandsforurening – er inddraget i vurderingen af befolkningens sundhedstilstand.

Svar (5/4 94):

Sundhedsministeren (Torben Lund):

I anledning af spørgsmålet har jeg rådført mig med Sundhedsstyrelsen, som tillige har anmodet Miljøstyrelsen om en udtalelse. På baggrund af de oplysninger, jeg har modtaget, kan jeg oplyse følgende:

Sammenlignet med andre lande har Danmark drikkevand af en meget høj kvalitet. Den relativt ringere udvikling i middellevetiden – eller andre tegn på forringet sundhedstilstand i Danmark i forhold til andre lande – kan derfor ikke forklares ved forekomsten af giftstoffer/miljøfremmede stoffer i grundvandet.

Drikkevand i Danmark er for den langt overvejende del baseret på indvinding af uforurenat grundvand via et velfungerende decentralt vandforsyningssystem. Det er derfor foruroligende, at der er fundet pesticidrester i cirka seks procent af borerne.

Kravene til kvaliteten af drikkevand er fastsat så restriktivt, at der – så vidt vi ved i dag – skal betydelige overskridelser til, før en sundhedsskadelig effekt kan registreres. Der er hidtil ikke påvist en sammenhæng mellem overskridelser af drikkevandskrav og befolkningens sundhedstilstand lokalt.

Det er imidlertid endnu uafklaret, om det er muligt at gennemføre en videnskabeligt pålidelig undersøgelse af sammenhængen mellem drikkevandsforurening og befolkningens sundhedsrisiko.

Dette spørgsmål undersøges for tiden af en ekspertgruppe, som Sundhedsstyrelsen har nedsat.

Spm. nr. S 933

Til *arbejdsministeren* (24/3 94) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Kan ministeren garantere, at der kan konfliktes fra 1. dag til støtte for et krav om, at udstationerede arbejdstagere overenskomstdækkes, såfremt det foreliggende forslag til direktiv om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser gennemføres?«

Begrundelse

Det foreliggende forslag indebærer, at værtslandets regler for løn- og ansættelsesforhold først skal gælde efter 1 måneds udstationering. Det er et tosset princip, men det er yderligere uacceptabelt, hvis der ikke er garanti for, at fagbevægelsen kan konflikte fra 1. dag for at få etableret de løn- og ansættelsesforhold, fagbevægelsen mener skal gælde for det pågældende arbejde. Det store problem er, om en sådan konflikt med sikkerhed kan siges at være i overensstemmelse med også EF-retten. Det er væsentligt at få oplyst ministerens vurdering heraf, og det afgørende er at få at vide, om en sådan overensstemmelse kan garanteres eller ej.

Svar (29/3 94):

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Spørgsmålet om konfliktretten fra 1. dag har været et af de punkter, vi fra regeringens side og med arbejdsmarkedets parter fulde tilslutning har rejst over for Kommissionen.

[Arbejdsministeren]

Kommissionen har utvetydigt fastslået, at forslaget ikke på nogen måde får indvirkning på aktionsretten i henhold til dansk lovgivning.

Vi arbejder derfor nu på at få denne klare tilkendegivelse fra Kommissionens side indarbejdet i selve direktivteksten.

Supplerende svar på skriftligt besvaret spørgsmål:**Ad spm. nr. S 715**

Fra sundhedsministeren er modtaget supplerende svar på et af medlem af Folketinget Birgitte Husmark (SF) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende 1993-94, forhandlingerne sp. 7803, var sålydende:

Til *sundhedsministeren* (14/2 94) af:

Birgitte Husmark (SF):

»Vil ministeren i forlængelse af besvarelsen af spørgsmål nr. S 609 og S 610 oplyse, om der i tidsrummet fra 23. juli 1992 til 18. november 1993 blev afholdt møder i regeringens specialudvalg for sundhedsspørgsmål om direktivforslaget om andre tilsætningsstoffer i levnedsmidler end farve- og sødestoffer?«

Supplerende svar (6/4 94):

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Spørgsmålet vedrørte afholdelse af møder i sundhedsspecialudvalget i perioden 23. juli 1992 til 18. november 1993 om direktivforslaget vedrørende andre tilsætningsstoffer end farve- og sødestoffer.

I svaret blev oplyst, at der ikke i den nævnte periode blev afholdt møder i udvalget om dette forslag. Møder i specialudvalget om forslaget blev afholdt den 25. november og 2. december 1993. Dette er korrekt.

Supplerende blev imidlertid oplyst, at der under det belgiske formandskab (1. juli-31. december 1993) ikke blev afholdt møder i Rådets arbejdsgruppe vedrørende det omhandlede direktivforslag. Dette har efterfølgende vist sig ikke at være korrekt.

Der blev afholdt møder i rådsarbejdsgruppen den 15.-16. juli, den 13.-14. september, den 29.-30. september og den 20.-22. oktober 1993.

Den fejlagtige supplerende oplysning og den sene korrektion skyldes en administrativ fejl i Sundhedsministeriet, hvilket jeg meget beklager.

Spm. nr. S 930

Til *industri- og samordningsministeren* (24/3 94) af:

Birgitte Husmark (SF):

»Har regeringen på noget tidspunkt i forhandlingerne om EF-direktiverne om søde-, farve- og andre tilsætningsstoffer stillet krav om, at alt det materiale, som indgår i Den Videnskabelige Komités bedømmelse af et stofs sundhedsskadelige virkning, er offentligt tilgængeligt?«

Begrundelse

Den Videnskabelige Komité accepterer i dag, at upubliceret og hemmeligholdt materiale ligger til grund for f.eks. dens toksikologiske vurderinger. Dette er et unødvendigt hemmelighedskræmmeri, som forhindrer offentligheden og uafhængige forskere i at gennemgå det materiale, der ligger til grund for komiteens anbefalinger.

Svar (5/4 94):

Industri- og samordningsministeren (Mimi Jakobsen):

Arbejdet i Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler foregår uafhængigt af forhandlingerne om direktivforslag i Rådet. Udtalelser fra komiteen indgår som baggrundsmateriale i forbindelse med Kommissionens udarbejdelse af direktivforslag m.v., men der kan ikke fra en medlemsstats side øves indflydelse på komiteens arbejde. Komiteen er et uafhængigt rådgivende organ, som er nedsat ved Kommissionens afgørelse 74/234 af 16. april 1974.

På denne baggrund har regeringen ikke under direktivforhandlingerne fremsat krav til komiteens forretningsgang, herunder spørgsmålet om offentlig indsigt i det materiale, som komiteen lægger til grund for sine toksikologiske vurderinger.

Det kan oplyses, at komiteen i sit arbejde anvender al tilgængelig viden, det vil sige publiceret såvel som upubliceret materiale. Upubliceret materiale er som regel udarbejdet af in-

[Industri- og samordningsministeren]

dustrien på baggrund af myndighedernes faglige krav og indeholder ofte informationer af fortrolig art, som kan begrænse mulighederne for offentliggørelse. Alt publiceret materiale er i sagens natur offentligt tilgængeligt.

Denne fremgangsmåde benyttes også i andre internationale organer som f.eks. JECFA i FAO/WHO-regi (Joint Expert Committee on Food Additives) og i Levnedsmiddelstyrelsen ved vurdering af ansøgninger om optagelse af nye stoffer på positivlisten.

Det er regeringens generelle holdning, at der bør være størst mulig åbenhed omkring de ekspertvurderinger, som for eksempel udarbejdes i forbindelse med administrationen af levnedsmiddellovgivningen.

Det kan oplyses, at Levnedsmiddelstyrelsen i overensstemmelse med denne politik har rejst spørgsmålet om åbenhed i Den Videnskabelige Komité. Spørgsmålet blev drøftet med komiteen på et møde afholdt i København i juni 1993, hvor styrelsens medarbejdere havde lejlighed til at drøfte arbejdet med komiteens medlemmer og med Kommissionen. Det er på denne baggrund vurderingen, at der er en positiv indstilling til i højere grad at sikre offentlighedens adgang til det materiale, som ligger til grund for de videnskabelige vurderinger og konklusioner.

Spm. nr. S 931

Til *industri- og samordningsministeren* (24/3 94) af:

Birgitte Husmark (SF):

»Mener ministeren, at det er af vital sundhedsmæssig betydning for de danske forbrugere at forhindre, at anvendelsen af BHT (E 321) med EF's »diversedirektiv« bliver tilladt til andre varegrupper end tyggegummi?«

Begrundelse

BHT har igennem de sidste 10 år været kendt for at give biokemiske effekter i humane celler. I Danmark er brugen af dette stof derfor begrænset til tyggegummi, men i det foreliggende EF-direktiv om andet end farve- og sødestoffer er anvendelsen af dette stof også udvidet til forskellige fedtstoffer.

Svar (5/4 94):

Industri- og samordningsministeren (Mimi Jakobsen):

Spørgsmålet har været forelagt Sundhedsministeriet, som – efter indhentet udtalelse fra Levnedsmiddelstyrelsen – oplyser, at det ikke vil være af vital sundhedsmæssig betydning for den danske forbruger at forhindre anvendelsen af BHT i overensstemmelse med forslaget til »diversedirektiv«.

Denne opfattelse bygger blandt andet på vurderinger af stoffet foretaget af EU's Videnskabelige Komité for Levnedsmidler og FAO/WHO-organet JECFA (Joint Expert Committee on Food Additives).

Jeg kan henholde mig til denne udtalelse.

Spm. nr. S 908

Til *trafikministeren* (22/3 94) af:

Klaus Hækkerup (S):

»Kan ministeren oplyse, hvorledes statens anlægsudgifter til motorveje m.v., hovedlandeveje m.v. og øvrige vejanlæg (broer m.v.) fordeles sig i 1993 på hovedlandsdelene (Jylland, Fyn, hovedstadsområdet og øerne i øvrigt)?«

Begrundelse

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. S 400 den 2. februar 1990.

Svar (5/4 94):

Trafikministeren (Trøjborg):

De statslige anlægsudgifter har i 1993 fordelt sig som følger på Jylland, Fyn, hovedstadsregionen og øerne i øvrigt (mio. kr., ekskl. moms):

	Jylland	Fyn	HR	Øerne i øvrigt
Motorveje	514	0	0	43
Hovedlande- veje	111	4	9	12
Andet (cykelstier)	37	0	0	11
I alt	662	4	9	66

Jeg gør opmærksom på, at der er tale om foreløbige regnskabstal, og at der derfor kan forekomme mindre afvigelser ved den endelige regnskabsaflæggelse.

Spm. nr. S 911

Til *skatteministeren* (22/3 94) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren lave en oversigt over, hvilke reguleringer der har været i grænsebeløbet mellem den almindelige lejeværditakst og den såkaldte millionærtakst siden 15. alm. vurdering?»

Begrundelse

Ved den seneste almindelige ejendomsvurdering skete der ikke en opregulering af den almindelige grænse for, hvornår man skal gå fra den almindelige lejeværdibeskatning til den høje millionærtakst. Dette er sket tidligere. Begrundelsen for at opregulere grænseværdien (1,4 mio. kr.) har været, at man kun skulle betale normal lejeværdisats af et såkaldt almindeligt hus, uanset at dette var beliggende i et dyrt område af landet. Denne praksis har man fraveget i forbindelse med den seneste almindelige ejendomsvurdering.

Svar (5/4 94):

Skatteministeren (Stavad):

15. alm. vurdering fandt sted i 1973.

De efterlyste oplysninger fremgår af nedenstående bilag.

Grænsen mellem høj og lav lejeværdibeskatning blev i 1986 med virkning fra og med indkomståret 1987 sat op fra 646.300 kr. til først 851.200 kr. og kort efter 1.200.000 kr. Baggrunden for forhøjelserne var de dengang stærkt stigende ejendomspriser.

I forbindelse med 19. alm. vurdering i 1992 skete der ingen ekstraordinær regulering af ovennævnte grænse. Dette må bl.a. ses på baggrund af den i forhold til 1986 mere beherskede udvikling af ejendomspriserne.

Kolonne 1 (år) refererer til det indkomstår, hvor der blev beregnet lejeværdi ud fra det angivne beregningsgrundlag. De år, hvor der kom en almindelig vurdering, er understreget.

Kolonne 2 (grænse) og kolonne 3 (reguleret grænse efter personskattelovens § 20) refererer til den efterlyste grænse mellem høj og lav lejeværdibeskatning.

Bilag

År	Grænse	Reg. grænse	Beregningsgrundlag
1973	400.000 ¹⁾	400.000 ¹⁾	100 pct. af 13. alm. i 1965
1974	400.000 ¹⁾	400.000 ¹⁾	100 pct. af 13. alm. i 1965
1975	600.000	600.000	115 pct. af 15. alm. i 1973
1976	600.000	600.000	125 pct. af 15. alm. i 1973
1977	600.000	600.000	130 pct. af 15. alm. i 1973
1978	615.000	615.000	100 pct. af 15. alm. i 1973
1979	750.000	750.000	100 pct. af 16. alm. i 1977
1980	1.000.000	1.000.000	135 pct. af 16. alm. i 1977
1980	1.000.000	1.000.000	135 pct. af 16. alm. i 1977
1981	646.300	700.000	100 pct. af 17. alm. i 1981
1983	646.300	771.100	100 pct. af reg. ²⁾ i 1982
1984	646.300	802.100	100 pct. af reg. i 1983
1985	646.300	818.300	100 pct. af reg. i 1984
1986	646.300	834.400	100 pct. af reg. i 1985
1987	1.200.000	1.200.000	100 pct. af 18. alm. i 1986
1988	1.200.000	1.248.000	100 pct. af reg. i 1987
1989	1.200.000	1.298.400	100 pct. af reg. i 1988
1990	1.200.000	1.366.800	100 pct. af reg. i 1990
1991	1.200.000	1.363.820	100 pct. af reg. i 1991
1992	1.200.000	1.390.800	100 pct. af 19. alm. i 1992
1993	1.200.000	1.440.000	100 pct. af reg. i 1993
1994	1.200.000	1.483.200	100 pct. af reg. i 1994

¹⁾ Ikke ejendomme bygget eller købt før 8. december 1969.

²⁾ Fra og med 1982 blev der indført årlige reguleringer.

Spm. nr. S 912

Til *skatteministeren* (22/3 94) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange pensionister der betaler forhøjet lejeværditakst før og efter den nye ejendomsvurdering?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 911.

Foreløbigt svar (5/4 94):

Skatteministeren (Stavad):

Der findes ikke umiddelbart tilgængelige oplysninger om, hvor mange pensionister der betaler forhøjet lejeværdi før og efter den 19. alm. vurdering. Det har heller ikke været muligt at udarbejde et nogenlunde sikkert skøn.

Told- og Skattestyrelsen arbejder videre med mulighederne for at tilvejebringe grundlag for besvarelse af spørgsmålet.

Spm. nr. S 913

Til *skatteministeren* (22/3 94) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange enfamiliehuse til helårsbeboelse der før og efter den nye ejendomsvurdering betaler »millionærtakst«, 6 pct. lejeværdi af egen bolig?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 911.

Foreløbigt svar (5/4 94):

Skatteministeren (Stavad):

Den 18. alm. vurdering pr. 1. januar 1986 var grundlag for beskatning af lejeværdi af egen bolig i indkomståret 1987, hvor den såkaldte progressionsgrænse for beskatning af lejeværdi af egen bolig var 1,2 mio. kr. Der var ved 18. alm. vurdering 36.330 enfamiliehuse, for hvilke ejendomsværdien var ansat over 1,2 mio. kr.

De årsregulerede værdier pr. 1. januar 1991 var grundlag for beskatning af lejeværdi af egen bolig i 1991, hvor progressionsgrænsen var 1.363.200 kr. Det skønnes, at 8.300 enfami-

liehuse var ansat med en ejendomsværdi over denne grænse.

Den 19. alm. vurdering pr. 1. januar 1992 var grundlaget for beskatning af lejeværdi af egen bolig for 1992, hvor progressionsgrænsen var 1.390.800 kr. Det skønnes, at 8.600 enfamiliehuse var ansat med en ejendomsværdi over denne grænse. For 1993 skønnes 7.000 enfamiliehuse at være ansat med en ejendomsværdi over progressionsgrænsen, og for 1994 skønnes antallet at falde til ca. 6.400 ejendomme.

Spm. nr. S 925

Til *arbejdsministeren* (23/3 94) af:

Sonja Mikkelsen (S):

»Hvad er forklaringen på, at forsikringselskaber kan afvise at forsikre grupper af lønmodtagere og enkeltpersoner på baggrund af lønmodtagernes erhverv, uden at den øgede invaliditetsrisiko eller dødelighed, som erhvervet åbenbart giver anledning til, giver sig udslag i anerkendelse af lidelser som arbejdsbetingede hos de samme grupper?«

Begrundelse

Forsikringselskaber, der udbyder pensions- og livsforsikringsservice, kan lovligt nægte at optage grupper på arbejdsmarkedet eller enkeltpersoner på baggrund af det erhverv, de tilhører.

Det er de enkelte erhvervsgruppers dødelighed og invaliditetsrisiko, der bruges til at afvise grupper eller enkeltpersoner.

De samme grupper af lønmodtagere kan imidlertid have vanskeligheder med at få anerkendt lidelser som arbejdsbetingede. Der er således ingen parallelitet imellem begrænsede eller manglende muligheder for at tegne pensions- og livsforsikringer og at få anerkendt sygdomme som arbejdsbetingede, hvilket efterlader en gruppe af lønmodtagere uden mulighed for at sikre sig selv og deres familier økonomisk ved en ulykke eller et dødsfald.

Svar (7/4 94):

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg kan oplyse, at der er tale om to forskellige former for forsikringsforretninger, nemlig arbejdsskadeforsikringen, der reguleres af So-

[Arbejdsministeren]

cialministeriet, og pensions- og livsforsikringen, der ligger inden for Industriministeriets område. Til brug for besvarelsen har jeg derfor indhentet udtalelse fra både Socialministeriet og Industri- og Samordningsministeriet og kan på den baggrund oplyse følgende:

Arbejdsskadeforsikringen er en lovpligtig forsikring, som alle arbejdsgivere skal tegne for deres ansatte. 20 forsikringsselskaber har koncession til at tegne arbejdsskadeforsikringer, og disse selskaber har en pligt til at tegne arbejdsskadeforsikringer ved anmodning.

Pensions- og livsforsikringer er derimod forsikringsordninger, der er frivillige ordninger for såvel kunderne som for forsikringsselskaberne, dvs. at der for disse forsikringer gælder princippet om kontraktfrihed.

Forsikringsselskaberne har således ikke en pligt til at tegne en forsikring.

I disse tilfælde afgives ved forsikringsbegæringen bl.a. helbredsoplysninger, og forsikringsselskabet afgør på baggrund af disse, om der kan tegnes forsikring og i givet fald på hvilke vilkår.

Spm. nr. S 926

Til *arbejdsministeren* (23/3 94) af:

Sonja Mikkelsen (S):

»Vil ministeren oplyse, om der er sammenhæng imellem de enkelte erhvervs dødelighed og invaliditetsrisiko og så den arbejdsmiljømæssige indsats for at nedbringe arbejdsbetingede lidelser i pågældende erhverv fra det offentlige side, og samtidig oplyse, i hvor stor udstrækning overdødelighed og øget invaliditetsrisiko i de enkelte erhverv spiller en rolle for virksomhedernes betaling til arbejdsskadeforsikringen?»

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 925.

Svar (7/4 94):

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Vedrørende den første del af spørgsmålet om sammenhængen mellem invaliditets- og dødelighedsrisikoen i de enkelte erhverv og den arbejdsmiljømæssige indsats kan jeg oplyse følgende:

Den del af arbejdsmiljøindsatsen, der varetages af det offentlige, hvilket primært vil sige Arbejdstilsynet, bygger på eksisterende dokumentation omkring arbejdsmiljømæssige påvirkninger og helbredsforhold m.m. inden for de enkelte områder/brancher.

I dokumentationsgrundlaget, som prioriteringen foretages på grundlag af, indgår blandt andet oplysninger om erhvervenes dødelighed og invaliditet, herunder oplysninger om, hvilke sygdomme der har ført til henholdsvis død og invaliditet. Jeg kan derfor bekræfte, at der er en sammenhæng mellem den arbejdsmiljømæssige indsats og risikoen for invaliditet og død i de enkelte erhverv.

Vedrørende spørgsmålet om, i hvor stor udstrækning overdødelighed og øget invaliditetsrisiko i de enkelte erhverv spiller en rolle for virksomhedernes betaling til arbejdsskadeforsikringen, har jeg indhentet udtalelse fra Socialministeriet og Industri- og Samordningsministeriet, da præmiebetaling til arbejdsskadeforsikringer ikke henhører under min ressort. På den baggrund kan jeg oplyse følgende:

Arbejdsgivernes præmiebetaling fastsættes af forsikringsselskaberne. Hvert forsikringsselskab har udarbejdet en tarif for arbejdsskadeforsikringer. Tariffen angiver præmien pr. helårsarbejder for forskellige erhverv. Udarbejdelsen af tariffen sker på grundlag af de hidtidige erfaringer med hensyn til erstatningsudbetalinger og generelle forventninger med hensyn til arten og omfanget af fremtidige skader.

Ved fastsættelsen af præmien for den enkelte virksomhed tages der udgangspunkt i tariffen. Hver virksomhed henføres til et bestemt erhverv, og præmien fastsættes i princippet som satsen for det pågældende arbejde ganget med antallet af helårsarbejdere i virksomheden.

For mindre virksomheder vil den faktiske præmie som hovedregel ikke afvige fra den præmie, som beregnes på grundlag af tariffen. Det er dog ikke ualmindeligt, at interesseorganisationer går ind og forhandler om præmiefastsættelse for hele brancher.

Større virksomheder har også mulighed for at forhandle sig frem til en præmie, som afviger fra tariffen. I denne forbindelse kan der tages hensyn til virksomhedens hidtidige skadesforløb og virksomhedens aktuelle arbejdsmiljø, men konkurrencen imellem forsikringssels-

[Arbejdsministeren]

skaberne kan også spille en rolle, herunder konkurrencen på markedet for andre erhvervsforsikringer. Virksomhedens mulighed for at reagere, hvis den er utilfreds med forsikrings-selskabets præmiefastsættelse, er at skifte forsikringsselskab.

En generel arbejdsrelateret overdødelighed eller lignende inden for et erhverv vil derfor få indflydelse på virksomhedernes præmiebetaling til forsikringsselskabet i overensstemmelse med ovenstående generelle retningslinjer.

Spm. nr. S 927

Til *arbejdsministeren* (23/3 94) af:

Sonja Mikkelsen (S):

»Vil ministeren rette henvendelse til industriministeren med henblik på at sikre parallelitet imellem lønmodtagernes forsikringsmuligheder og behandlingen af arbejdsskadesager eller på anden måde sikre, at tomrummet udfyldes, så ingen lønmodtagere på grund af deres erhverv er uden mulighed for forsikring eller arbejdsskadeerstatning?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 925.

Svar (7/4 94):

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Spørgsmålet vedrører forhold mellem industriministerens og socialministerens ressort, idet arbejdsskadeforsikringen hører under socialministerens område, mens de øvrige frivillige forsikringsordninger hører under industriministerens område.

Jeg mener derfor, at eventuelle initiativer som udgangspunkt bør tages af socialministeren eller industriministeren. Det er dog min opfattelse, at det i givet fald vil være vanskeligt at sikre parallelitet imellem en obligatorisk forsikringsordning som arbejdsskadeforsikringen og en frivillig forsikringsordning som pensions- og livsforsikringerne.

Spm. nr. S 916

Til *statsministeren* (22/3 94) af:

Per Stig Møller (KF):

»Vil statsministeren i forbindelse med regeringens reviderede skøn over udviklingen i antallet af orlovstagere fremlægge dokumentation for regeringens forudsætning om, at udgifterne til orlovsordningerne fuldt ud finansieres af nedgang i udgifterne til dagpenge og konthjælp?«

Begrundelse

Offentligheden får fra fagministrene vidt forskellige oplysninger om orlovens omfang. Af opklarende hensyn ønskes derfor regeringschefens definitive vurdering af, hvilken information der skal lægges til grund i de videre vurderinger af orlovsordningernes omfang og derved indflydelse på samfundsøkonomien.

Svar (30/3 94):

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

På kort sigt må orlovsordningerne skønnes at være udgiftsneutrale for den offentlige sektor under ét. Der er tidligere redegjort for spørgsmålet i en række svar på spørgsmål fra Folketingets udvalg, f.eks. Politisk-Økonomisk Udvalgs spørgsmål 47 til finansministeren, Finansudvalgets spørgsmål 2 til finansministeren om forslag til finanslov for 1994 samt spørgsmål 19 til arbejdsministeren vedrørende forslag til finanslov for 1994.

Vurderingen af, om ordningerne er udgiftsneutrale, kan i princippet aldrig efterprøves eller dokumenteres. Det skyldes, at arbejdsmarkedet er dynamisk – stillinger oprettes, nedlægges og omdefineres hele tiden, og virksomhedernes afsætning svinger i konjunkturforløbet. Det er derfor i praksis vanskeligt at give et præcist skøn over de isolerede virkninger af orlov i en privat eller offentlig virksomhed eller for samfundsøkonomien som helhed.

De grundliggende betragtninger, der ligger bag vurderingen af udgiftsneutralitet på kort sigt, er:

Den samlede beskæftigelse påvirkes næppe i større omfang af orlovsordningerne på kort sigt. Personaleomlægning, oprettelse og nedlæggelse af job foregår relativt upåvirket af orlov, når ledigheden er så stor som nu.

[Statsministeren]

Når en ledig går på orlov, giver det anledning til en offentlig besparelse, fordi orlovsydelserne – med undtagelse af ydelsen til uddannelsesorlov – er lavere end det gennemsnitlige dagpengeniveau. Ledige udgør 45 pct. af orlovstagerne.

Godt halvdelen af de beskæftigede, der tager orlov, er ansat i den offentlige sektor. I det omfang disse stillinger ikke genbesættes, frigøres midler, der – såfremt de ikke udnyttes til omprioriteringer – indebærer offentlige besparelser.

Samlet må det skønnes, at med en indirekte og direkte genbesættelse på 75 pct. er ordningerne udgiftsneutrale på kort sigt.

Men selv hvis den direkte og indirekte genbesættelsesprocent skulle være lavere end 75, kan ordningerne stadig være udgiftsneutrale. I dette tilfælde vil besparelsen ikke vise sig på dagpenge- og kontanthjælpsområdet, men i form af lavere samlede offentlige lønudgifter.

Spm. nr. S 917

Til statsministeren (22/3 94) af:

Per Stig Møller (KF):

»Er statsministeren enig med arbejdsministeren, der i Børsen den 22. marts 1994 anslår, at omfanget af orlov i 1994 vil udgøre 55.000-60.000 helårspersoner, eller med finansministeren og økonomiministeren, der ifølge Ritzaus Bureau samme dag anslår orlovens omfang til 30.000 helårspersoner?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 916.

Svar (30/3 94):

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Det er på nuværende tidspunkt særdeles vanskeligt at skønne over antallet af helårspersoner, der i løbet af 1994 er på orlov.

Der foreligger kun tal for orlovsordningerne for de første 2½ måned af 1994. Disse tal tyder på en markant stigning i antallet af orlovspersoner. Det er dog vanskeligt at fremskrive, om den høje tilgang i de første måneder vil fortsætte i resten af året, eller om der er tale om ekstraordinært høje tal bl.a. som følge af, at der er sket en ophobning af ansøgninger i løbet af 2. halvår 1993.

Vurderingen vanskeliggøres yderligere af, at tallene for bevillingerne har svinget meget fra uge til uge. Bortset fra de allerseneste ugetal, som viste en stor stigning, har der været tale om en faldende tendens fra uge til uge i løbet af de første 2½ måned.

Der vil ved fremlæggelsen af »Økonomisk oversigt« i maj 1994 blive præsenteret et mere sikkert skøn.

Spm. nr. S 893

Til statsministeren (21/3 94) af:

Hanne Severinsen (V):

»Vil statsministeren på baggrund af de oplysninger, som Ekstra Bladet er fremkommet med den 20. marts 1994 om Socialdemokratiets kontakt med DDR's kommunistiske parti, foranledige en nærmere undersøgelse af, i hvilket omfang der er sket overtrædelse af dansk lovgivning?«

Begrundelse

Specielt graverende forekommer det at være, at Lasse Budtz formentlig med viden fra daværende udenrigsminister Kjeld Olesen og fra Det Udenrigspolitiske Nævn i august 1982 fortalte den østtyske ambassadør, hvad Kjeld Olesen som formand for EF's Ministerråd ville fortælle USA's præsident, Ronald Reagan, om NATO's opstilling af a-raketter i Vesteuropa.

Svar (30/3 94):

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Den artikel i Ekstra Bladet den 20. marts 1994, hvortil spørgeren henviser, giver ikke regeringen anledning til at tage retslige skridt.

Spm. nr. S 923

Til trafikministeren (23/3 94) af:

Torben Rechendorff (KF):

»Hvad agter ministeren at foretage sig i anledning af, at flertallet i Københavns Amtsråd nu ikke længere vedstår aftalen mellem amtsrådet og staten vedrørende udvidelsen af Helsingørmotorvejen?«

Begrundelse

Af Trafikministeriets redegørelse »Trafik

[Torben Rechendorff]

2005« fremgår det, at staten og Københavns Amt har indgået en principaftale om medfinansiering af fire vejanlæg i hovedstadsområdet. Videre fremgår det, at der bl.a. er tale om »en udvidelse af den nordlige del af Motorringvejen fra 4 til 6 spor«.

Ifølge presseforlydender er flertallet i Københavns Amdsråd nu løbet fra den indgåede aftale.

Svar (5/4 94):

Trafikministeren (Trøjborg):

I fællesskab mellem Københavns Amt og staten blev der sidste år udarbejdet et udkast til aftale om samfinansiering af i alt fire vejprojekter i Københavns Amt. Aftalen omfattede blandt andet en udvidelse af Helsingørsmotorvejen fra fire til seks spor.

Københavns Amt har i brev af 18. marts 1994 meddelt mig, at amtsrådet ikke har kunnet godkende det ovennævnte aftaleudkast. Der foreligger herefter en ny situation, hvor jeg vil overveje de forskellige problemer og muligheder.

Spm. nr. S 915

Til *sundhedsministeren* (22/3 94) af:

Steenholdt (V):

»Vil ministeren oplyse, om Sundhedsministeriet ligger inde med oplysninger om, hvor mange og hvilke fangere fra Thuleområdet der var med i oprydningen i forbindelse med flystyrtet ved Thule i 1968, samt oplyse, om Sundhedsministeriet har fået oplysninger fra de skiftende læger i Thule om sygdomme, som kan sættes i forbindelse med oprydningsarbejdet fra flystyrtet?«

Begrundelse

Spørgeren stiller spørgsmålet, da spørgeren har den mening, at grønlændere, som har været med i oprydningen, ikke er blevet kontaktet af og heller ikke selv har kontaktet de danske myndigheder.

Spørgeren synes også, at det er fuldstændig uacceptabelt at høre, at amerikanerne selv holdt sig på lang afstand af stedet og i første omgang sendte Thulefangerne til selve ulykkesstedet vel vidende, at stedet var livsfarligt.

At tvangsforflytte folk fra deres gamle fangststeder og bopladser og til sidst sende deres forsørgere til plutoniumbelagt område kan enhver tolke som et bevidst ønske om udslettelse af minoriteterne i området.

Svar (5/4 94):

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Sundhedsstyrelsen har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Det kan oplyses, at Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi (DIKE) har et register over de Thulearbejdere og de grønlandske fangere, som man har oplysning om deltog i oprydningsarbejdet efter Thuleulykken

Af Sundhedsstyrelsens redegørelse af 1991 vedrørende de undersøgelser af danske statsborgere, der opholdt sig på Thule Air Base i perioden 21.1.-17.9.1968, fremgår det, at den arbejdsmedicinske helbredsundersøgelse, der blev tilbudt samtlige personer, som man havde oplysning om havde opholdt sig på Thulebasen i oprydningsperioden i 1968, også omfattede 13 grønlændere, som man ifølge Landslægen for Grønland havde fået oplysning om deltog i arbejdet.

Endvidere fremgår det af den samme redegørelse, at Statens Institut for Strålehygiejne under Sundhedsstyrelsen i samarbejde med forskningscentret Risø i 1988 gennemførte en undersøgelse af plutoniumudskillelsen blandt personer, som var beskæftigede på Thulebasen i oprydningsperioden, og som skønnedes at have haft størst mulighed for plutoniumindtag. Man analyserede i alt urinprøver fra 78 personer (53 Thulearbejdere og 25 grønlændere, som ligeledes deltog i oprydningsarbejdet eller opholdt sig i området).

Som det fremgår af det ovenfor anførte, har grønlændere været kontaktet af de danske myndigheder med henblik på at deltage i de samme undersøgelser, som de danske Thulearbejdere er blevet tilbudt.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt Sundhedsministeriet har fået oplysninger fra de skiftende læger i Thule om sygdomme, som kan sættes i forbindelse med oprydningsarbejdet fra flystyrtet, kan oplyses, at der ikke er sket en systematisk indberetning til Sundhedsstyrelsen, men i forbindelse med den ovenfor omtalte arbejdsmedicinske helbredsundersøgelse, som blev foretaget i 1989-90, er der ble-

[Sundhedsministeren]

vet foretaget en lægelig udredning i forbindelse med undersøgelsen, der foregik på distrikts-sygehuset i Quanaq.«

Spm. nr. S 891

Til *ministeren for udviklingsbistand* (21/3 94) af:

Jens Thoft (SF):

»Har Danmark som led i samarbejdet med landene i Øst- og Centraleuropa haft besøg af militærnægtere, militærnægterorganisationer eller embedsmænd, der administrerer militærnægterordninger? I benægtende fald ønskes oplyst, om ministeren overvejer at tilvejebringe de nødvendige økonomiske midler til en sådan udveksling, herunder udsendelse af instruktører.«

Begrundelse

Som led i samarbejdet med landene i Øst- og Centraleuropa har Danmark haft flittig udveksling af officersgrupper bl.a. fra Litauen, der bl.a. har deltaget i danske delingsførerkurser og modtaget undervisning på Hjemmeværnsskolen og på Forsvarsakademiet.

Den danske ordning for militærnægtere betragtes i almindelighed som forbilledlig såvel i sit regelsæt som i den måde, ordningen praktiseres på (med behandlingen af Jehovas Vidner som eneste undtagelse). Den danske militærnægterordning er i god overensstemmelse med de forslag til militærnægterordninger, som er udsendt fra FN's menneskerettighedskommission, fra Europarådet og fra Europa-Parlamentet. Uden at ville forklejnede den danske ekspertise på det militære område er det uden for enhver diskussion, at netop når det drejer sig om militærnægtelse, er der meget, vi kan lære de nye demokratiske lande i Østeuropa. Mig bekendt er der hidtil ikke foregået en sådan udveksling, hvilket jeg finder beklageligt, hvorfor jeg opfordrer ministeren til at tilvejebringe økonomiske midler til, at en sådan udveksling kan foregå.

Danmark har sendt militære instruktører til de baltiske lande som led i forsvarssamarbejdet med disse. Det ville være hensigtsmæssigt på tilsvarende vis at kunne sende instruktører, som på stedet kan formidle dansk viden om civilt arbejde/militærnægtelse.

Svar (5/4 94):

Ministeren for udviklingsbistand (Helle Degn):

Det kan oplyses, at der som led i samarbejdet med landene i Central- og Østeuropa ikke fra officiel side er blevet arrangeret besøg i Danmark af militærnægtere, militærnægterorganisationer eller embedsmænd, der administrerer de pågældende landes militærnægterordninger.

Det kan endvidere tilføjes, at der i den aktuelle situation ikke ses at være anledning til, at de danske myndigheder etablerer en besøgsudveksling på militærnægterområdet, idet bestræbelserne snarere bør koncentreres om at sikre, at de pågældende landes retsregler bringes i overensstemmelse med almindeligt anerkendte normer på området, herunder bestemmelserne indeholdt i paragraf 18 i dokumentet fra mødet i København i juni 1990 inden for CSCE's menneskelige dimension.

Således tog man fra dansk side spørgsmålet op på det første møde vedrørende gennemførelsen af forpligtelserne inden for CSCE's menneskelige dimension, som blev afholdt i Warszawa den 27. september-14. oktober 1993. De danske bestræbelser omfattede en opfordring til CSCE-staterne til at orientere om indholdet af deres militærnægterordninger. Endvidere blev der i et nationalt indlæg sat fokus på bestemmelserne i Københavnsdokumentets paragraf 18, herunder forpligtelsen til at indføre forskellige former for alternativ tjeneste, som er forenelig med grundene til militærnægtelse.

Regeringen vil fremdeles virke for, at andre landes retsregler på militærnægterområdet bringes op på niveau med de danske.

Spm. nr. S 941

Til *forsvarsministeren* (25/3 94) af:

Bodil Thrane (V):

»Er udgifterne til »Malle-mukken«s køb, istandsættelse og klargøring i overensstemmelse med de i aktstykke 139 nævnte bevillingsmæssige rammer på 5 mio. kr.?«

Begrundelse

Baggrunden for spørgsmålet er en artikel i Aalborg Stiftstidende den 23. marts 1994 (Sæby-siden), hvor MF Jens Risgaard Knudsen

[Bodil Thrane]

har draget den bevillingsmæssige baggrund i tvivl, idet det fremføres, at Finansudvalgets tilslutning til at overdrage brugt materiel fra forsvaret til Baltikum ikke indebærer udgifter til forsvaret i indværende finansår.

Svar (7/4 94):

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Forsvarets udfasede materiel afhændes normalt på auktion. Ved Akt 139 af 23/2 94 har Finansudvalget givet sin tilslutning til, at Forsvarsministeriet i finansåret 1994 kan overdrage overskudsmateriel til de baltiske stater til en samlet værdi af ca. 5 mio. kr.

Aktstykkets formulering: »Forslaget medfører ikke udgifter i finansåret« er en finansteknisk oplysning til Folketingets Finansudvalg i overensstemmelse med Finansministeriets Budgetvejledning. Formuleringen anvendes, hvis forslaget vedrører en disposition, der ikke medfører merudgifter i finansåret, men afholdes inden for forsvarets ordinære driftsbevilling.

Overdragelse af udfaset materiel som hjælp til de baltiske stater må forudses at medføre visse udgifter til klargøring, levering m.v. Inspektionskutteren »Malle-mukken« har været oplagt i Frederikshavn, siden den udgik af flådens tal den 31. december 1991, og klargøringen har omfattet et sikkerhedseftersyn ved Søby Værft, således at kutteren på sikker vis har kunnet gennemføre sejladsen fra Danmark til Tallinn. Udgiften til værftsopholdet medregnes som en værdiforbedring i de 5 mio. kr.

Spm. nr. S 942

Til *forsvarsministeren* (25/3 94) af:

Bodil Thrane (V):

»Har medlem af Folketinget Jens Risgaard Knudsen ret i sine antagelser om, at Forsvarsministeriet ikke har haft til overvejelse at lade »Malle-mukken« forære bort til de baltiske stater?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 941.

Svar (7/4 94):

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Under mit besøg i Estland den 29.-30. marts

1994 blev inspektionskutteren »Malle-mukken« overdraget til det estiske forsvar.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 229:

Forslag til lov om ændring af lov om leje, lov om midlertidig regulering af boligforholdene og lov om individuel boligstøtte.

Af boligministeren (Kofod-Svendsen).

(Fremsat 6/4 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Baadsgaard (S):

Med det foreliggende lovforslag, som boligministeren har fremsat, sker der en række væsentlige ændringer af lejelovgivningen. Lovforslaget, som Socialdemokratiet kan støtte, indeholder en række forbedringer af beboerdemokratiet og lejernes indflydelse. Det hilser vi særlig velkommen, idet vi har den opfattelse, at det er nødvendigt at styrke lejernes stilling for at give et godt grundlag for det samarbejde, som vi ønsker mellem ejer og lejere om den enkelte ejendoms drift.

Af forbedringer på dette område vil jeg især fremhæve beboerrepræsentanternes medbestemmelse vedrørende poster på huslejebudgettet. Det foreslås således, at beboerrepræsentanterne skal indkaldes til budgetmøde med udlejer forud for varsling af huslejestigning. Jeg er sikker på, at beboerrepræsentanternes deltagelse i syn af lejlighederne ved til- og fraflytning vil styrke lejernes stilling i disse situationer. Det vil også bidrage til, at mange tvistigheder kan undgås i fremtiden.

Forslaget om udarbejdelse af standardblanketter både for lejekontrakter og for til- og fraflytningsrapporter vil også bidrage til færre tvistigheder mellem parterne, og det anser vi for noget positivt.

Der lægges nu op til, at der for den enkelte ejendom skal udarbejdes vedligeholdelsesplaner. Det er et godt skridt for at sikre en god vedligeholdelse af ejendommene.

Henlæggelser til fornyelse af tekniske anlæg, som i gennemsnit andrager 30 kr. pr. m², og som lejerne betaler over huslejen, har længe